

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Inkoopplan IenW

Waarbij er 1 offerte opgevraagd wordt

LET OP:

- Voor inkoopbehoefte die een ICT component bevat neem je eerst contact op met je contactpersoon bij DCI
- Voor inkoopbehoefte onder de €15.000,- excl. BTW gebruik je het document "Digitale opdrachtbevestiging" (Met uitzondering van inhuur en opdrachten onder een raamovereenkomst)
- Voor inkoopbehoefte boven de €33.000,- excl. BTW neem je eerst contact op met je inkoop contactpersoon bij IBI-F&I

Ondertekenen van het formulier

Het inkoopplan dient digitaal te worden ondertekend door de tekenbevoegde.

1 Algemene informatie

- 1.1 Dit type inkoopplan is gekozen omdat
- ☐ De inkoopopdracht tussen de €15.000,- en €33.000,- excl. BTW ligt
- ☐ De inkoopopdracht onder een raamovereenkomst valt (met 1 partij)
- ☐ Een bestaande inkoopopdracht aangevuld of verlengd moet worden en waar een hogere financiële verplichting voor nodig is
- ☒ Er sprake is van alleenrecht, inbesteding en uitzonderingen in overleg met je inkoop contactpersoon bij IBI-F&I
- 1.2 Bestaand zaaknummer
(Alleen van toepassing bij aanvullende inkoopopdrachten)
- 1.3 Titel van de opdracht
- 1.4 Naam opdrachtbegeleider
- 1.5 Organisatie
- 1.6 Telefoonnummer en e-mailadres

2 Beschrijving inkoopbehoefte

- 2.1 Geef een uitgebreide beschrijving van de inkoopbehoefte, de aanleiding, achtergrond, eisen en het eindresultaat
- Om het aangroeien van scheepsrompen van pleziervaartuigen te verminderen wordt koperhoudende verf (antifouling) gebruikt. Koper is echter milieubelastend. Er zijn veel alternatieven op de markt, maar de booteigenaren vertrouwen niet dat deze alternatieven goed werken. Dit is de belangrijkste conclusie uit een internationale workshop die IenW op 5 oktober 2018 organiseerde om samen met de hele keten te bespreken hoe veilige en milieuvriendelijke alternatieven kunnen worden bevorderd. Om informatie te krijgen over de aangroeiwerende werking en milieuprestatie van de alternatieven die relevant en vertrouwenwekkend is voor eigenaren van recreatieboten, draagt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat nu een praktijkproef op. Bij deze proef wordt de werkzaamheid van de verschillende antifoulingssystemen met elkaar vergeleken. Dit gebeurt op vier momenten verspreid over een heel vaarseizoen, zowel voor boten die op zoetwater als op zeewater varen. De milieubelasting van de alternatieven moet ook worden ingeschat op basis van de samenstelling en het werkingsmechanisme van de alternatieven op basis van literatuur en aanvullende informatie van fabrikanten. Hierbij gaat het niet om een kwantificering of een rangorde, maar wel om een oordeel of de alternatieven milieuvriendelijker zijn dan de huidige toegelaten middelen. De resultaten van de prestatietest en inschatting van de milieubelasting dienen op een voor de gebruiker van antifouling toegankelijke, aansprekende en relevante manier worden gepresenteerd. Om te komen tot geloofwaardige en bruikbare informatie voor gebruikers is draagvlak van stakeholders essentieel - zij dienen tijdens het project nadrukkelijk te worden betrokken
- 2.2 Welke risico's/onzekerheden spelen in relatie tot deze inkoopopdracht?
- Er zijn vele betrokkenen bij deze opdracht: producenten van antifoulingssystemen, de verhuurbedrijven die een deel van hun vloot ter beschikking moeten stellen. Een deel hiervan zou bij nader inzien niet mee kunnen werken. Dat maakt de test minder omvattend maar nog steeds waardevol.

2.3	Wanneer starten de werkzaamheden?	☒ Op datum: 15-02-2019 (dd-mm-jjjj) ☐ Na ontvangst van het contract/de opdrachtbrief
2.4	Op welke datum moet het product of de dienst geleverd zijn?	15-11-2019 (dd-mm-jjjj)
2.5	Waar worden de werkzaamheden uitgevoerd?	☐ Geheel/grotendeels op dit kantooradres van lenM: ☒ Geheel/grotendeels buiten een kantoor van lenM (Bijvoorbeeld bij de opdrachtnemer)
2.6	Indien de inkoop een gebruiksartikel betreft, geef dan aan op welk adres dit artikel afgeleverd moet worden	
2.7	Hoe wordt de uitvoering van de inkoopopdracht in algemene zin begeleid/beheerst?	☐ Door direct toezicht ☒ Door sturing op (deel)producten en/of andere verantwoordingsinformatie
2.8	Welke middelen worden ingezet i.r.t. de begeleiding van de uitvoering van de inkoopopdracht ter beoordeling van de facturen? (Je kan meerdere antwoorden selecteren)	☐ Urenbriefjes (Bij inhuur) ☐ Een voortgangsrapport na iedere of na afloop van iedere fase ☒ Controle door een begeleidingscommissie ☐ Notulen van een voortgangsbespreking na iedere of na afloop van iedere fase ☐ Een urenverantwoording per product (Wie, hoeveel, wat gedaan) bij elke factuur die wordt ingediend ☐ Anders:
2.9	Behoort verlenging van de inkoopopdracht tot de mogelijkheden?	☒ Ja ☐ Nee, een verlenging is dan ook niet meer mogelijk (Ga verder met vraag 3.1)
2.10	Beschrijf concreet de verlengingsopties (Zonder deze opties is verlenging niet meer toegestaan)	Indien door overmacht de laatste beoordeling van de aangroei, danwel het schrijven van het eindrapport niet tijdig heeft plaatsgevonden, zou een verlenging met maximaal 3 maanden gewenst kunnen zijn.

3

Leverancierskeuze

3.1	Is er een raamovereenkomst van toepassing? (Zie de overzichtspagina raamovereenkomsten op intranet)	☐ Ja, een raamovereenkomst met slechts één contractant (Sla vraag 3.2, 3.3 en 3.4 over) Raamcontract-titel en zaaknummer (Indien bekend): ☐ Ja, een raamovereenkomst met meerdere contractanten Raamcontract-titel en zaaknummer (Indien bekend): ☒ Nee
3.2	Bij welke leverancier wil je een offerte opvragen?	HISWA
3.3	Selecteer minimaal één van de 12 redenen waarom je voor deze leverancier gekozen hebt en geef een toelichting.	☐ Duurzaamheid ☐ Maatschappelijk verantwoorde ondernemers ☐ Gecertificeerde bedrijven ☐ Ingeschreven op eerdere aanbestedingen ☐ Goede ervaringen ☐ Marktplaats ☒ Specifieke expertise ☐ Doen aan social return ☐ Lokale ondernemers ☐ Bedrijven met leerlingplaatsen ☐ Innovatieve bedrijven ☒ Anders, namelijk: neutraal, vertrouwen, netwerk, communicatie
3.4	Toelichting op de gemaakte keuze bij vraag 3.3	HISWA is als branchevereniging het gemeenschappelijk platform van jachtbouwers, jachtmakelaars, watersportwinkels, zeilscholen, jachthavens, chartervloot, verhuurbedrijven en watersporters. Vertegenwoordigers van deze partijen dienen in het project te worden betrokken, zodat resultaten van de proef voldoende draagvlak hebben. De HISWA kan als geen andere partij zorgen voor betrokkenheid van de partijen. De HISWA kan de meer wetenschappelijke onderdelen van het project uitbesteden aan een gespecialiseerd bureau.

4

Boekingsinformatie (Niet voor KNMI)

- 4.1 Is de opdracht in zijn totaliteit opgenomen in de Meerjaren Activiteiten Begroting (MAB) of inkoopjaarplan?

☒ Ja ☐ Nee, leg uit waarom niet

MAB activiteit 200 Biociden

- 4.2 Nummer kostenplaats en/of budgetplaats. Of nummer interne order of nummer balansrekening

budgetplaats 1222U01010002

- 4.3 Moeten de producten geactiveerd worden? (Alleen voor ILT en NeA)
(Dit is alleen nodig als de aanschafwaarde van het individuele investeringsgoed hoger is dan €2.500)

☐ Ja (Voor ILT geldt: Meld je bij het middelenbureau voor het doorlopen van de rest van het inkoopplan.
(Voor NeA geldt: Meld je bij de controller)

☐ Nee

5

Raming budget

- 5.1 Wordt de inkoop uitgevoerd op basis van vaste prijs of nacalculatie?

☒ Vaste prijs ☐ Nacalculatie/werkelijke kosten (Bij inhuur deze optie kiezen)

- 5.2 Welke kosten verwacht je? (Vul ook de kosten in van een eventuele verlenging)

> Per (deel)prestatie/(deel)product/fase een gespecificeerde kostenraming maken. Deze dient als referentie bij beoordeling van ontvangen offertes.

> Vul eerst het 'Tarief' in en vervolgens het 'Aantal', het totaalbedrag ($p \times q$) wordt vervolgens berekend. Bij niet inhuur vul je het complete bedrag in kolom "Tarief" in en bij "Aantal" vul je 1 in. Let op dat na het invullen van de tarieven en bedragen m.b.v. de 'Tab-toets' naar het volgende veld wordt gegaan zodat het formulier de berekeningen kan uitvoeren.

Jaar	Onderwerp/fase	Tarief (p)	Aantal (q)	Totaal (p*q)
2019	aanbrengen antifoulingsystemen	10.2.b		
2019	verwijderen antifoulingsystemen			
2019	boothuur			
2019				
2019				
Subtotaal				
2019	uit het water hijsen boten ten behoeve van inspectie			
2019	visuele inspectie van 14 boten per keer (een dag)			
2019	Reiskosten voor inspecties			
2019	Vergelijkende blootstellingstest op testvlot van Endures (incl. rapport)			
2019				
Subtotaal				
2019	beschrijven werkingsprincipe in relatie tot milieuaspecten			
2019	afleiden globale milieuprestatie/-winst			
2019	opstellen eindrapport praktijktest (tarief per dag)			
2019				
2019				
Subtotaal				
2019	startbijeenkomst			
2019	slotbijeenkomst			
2019	aanpassen website			
2019	communicatie, persbericht, artikel HISWA magazine			
2019	Bijwonen bijeenkomsten door Endures			
Subtotaal				
Totaal				

6 Ondertekening

- > Bij alle organisatieonderdelen dient voor ondertekening het interne proces te worden gehanteerd.
- > Indien mede-ondertekening niet van toepassing is, hoeft dit niet te worden gedaan.
- > De bevoegde persoon dient altijd te tekenen.
- > Bij NEa is intern afgesproken dat de controller dit inkoopplan mede elektronisch ondertekent.

6.1 Naam (eventuele)
mede-ondertekenaar 1

6.2 Elektronische handtekening

6.3 Naam (eventuele)
mede-ondertekenaar 2

6.4 Elektronische handtekening

6.5 Naam (eventuele)
mede-ondertekenaar 3

6.6 Elektronische handtekening

- > De ondergetekende bevoegd persoon gaat akkoord met het de inhoud van het inkoopplan en het geraamde budget.

6.7 Naam bevoegd persoon

Peter Torbijn (directeur Omgevingsveiligheid en Milieurisico's)

6.8 Elektronische handtekening van
bevoegd persoon

Bestuurskern

Inkoop
Team Inkoopadvies
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e
10.2.e

M +31(0)10.2.e
10.2.e @minienm.nl

memo

Motivatie enkelvoudige inkoopopdracht (33.000 - 50.000 euro)

Datum

30 november 2018

Zaaknummer: n.t.b.

Omschrijving: Praktijkproef alternatieve antifoulingsystemen

Waarde: €10.2.b exclusief BTW

Conform art. 3.4 A Gids proportionaliteit (opdrachtwaarde tussen €10.2.b,- en €10.2.b,-) beziet I&W per opdracht welke aanbestedingsprocedure geschikt en proportioneel is, daarbij slaat zij acht op onderstaande aspecten:

Marktsituatie en karakter markt

De opdracht vraagt om relevante en vertrouwenwekkende informatie voor booteigenaren te genereren. Om dat doel te kunnen bereiken is het van cruciaal belang dat de uitkomsten van het onderzoek als neutraal en onbevooroordeeld wordt ervaren. HISWA, als veruit de grootste belangenorganisatie van de recreatievaartbranche kan als enige deze rol vervullen. HISWA is als enige organisatie geschikt om deze beide rollen te verenigen. Omdat het wel belangrijk is dat de proef plaatsvindt zoals hier beschreven is een subsidie minder geschikt, ondanks de bijdrage in natura van zowel de producenten als de bootverhuurbedrijven. HISWA zal uiteraard het vaststellen van de aangroei zelf weer uitbesteden aan een gespecialiseerde consultant.

Transactiekosten IenW en markt

Er moeten zoveel mogelijk producten getest worden en er zijn boten nodig om het onderzoek te kunnen uitvoeren. HISWA heeft zowel toezeggingen van alle producten van de te testen systemen, dat die om niet ter beschikking worden gesteld en op kosten van de producent zo nodig verwijderd kunnen worden. HISWA heeft tevens de toezegging van twee bootverhuurbedrijven om gedurende de gehele testperiode van een vaarseizoen een groot aantal boten ter beschikking te stellen. Door HISWA het testprogramma te laten uitvoeren, blijven de kosten beperkt tot het ontwerpen en uitvoeren van het testprogramma en het rapporteren en communiceren daarover. Het uitvragen van meerdere offertes zou alleen een 'administratieve' last betekenen voor zowel potentiële marktpartijen als voor IenW.

Omvang opdracht

De omvang van de opdracht wordt beperkt tot €10.2.b.- ex btw.

Gewenst resultaat, complexiteit en aard van de opdracht

Het resultaat van de opdracht moet niet alleen bestaan uit de uitkomsten van de test, maar tevens worden vertrouwd en begrepen worden door, en bekend zijn bij

alle betrokkenen. HISWA heeft een netwerk met alle betrokkenen en moet dus in staat worden geacht als geen ander in staat worden geacht de uitkomsten van de test effectief te communiceren. Zij zullen daarvoor onder meer hun eigen tijdschrift gebruiken.

Bestuurskern
Inkoop
Team Inkoopadvies

Datum
30 november 2018

Conclusie

Bovenstaande geeft voldoende aanleiding om voor deze opdracht (max. €10.2.b excl. BTW) een enkelvoudige benadering toe te staan.

N.b. dit geldt alleen voor een opdracht tot € 10.2.b, een mogelijke verlenging waardoor het maximale totaalbedrag van € 10.2.b wordt overschreden valt hier niet onder.

IBI Inkoop

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Milieu

> Retouradres Postbus 20906 2500 EX Den Haag

HISWA
De 10.2.e
Postbus 37111
1030 AC Amsterdam

Bestuurskern
Inkoop
Team Operationele inkoop
Plesmanweg 1-6
Den Haag
Postbus 20904
2500 EX Den Haag

Contactpersoon
10.2.e

Ons kenmerk
IENW/BSK-2018/269604
Bijlage(n)
Bijlage 1 ARVODI

Datum 28 januari 2019
Betreft Offerteaanvraag: praktijkproef antifoulingssystemen

Geachte 10.2.e ,

Hierbij nodigt het ministerie van Infrastructuur en Milieu u uit tot het uitbrengen van een offerte voor een praktijkproef antifoulingssystemen volgens de in dit document beschreven eisen en voorwaarden.

Het ministerie van Infrastructuur en Milieu zet in op leefbaarheid en bereikbaarheid, met een vlotte doorstroming in een goed ingerichte, schone en veilige omgeving. Het ministerie werkt aan krachtige verbindingen over de weg, spoor, het water en door de lucht, beschermt tegen wateroverlast en bevordert de kwaliteit van lucht en water.

Vanuit het ministerie heeft de directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's behoefte aan kennis over de werkzaamheid en milieuprestatie van alternatieve systemen om de aangroei van de scheepshuid te belemmeren, alsmede draagvlak voor het toepassen van deze alternatieven. Deze dienst houdt zich bezig met het bevorderen van schone en veilige stoffen en producten.

Omschrijving van de opdracht

1. Achtergrond

Om het aangroeien van scheepsrompen te verminderen wordt koperhoudende verf (antifouling) gebruikt. Koper is echter milieubelastend. Er zijn veel alternatieven op de markt, maar booteigenaren vertrouwen er vaak niet op dat deze alternatieven goed werken. Dit is de belangrijkste conclusie uit een workshop die IenW op 5 oktober 2018 organiseerde om samen met de hele keten te bespreken hoe innovatie van alternatieve aangroeiwerende systemen kan worden versneld.

2. Inhoud

Deze opdracht betreft uitbesteding.

Om informatie te krijgen over zowel de aangroei werende werking van de alternatieven als de milieuverbeteringen, die relevant en vertrouwenwekkend is voor eigenaren van recreatieboten, draagt het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat nu een praktijkproef op. Bij deze proef wordt de werkzaamheid van de verschillende antifoulingssystemen met elkaar vergeleken. Dit gebeurt op vier

momenten verspreid over een heel vaarseizoen zowel voor boten die uitsluitend op zoetwater als voor boten die uitsluitend op zeewater varen. De milieubelasting van de alternatieven moet ook worden ingeschat, op basis van literatuur en informatie van fabrikanten over de productie, de samenstelling, het werkingsmechanisme en het onderhoud van de alternatieven. Hierbij gaat het niet om een rangorde, maar wel om een oordeel of de alternatieven (substantieel) milieuvriendelijker zijn dan de huidige toegelaten middelen. De resultaten van de prestatietest en inschatting van de milieubelasting dienen op een voor de gebruiker van antifouling toegankelijke, aansprekende en relevante manier worden gepresenteerd.

3. Contractduur en opdrachtwaarde

Opdrachtgever is voornemens een overeenkomst aan te gaan voor een periode van tien maanden, met één maal een optie om de overeenkomst te verlengen met een periode van maximaal drie maanden. De totale opdrachtwaarde (inclusief verlengingsopties) mag de € 10.2.b niet overstijgen.

4. Eisen aan de opdracht

De opdrachtnemer legt een conceptrapport voor waarop IenW commentaar zal leveren en dit commentaar wordt door de opdrachtnemer verwerkt. Dit commentaar betreft niet de wetenschappelijke beoordeling van de uitkomsten van het onderzoek.

5. Beoordeling offerte

Uw aanbieding wordt o.a. beoordeeld op:

- uitwerking van een plan van aanpak
- prijsstelling
- de kwalificaties van de in te zetten medewerkers (CV 's)

Uw offerte dient een inzichtelijke kostenopbouw te bevatten, in die zin dat per onderdeel (component) de kosten worden aangegeven. De prijzen moeten worden vermeld in Euro, zowel inclusief als exclusief BTW. Verder dient de prijsstelling "all-in" te zijn; alle eventueel verdere bijkomende kosten moeten inbegrepen zijn.

6. Contractmanagement

Wijze van facturering

Afrekening geschiedt op basis van vaste prijs. Betaling geschiedt na oplevering en acceptatie van de op te leveren producten/diensten, te weten overzichten van de op vier momenten gemeten aangroei alsmede het eindrapport en de communicatiemiddelen over de resultaten van het onderzoek.

Controlemiddelen

Toezicht op de voortgang van de opdracht zal plaatsvinden op basis van de begeleidingscommissievergaderingen.

7. Procedure en (acceptatie)voorwaarden

Alle communicatie m.b.t. deze offerteaanvraag verloopt uitsluitend per e-mail via onderstaand contactpersoon:

Contactpersoon: 10.2.e

E-mailadres: 10.2.e@minienm.nl

Ik verzoek u uw offerte digitaal, in de vorm van een scan van de getekende offerte, uiterlijk op 5 februari 2019 toe te sturen naar bovengenoemd contactpersoon.

Bestuurskern
Inkoop
Team Operationele inkoop

Uw aanbieding dient geldig te zijn tot 2 maanden na de datum van indiening.

Aan uw offerte zijn voor mij geen kosten verbonden.

NAW-gegevens

Voor zover dit niet op uw briefpapier vermeld staat, dient u in uw aanbieding alle volgende gegevens van uw organisatie op te nemen:

- * Volledige NAW gegevens / Factuurgegevens Let op: Indien uw factuuradres afwijkt van het adres van uw briefpapier (of automatische ondertekening) graag expliciet vermelding maken van het factuuradres.

- * Kamer van Koophandelnummer (inclusief vestigingsnummer indien van toepassing)

- * Banknaam + Bankrekeningnummer

- * IBAN / BIC nummer

- * BTW nummer

Bij het ontbreken van voornoemde gegevens, is het onmogelijk om tot facturatie te kunnen overgaan.

Algemene voorwaarden

Als uw offerte niet volledig voldoet aan de in deze offerteaanvraag en in de bijlagen omschreven eisen en voorwaarden, zal deze niet in behandeling worden genomen. IenM behoudt zich het recht voor om onvolledige offertes terzijde te leggen.

Daarnaast behoudt opdrachtgever zich het recht voor om het gehele offertetraject tijdelijk of definitief te stoppen. Eveneens behoudt opdrachtgever zich het recht voor om de opdracht niet te gunnen. U heeft in een dergelijke situatie geen recht op vergoeding van enigerlei kosten gemaakt in het kader van deze offerteaanvraag. Door het uitbrengen van een offerte verklaart u zich akkoord met deze voorwaarde.

Op de uitvoering van deze opdracht zijn de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van de opdracht tot het verrichten van Diensten 2016 (ARVODI 2016) van toepassing.

In uw offerte –aanbiedingsbrief- dient te worden opgenomen dat de toepasselijkheid van de ARVODI 2016 wordt geaccepteerd. Deze voorwaarden kunt u vinden op: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2016-51478.html>. Algemene voorwaarden uwerzijds, onder welke benaming dan ook, worden uitdrukkelijk van de hand gewezen.

Artikel 19 (voorschot) van de ARVODI is niet van toepassing.

De navolgende documenten maken deel uit van de af te sluiten overeenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerder genoemde document boven het later genoemde:

1. de opdrachtbrief;
2. de ARVODI-2016;

3. de offerteaanvraag, inclusief bijlage(n);
4. uw offerte.

Bestuurskern
Inkoop
Team Operationele inkoop

Indien van u geen offerte tegemoet kan worden gezien, verzoek ik u mij per omgaande hiervan op de hoogte te stellen.

Met belangstelling zie ik uw offerte tegemoet.

Hoogachtend,

DE DIRECTEUR OMGEVINGSVEILIGHEID & MILIEURISICO'S,

10.2.e

drs. ing. P. Tordijn

HISWA
VERENIGING

Postbus 37111
1030 AC Amsterdam

(0)20 705 14 00

Werfkade 2
1033 RA Amsterdam

info@hiswa.nl
www.hiswa.nl

IBAN NL97 ABNA 05 42 09 07 83
BIC ABNANL2A
BTW 0025.65.961.B.01
KVK V40534178

Ministerie Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. 10.2.e
Den Haag

Per mail 10.2.e@minienm.nl

Datum 14 februari 2019
Uw kenmerk IENW/BSK-2018/269604
Ons kenmerk H/B20190214001/GD-JH
Betreft Offerte Praktijkproef antifoulingsystemen

Geachte 10.2.e

Allereerst dank voor uw offerteaanvraag met bovengenoemd kenmerk.

Graag gaan wij middels onderstaande aanbieding op uw verzoek in.

Wij zien uw beslissing graag tegemoet. Om voldoende voortgang te bereiken, zullen wij, onder voorbehoud van uw beslissing en nog voor de formele start, de uitvoering voorbereiden.

Project Praktijkproef Antifoulingsystemen

1. Inleiding

Middels deze aanbieding wil HISWA invulling geven aan uw offertevraag, kenmerk IENW/BSK-2018/269604.

Achtergrond

Het dossier Aangroeiwering pleziervaart loopt al sinds generaties. Waar in de Nederlandse Gouden Eeuw de romp werd voorzien van koperplaten, werd later de aangroei door andere middelen voorkomen. Verbeterde onderzoeksmethoden leverde verbeterde inzichten in de schadelijkheid van die middelen. Hierna verdween het ene na het andere middel van de markt, geïnitieerd door marktpartijen of door wetgeving.

Recenter, jaren '80 en '90 van de vorige eeuw werd in samenwerkingsverbanden gezocht naar oplossingen voor biocidehoudende aangroeiwerende producten voor pleziervaartuigen. In samenwerking tussen overheden, marktpartijen en de milieubeweging werd overleg gevoerd in ondermeer de Beleidsagenda Milieu Toerisme en Recreatie, Coördinatieoverleg Milieu Toerisme en Recreatie, Landelijk Beleidsoverleg Water WG Duurzame

10.2.e

Recreatievaart, etc. Ook in het eerste decennium van de 21ste eeuw werden initiatieven genomen door overheid en branchepartijen. Innovatie en communicatie heeft geleid tot gereduceerde uitloging van biocides, maar de stap naar biocidevrij is niet gemaakt.

Om een biocidehoudend product op de Nederlandse markt te mogen brengen, is een toelating nodig. Deze wordt uitgegeven door het CTGB. Beoordeling vindt plaats op de verontreiniging van het maritieme milieu, maar ook op risico's bij het aanbrengen en verwijderen. In 2014 zijn alle aangroeiwerende producten met relatief veel koper voor de pleziervaartuigen verboden. Er zijn nu ongeveer 10 toegelaten producten op de markt.

Producten met meer biociden zijn in Nederland uitsluitend in de handel voor de beroepsvaart. In omliggende landen zijn deze producten ook voor pleziervaartuigen beschikbaar.

Op basis van de EU Biocide Richtlijn (2013) werd een EU aanpak verwacht op biocidehoudende verf. Verschillende aspecten van dit dossier lagen al vast in ondermeer de Maritime Strategy Directive, Water Framework Directive, Solvent Emission Directive, etc.

Er lijkt een tegenstelling tussen antifouling en biofouling. Vaartuigen kunnen tot 200 km landinwaarts organismen meeslepen. Goede aangroeiwering is dus om meerdere redenen essentieel.

In 2017 moesten de beoordelaars (in NL CTGB) met elkaar een beoordelingssysteem vaststellen. Het CTGB heeft met resultaat gelobbyd voor haar systeem, dat op zich inderdaad het best is doorontwikkeld. Het is niet gelukt om één toelating voor alle EU landen te krijgen, maar de onderlinge beoordelaars erkennen wel elkaars toetsen. Bij deze wederzijdse erkenning houdt het CTGB in Nederland vast aan het onderscheid tussen pleziervaartuigen en bedrijfsvaartuigen.

Sinds 2017 voert Waterrecreatie Nederland een promotiecampagne uit om het gebruik van biocidehoudende verf terug te dringen ofwel uitsluitend toegelaten producten te gebruiken op binnenwater¹. Deze campagne wordt ondersteund door MilieuCentraal en HISWA. Deze campagne richt zich met name op pleziervaartuigen op zoet water. De campagne verschaft de watersporter inzicht in zijn milieubelasting door gebruik van biocidehoudende aangroeiwering, het is gericht op een gedragsverandering van de watersporter.

HISWA

HISWA is de brancheorganisatie van de Nederlandse Watersportondernemingen. HISWA organiseert de hele bedrijfskolom, van jachthaven tot zeilschool en van jachtbouwer tot detailhandel.

Hierdoor heeft HISWA toegang tot de verschillende activiteiten in de watersport. Van innovatieve toeleveranciers tot de jachtwerven (applicateurs van aangroeiwerende systemen) en van verhuurders (eigenaren van intensief gebruikte vaartuigen) en jachthavens (reductie biocide in havenslib) tot watersportwinkels (informatievoorziening aan consumenten). Vanuit de samenwerking is de watersport uitgegroeid tot een belangrijke vrije tijds industrie binnen Nederland en tot een grote exporteur van met name Megajachten en industriële componenten voor de megajachtbouw.

---

¹ www.varendoejesamen.nl/antifouling

HISWA al in deze aanbieding samenwerken met Endures te Den Helder. Endures is technologisch onafhankelijk expert op het gebied van aangroeiwerende systemen en werkt in opdracht van bedrijfsleven en overheden.

2. Inventarisatie biocidevrije aangroeiwering

Het ministerie van I&W is pleitbezorger van de stimulering van biocidevrije alternatieven. Het RIVM is gevraagd om deze alternatieven in kaart te brengen en te beoordelen op hun milieubelasting. Het rapport staat op rivm.nl.

Op 4 oktober vond de InnovationExpo2018 plaats in Rotterdam, een 1-daagse beurs voor innovatieve bedrijven. Waterrecreatie Nederland kreeg de opdracht om een stand in te richten met demo's van biocidevrije antifouling. Een sloep werd op een botenlift geplaatst en op de romp waren verschillende producten aangebracht zoals ultrasoon apparatuur, siliconen-wrap, vezel-wrap, nanoverf, etc. en de borstelbaan en Keelcrab.

Daags erna vond een (Engelstalige) conferentie plaats over de vraag hoe Nederland de biocidevrije alternatieven daadwerkelijk op de markt geïmplementeerd krijgt. Onder de naam 'Innovation Workshop on Safer and Sustainable Antifouling' werd in Rotterdam gesproken over vrijwel alle aspecten rond aangroeiwering, zowel regelgeving-technisch als praktijk. De bijeenkomst was goed bezocht en leverde veel achtergrondinformatie op. In de conclusie werd het volgende genoteerd:

"The Ministry of Infrastructure and Water Management closed out the workshop. It was clear that productive dialog is possible despite some areas of disagreement. The Ministry will continue to work on different lines of action suggested at the workshop, such as awareness raising and communication, and looking for incentives for adoption of alternatives. In particular, the Ministry will, together with stakeholders, endeavour to set up a joint performance testing programme. This is seen as a key next step.

The workshop provided a model of safe-by-design innovation supply chain dialogues. Participants appreciated the range of perspectives as well as hearing from both users and suppliers of anti-fouling technologies. "

Het verslag is door alle betrokkenen ontvangen.

Dit projectvoorstel wil invulling geven aan de genoemde 'performance test' en daarmee aan de 'key next step'.

Vrijwel alle alternatieven zijn initieel prijzig, althans, relatief prijziger dan de huidige toegelaten aangroeiwerende biocidehoudende middelen. Dit zou zich mettertijd terug moeten verdienen. Echter, de claim dat ze goed werken en soms zelfs de waterweerstand verminderen is niet onafhankelijk onderbouwd. De claim dat ze langer beschermen dan de biocidehoudende producten is over het algemeen eveneens niet onafhankelijk onderbouwd.

Redenen om deze producten aan een praktijktest te onderwerpen, zoals.

3. Opzet praktijktest

De aanbieders van alternatieve producten voor biocidehoudende aangroeiwering zijn in kaart gebracht door het RIVM². Een beknopt overzicht staat in de bijlage 1 van dit voorstel.

De aanbieders wordt gevraagd op zij bereid zijn hun producten aan te brengen op testvaartuigen. Hierbij worden de hele vaartuigen voorzien van een enkel product.

Twee jachtverhuurbedrijven hebben hun medewerking toegezegd. Zij stellen hun vaartuigen beschikbaar om te worden voorzien van de alternatieve producten.

Een verhuurbedrijf is gevestigd aan de Friese wateren. De betreffende zeilboten varen op zoet water. Het andere verhuurbedrijf is gevestigd aan het Veerse Meer. De betreffende zeilboten varen op zout water.

Beide verhuurbedrijven bieden soortgelijke vaartuigen aan, Hiermee zijn de onderlinge verschillen tussen de werking van de verschillende producten in zoet water en in zout water goed in beeld gebracht kan worden. Ook zeggen de beide verhuurbedrijven dat hun huurboten eenzelfde vaargedrag en vaargebied hebben. Onderlinge verschillen tussen de huurboten van hetzelfde verhuurbedrijf zijn hierdoor verwaarloosbaar.

Voor de beoordeling van de aangroei wordt Endures uit Den Helder verzocht een rapportage uit te brengen. Endures is onafhankelijk specialist in de testen van aangroeiwerende coatings in zowel laboratorium-omstandigheden als met testpanelen in de havens. Endures beschikt over voldoende deskundigheid om de werking van de in dit project te testen alternatieven te beoordelen en te kunnen rapporteren.

Endures en HISWA zullen de vaartuigen voor de tewaterlating willen zien. Dit geldt als een zogenaamde nul-meting.

In het vaarseizoen zullen Endures en HISWA elke 6 tot 8 weken de vaartuigen willen beoordelen. Hiervoor zullen zij uit het water gehesen moeten worden. Als de aangroei niet bovenmatig is, kan na het nemen van foto's het vaartuig weer te water. Als de aangroei een gewoon vaargedrag in de weg staat, zal tussentijds worden gereinigd met daartoe afdoende methode. Dit kan variëren tussen een zachte doek, een borstelmaschine-behandeling tot hogedruk waterstraal.

Belangrijkste inspectie vindt aan het einde van het vaarseizoen plaats. Eind september of begin oktober zullen de vaartuigen worden gehesen en kan het onderwaterschip visueel worden beoordeeld.

Gedurende het seizoen zullen PVC-panelen worden aangebracht met de deelnemende producten. Deze statische blootstelling van de antifoulingproducten zal worden uitgevoerd op een testvlot van Endures in Den Helder.

Daarnaast zal Endures een beoordeling maken van de milieuaspecten in relatie tot de werkingsprincipes op basis van beschikbare informatie. Deze beoordeling zal globaal zijn, nu al is bekend dat receptuur door de deelnemende producten niet wordt vrijgegeven.

---

² 2018 Antifoulingssystems for pleasureboats, Wezenbeek/Moermond/Smit

Van deze inspecties en bevindingen wordt uiteindelijk door Endures een rapport opgemaakt. Dit rapport is de basis voor een concluderend eindrapport dat gepubliceerd kan worden als eindproduct van deze praktijktest. Het streven is om dit in oktober of november 2019 te publiceren, kort na het vaarseizoen en nog voordat een nieuwe laag aangroeiwering voor 2020 wordt aangebracht.

4. Communicatie

In feite draait de praktijk test om de communicatie rond de biocidevrije alternatieven. Natuurlijk zal de praktijktest inzicht geven in de werking van de verschillende producten, maar de uitslag heeft de interesse van zowel de watersporters als de applicateurs van de huidige producten.

Bij aanvang van het project zal een bijeenkomst worden gehouden met de leveranciers en de verhuurders. Zo kunnen zij afspraken maken over het aanbrengen van de materialen, over de condities waaronder dit moet plaatsvinden, over de geschikte ondergrond op de rompen, etc.

Dit moment zal ook worden gebruikt om een bericht naar de watersport-pers te sturen over deze praktijktest, zowel aan de media die gericht is op watersporters als de media die gericht is op de jachtservicebedrijven, de jachtbouwers en -importeurs en de watersportdetailhandel. Uiteraard worden de kanalen van Varen Doe Je Samen en van Milieu Centraal meegenomen in de communicatie.

Tijdens het aanbrengen van de materialen worden foto's gemaakt. Bij gelegenheid kan een film worden gemaakt, maar dat is niet meegenomen in deze opzet.

Bij de diverse inspecties gedurende het seizoen zullen ook foto's worden gemaakt. Afhankelijk van de bevindingen zal in het zomerseizoen berichtgeving plaatsvinden, maar dit kan niet met harde conclusies zijn.

Belangrijkste 'product' is het te publiceren rapport in oktober. Daarin staan de conclusies van de praktijktest. Dit rapport wordt met een bericht aan de watersport-pers gecommuniceerd, waarbij dezelfde groep journalisten wordt aangeschreven als die bij de start van het project werden geïnformeerd. Ook hier zullen Varen doe je samen en Milieu Centraal worden betrokken.

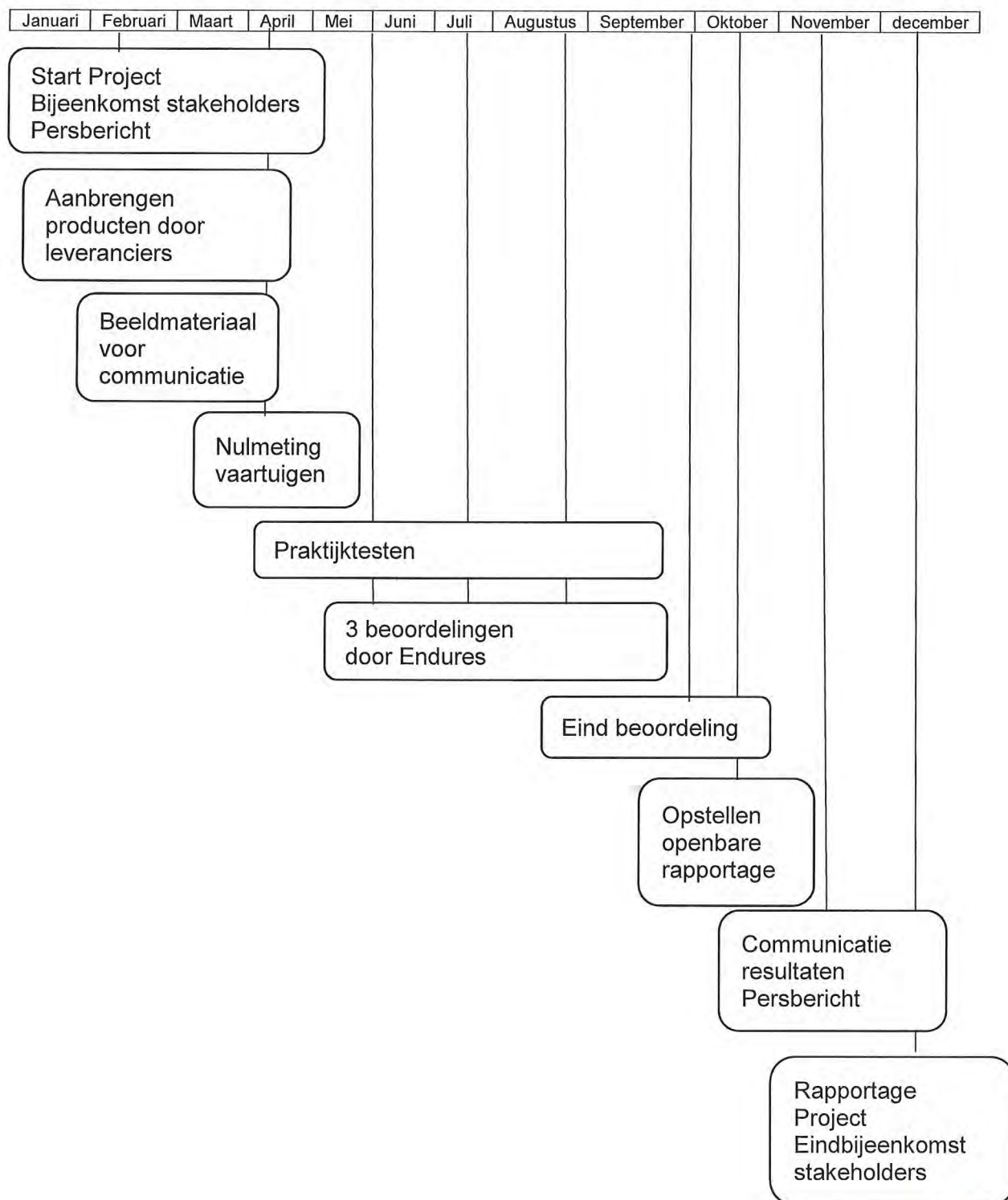
Het eindrapport zelf of een samenvatting ervan zal worden opgemaakt op basis van consumentvriendelijk Nederlands (taalniveau B1).

5. Tijdpad

Het project zal in 2019 worden uitgevoerd.

De eerste contacten met de stakeholders zullen nog in 2018 plaatsvinden. Ook zal in 2018 de contacten plaatsvinden met de verhuurders en met de leveranciers van de materialen.

Een tijdlijn ziet er als volgt uit:

10.2.e

6. Begroting

Om dit project mogelijk te maken, worden kosten gemaakt. Diverse stakeholders zijn bereid hun medewerking te verlenen, waardoor slechts een deel van de totale kosten in een calculatie hoeft te worden opgenomen. Een begroting staat in bijlage 3.

Het totaal van deze aanbidding bedraagt 10.1.c exclusief BTW, zijnde 10.1.c inclusief BTW. HISWA is BTW plichtig.

De praktijkproef wordt door HISWA aan u aangeboden tegen een vaste prijs. De facturatie van de verhuurders en Endures zal ten name van HISWA zijn, uitsluitend HISWA factureert aan het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

7. Contact, contract en management

Tijdens de proef zal een begeleidingscommissie de voortgang bewaken. In de commissie zetelt uw contactpersoon 10.2.e Contactpersoon en projectleider vanuit HISWA is 10.2.e mailadres 10.2.e @hiswa.nl en telefonisch bereikbaar via 020 10.2.e

De contactgegevens (tevens factuuradres) van HISWA zijn:

Naam:	HISWA Vereniging
Adres:	Werfkade 2
Postcode:	1033RA
Vestigingsplaats:	Amsterdam
KvK nr:	40534178
BTW Nummer:	0025.65.961.B.01
Banknaam:	ABN-AMRO
Bankrekeningnummer:	54.20.90.783
IBAN:	NL97 ABNA 05 42 09 07 83
BIC Nummer:	ABNANL2A

Voor digital factureren is mailadres facturen@hiswa.nl in gebruik.

HISWA accepteert de Algemene Rijksvoorwaarden voor het verstrekken van de opdracht tot het verrichten van Diensten, ARVODI 2016, zoals gepubliceerd in de Staatscourant (2016-51478).

NB. HISWA zal in de loop van dit project mogelijk verhuizen, het nieuwe adres is nog niet bekend. Uw contactpersoon zal hierover worden geïnformeerd.

10.2.e

Wij vertrouwen erop u een passende aanbieding te doen. Wij kijken er naar uit om, in samenwerking met de begeleidingscommissie, het project ten uitvoer te brengen.

Met belangstelling zien wij uw beslissing tegemoet.

Hoogachtend,
HISWA Vereniging

10.2.e

G.H.J.C. Dijk
Directeur HISWA Vereniging

Bijlagen: 4

Bijlage 1

Aanbieders alternatieve aangroeiwering

Borstelsystemen

Keel Crab
Borstelbaan

Ditmer Trading
Yachtwash

Dordrecht
Holten

Wrap met vezels

Finnsulate

Finnsulate

Hoofddorp

Wrap met siliconen

Renolit Dolphin
MacGlide

Renolit Benelux BV
Mactack

Riel
Amsterdam

Coating

Ecospeed
Led/coating
GreenpowerNano
Bio Coat / Clean
CMP Bio Clean
Neosil
Hempel Silic one
Foul away

Subsea Industries
Akzonobel
Greenpower Nano
Bionic Technology
Chohu paints bv
Dutch Durable coatings
Hempel
Epifanis

Antwerp (B)
Sassenheim
Breda
Winschoten
Heijningen
Enkhuizen
Schiedam
Aalsmeer

Ultrasoon

LG Sonic
Shipsonic
Sonihull

LG Sonic
Delta Systems BV
LS Care

Zoetermeer
Goes
Uden

Bijlage 2
Projectpartners

Vaartuigen:
Ottenhome Heeg BV

10.2.e
De Draei 3
8621 CZ Heeg

Aquavitesse Zeilschool

10.2.e
Jachthavenweg 74
4311 NC Bruinisse

Onderzoeksbureau

Endures

10.2.e
Bevesierweg 1 DC002
1781 AT Den Helder

Communicatie

St. Waterrecreatie Nederland

10.2.e
Werfkade 2
1033 RA Amsterdam

Milieu Centraal

10.2.e
Nicolaas Beetsstraat 2a
3511 HE Utrecht

Bijlage 3
Begroting

werkzaamheden		Excl. BTW		Incl. BTW
Aanbrengen producten Door diverse leveranciers	€	10.1.c		
Huur van de vaartuigen	€			
Vaartuigen hijsen 4 x per boot Door Ottenhome Heeg BV	€			
Vaartuigen hijsen, 4 x per boot Door Aquavitesse	€			
Inspectie en rapportage				
Visuele inspecties	€			
Statische testen	€			
Globale milieubeoordeling	€			
Opstellen eindrapport Endures Door Endures	€			
Project communicatie inclusief bijeenkomsten	€			
Project coördinatie	€			
Project rapportage Door HISWA Vereniging	€			
Totaal	€			

De prijzen zijn stellig, het risico voor extra kosten wordt door HISWA gedragen.
HISWA is BTW plichtig.
Facturatie vindt plaats na oplevering van het eindrapport.

10.2.e

Door HISWA vereniging	
Totaal excl btw	€ 10.2.b

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster B

Het BTW-identificatienummer van het Ministerie van IenW is:
NL 0032.14.412.B13

Het eindresultaat wordt in de vorm van een eindrapport ingediend. Het eindrapport wordt voorafgegaan door een conceptrapport.

Opdrachtgever stuurt en betaalt op basis van de opgeleverde (deel)product(en). Er vindt geen directe aansturing door opdrachtgever plaats.

De navolgende documenten maken deel uit van deze overeenkomst. Voor zover deze documenten met elkaar in tegenspraak zijn, prevaleert het eerdergenoemde document boven het later genoemde:

1. deze overeenkomst;
2. de ARVODI-2018 voorwaarden met uitzondering van artikel 19
3. de offerte-aanvraag en
4. de offerte.

Deze opdracht wordt begeleid door de 10.2.e bereikbaar op telefoonnummer +31 10.2.e

Bij aanvang van de uitvoering van de opdracht maken de project(bege)leiders van opdrachtgever en –nemer afspraken over de projectbeheersing. Het gaat hierbij om tussentijdse voortgangsbewaking ter verantwoording en (bij)sturing (inhoud, proces en financiën). Te denken valt aan voortgangsrapportages en/of –besprekingen en de inzet van een begeleidingscommissie.

Uw factu(u)r(en) kunt u indienen als E-Factuur¹ in bij het Ministerie van IenW met als referentie het SAP bestelnummer 4500285048.

Voor de adressering van de E-Factuur kunt u gebruik maken van onderstaand OIN-nummer:
00000001003214321000

In de E-Factuur moeten de onderstaande adresgegevens van het ministerie worden opgenomen:

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
IBI/F&I/089
Postbus 20906
2500 EX Den Haag

Om tot betaling over te kunnen gaan is het van belang dat de factuur de juiste adresgegevens bevat. Ook dient in de factuur het SAP-bestelnummer als referentie vermeld te worden. Indien gegevens ontbreken, wordt de factuur niet in behandeling genomen en aan u geretourneerd.

Mocht u nog niet over de mogelijkheid tot E-facturatie beschikken dan dient u de factuur met de verplichte gegevens in pdf digitaal in bij het Ministerie van IenW via het e-mailadres IBIfacturen@minienw.nl

Betaling van facturen geschiedt onder voorbehoud van verrekening of terugbetaling indien u niet voldoet aan de voorwaarden waaronder deze opdracht wordt verstrekt of bij later blijvende onjuistheden.

Bestuurskern
Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster B

Indien u niet akkoord bent met de inhoud van deze overeenkomst, dient u mij dit schriftelijk onder vermelding van bovengenoemd bestelnummer en redenen te berichten binnen twee weken na ontvangst van deze overeenkomst. U richt uw reactie aan: klachten.inkoop@minienw.nl.

Indien ik geen reactie van u ontvang binnen de gestelde termijn is de opdracht onder de bepaalde randvoorwaarden/condities aanvaard.

Hoogachtend,

DE STAAT DER NEDERLANDEN,
NAMENS DE STAAT DER NEDERLANDEN
DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT,
namens deze,
DE DIRECTEUR VAN DE DIRECTIE OMGEVINGSVEILIGHEID EN MILIEURISICO'S,

10.2.e

Dhr. drs. ing. P. Torbijn

ⁱ Voor informatie over de verschillende mogelijkheden van e-factureren verwijzen wij u naar de site van Logius. <https://www.logius.nl/diensten/e-factureren/>

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
 Verzonden: donderdag 23 januari 2020 17:10
 Aan: 10.2.e
 CC: 10.2.e - DGMI; 10.2.e
 Onderwerp: RE: Draft report

Ha 10.2.e, enkele tekstuele suggesties voor een beter begrip. Een aanvullende zin om nog duidelijker te maken dat Ecospeed niet op vergelijkbare wijze is getest. Vet en onderstreept is gesuggereerde toevoegingen, dubbel doorgehaald is gesuggereerde verwijderingen.

In het algemeen zou ik willen suggereren om bij alle foto's en in de kleurcodetabellen over de prestatie van de middelen consequent en zeer duidelijk de beide referenties (geen antifouling en de nu gebruikelijke antifouling) aan te geven. Omdat de relatieve prestaties van de verschillende systemen verschillen tussen de raft-test, de test op zoet en op zout water, is het wenselijk deze te duiden. De systemen die het best presteren op de raft, doen het goed op vaartuigen die veel stilliggen en varen op lage snelheid, etc.

Ik denk dat het nuttig is om van de verschillende fouling organismen een detailfoto toe te voegen, en waar bekend aan te geven wat het effect van aangroei van een specifiek foulingorganisme is op relevante parameters (vaarsnelheid, aangroei van andere fouling, corrosie/aantasting hull material - als je bijvoorbeeld paalworm zou krijgen in houten boten).

p.3 Ministry of Infrastructure and Water **Management** (2x)
 p.6 boats small boats
 The treated boats were **have** polyester-boats **hulls**
 estimates made of the ~~percentage~~ coverage by various groups of organisms when present. At each inspection photographs were made of the hull and **to establish** the fouling condition of the boats. Additionally a short summary (in Dutch) was made on the main findings, the fouling on each boat at each inspection **was characterised in a brief written description.**
 p.7 Where relevant, remarks ...
 p.15 **at any time** during the entire season.
 p.27 the hull surface **was** covered ...
 hydroids on **on** top of this ...
 p.34 **petroleum jelly (like Vaseline)**
 p.35 For products based on silicone binders an important aspect is the fact that in several of these products organotin-based catalysts (mainly dibutyltin-laureate, DBT) are used for curing of the topcoat. **Organotin based catalysts (mainly dibutyltin-laureate, DBT) are present as a curing agents in concentrations possibly up to 0.25% w/w in the topcoat of products based on silicone binders. Organotin has globally been phased-out as active biocidal substance in antifouling (where it was used in concentrations at around 30% w/w) due to serious endocrine disruption in mollusks.** [misschien kan de lange uitleg verderop hiermee verdwijnen?].
 All **None of** the products tested did not showed toxic effects **either** on barnacle larvae nor on the bacteria
 p.36 But DBT is not the only Other substances **however are known** catalyst for curing silicone based paints;
 other chemicals can be used as well
 p.38 7. Product (combination) that was best able to provide a boat hull free from marine fouling was the coating Ecospeed + cleaning. At all inspections the hull of this boat was perfectly clean. **This result however should not be compared to the performance of other products, which have never been cleaned during the test, even though cleaning in other products is also expected to be effective.**
 p.39 Ultrasound systems **did** cannot prevent ...
 but large part of them are not **few were** able ...
 14. All **none of the** biocide-free systems tested on boats at this **in** salt water location did not resist **prevented** fouling by larger organisms and algae for the entire season.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @endures.nl>
 Verzonden: dinsdag 21 januari 2020 17:12
 Aan: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
 Onderwerp: RE: Draft report

10.2.e,

Graag versie V2 lezen die ik gisterochtend heb gestuurd.
Daarin zijn de conclusies nog een beetje aangescherpt.

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e - DGMI [mailto:10.2.e@minienw.nl]
Sent: dinsdag 21 januari 2020 17:08
To: 10.2.e 10.2.e@endures.nl>
Subject: RE: Draft report

Dank je wel 10.2.e, ik ga het snel lezen. Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e b 10.2.e@endures.nl>
Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 17:37
Aan: 10.2.e 10.2.e@hiswa.nl>; 10.2.e DGMI
10.2.e@minienw.nl>
CC: 10.2.e <m.van.meer@waterrecreatienederland.nl>
Onderwerp: Draft report
Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Het heeft langer geduurd dan ik van plan was en had gehoopt, maar hierbij de conceptversie van mijn rapport die ik voor commentaar naar de deelnemers wil sturen.

Voralsnog alleen aan jullie want ik wil alle deelnemers tegelijkertijd het stuk sturen en ik heb niet van iedereen de contactgegevens.

Kan ik van jou een lijstje krijgen met mailadressen van de "officiële" contactpersonen van de leveranciers?

Ik wil per leverancier 1 persoon benaderen om van die persoon ook het "officiële" commentaar per partner terug te krijgen. Anders zit ik straks met tig reacties van één en dezelfde partner.

Ben blij dat het af is.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e@endures.nl
Phone: +31 (0) 10.2.e
PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands
Visiting address:
Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands
www.endures.nl

An OCAS sister company

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Minister MenW
Minister van IenW

Bestuurskern

Dir Omgevingsveiligheid &
Milieurisico's
Cluster D

Den Haag
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

Contactpersoon

10.2.e
10.2.e

M +31(0)10.2.e
10.2.e@minienw.nl

Datum

25 maart 2020

Kenmerk

IENW/BSK-2020/49156

Bijlagen: vier gepubliceerde
rapporten (hoeven niet mee
aan TK)

beslisnota

TK brief over Chemische Stoffen

Inleiding

Deze nota is aan u beiden gericht aangezien het onderwerp zowel het stoffen- en milieubeleid raakt als de kwaliteit van bodem en oppervlaktewater. In februari en maart zijn vier rapporten over chemische stoffen verschenen waarover de minister MenW de Tweede Kamer kan informeren. Het betreft **BRW**

het eindrapport van de praktijktest alternatieve 'antifouling', en **BRW**

Voor alle vier kunt u de Kamer informeren in hoeverre de bevindingen uw beleidsambities ondersteunen en wat u gaat doen met de resultaten en aanbevelingen.

Geadviseerd besluit

De minister MenW wordt geadviseerd de brief aan de Kamer te tekenen.

Beslistermijn

Gezien de verschijningsdatum van de rapporten **BRW** antifouling 11/2, **BRW** adviseer ik verzending van de brief aan de Tweede Kamer uiterlijk eind maart.

Argumentatie

11.1

11.1

Politieke context

11.1

Buiten reikwijdte

Kader

Het stoffenbeleid wordt voor een belangrijk deel vormgegeven vanuit Europese wettelijke kaders.

Het Rli advies richt zich op een heel brede groep van toepassingen van stoffen, inclusief medicijnen en gewasbeschermingsmiddelen en op alle milieucompartimenten (lucht, water, bodem). Dat betekent dat er ook veel wettelijke kaders, met steeds net wat andere definities en uitgangspunten, en een brede groep stakeholders een rol spelen bij de beschreven problemen en oplossingsrichtingen rond het omgaan met (risico's) van chemische stoffen.

Krachtenveld, afstemming, communicatie

Aangezien een aantal adviespunten van de Rli ook rechtstreeks het bedrijfsleven en andere overheden raakt, en met name het VTH-stelstel, is informeel en op ambtelijk niveau de VNO-NCW, de VNCI¹, alsook het directeurenoverleg van het Bestuurlijk Omgevingsberaad (BOB) geïnformeerd over het verschijnen van het Rli advies en uw voornemen hierop een reactie aan de Kamer te zenden.

Op ambtelijk niveau is afgestemd met DGMI/DLCE, DGWB, LNV, EZK en VWS.

11.1

---

¹ VNCI: Koninklijke Vereniging van de Nederlandse Chemische Industrie

De Rli heeft zelf communicatie rond zijn advies georganiseerd. In overleg met de directie Communicatie is afgesproken dat daarnaast niet actief vanuit IenW hierover wordt gecommuniceerd. Rond de praktijktest anti-fouling hebben de betrokken ketenpartners zelf al voor de nodige communicatie gezorgd.

DGMI, directie Milieurisico's en Omgevingsveiligheid,

10.2.e

Toelichting

De Kamerbrief gaat in op de onderstaande, reeds gepubliceerde rapporten (deze zijn als losse bijlagen bij deze nota gevoegd):

BRW

2. Endures, Field efficacy test of environmentally friendly antifouling products for pleasure boats in The Netherlands, gepubliceerd op 11 februari 2020

BRW

BRW

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: dinsdag 15 oktober 2019 22:47
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: Re: bijeenkomst praktijktest antifouling

Goeiemorgen 10.2.e,

BRW), maar zou je in het licht van onderstaande discussie het RIVM nadrukkelijk willen vragen aanwezig te zijn op 5 november, zowel 10.2.e als 10.2.e die inhoudelijk een groot deel van het rapport heeft geschreven.

Groet, 10.2.e

10.2.e

Sent from iPhone

Op 15 okt. 2019 om 19:58 heeft 10.2.e <10.2.e @hiswa.nl> het volgende geschreven:

Beste 10.2.e

Je stellingname rond het al dan niet toepassen van biociden bij de productie en/of gebruik van antifoulings is me helder.

Je hebt er meermaals gewag van gemaakt, waarbij me je pleidooi tijdens de bijeenkomst op 5 oktober 2018 in Rotterdam en tijdens de bijeenkomst op 15 februari 2019 in Amsterdam goed voor de geest staan.

Juist omwille van je stellingname is de opdracht aan Endures verruimd en wordt er aandacht geschonken aan de milieubelasting van de producten.

Je wens on een "specifiek onderzoek", zoals je schrijft, wordt middels deze praktijktest niet ingewilligd. Derhalve zijn andere paden te bewandelen.

Je wens over een "heel duidelijk standpunt van HISWA" zal ik niet invullen. Enerzijds wacht ik eerst het rapport van Endures af, tegen het licht van het laatste betreffende rapport van het RIVM, voordat ik stellingname overweeg. Anderzijds herinner ik je eraan dat je geen lid bent van HISWA Vereniging, en daarmee geen beroep kan doen op het bestuur voor een stellingname.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Kennis opfrissen? Netwerk vergroten? Het najaar staat bij ons bol van de workshops, trainingen en ledenbijeenkomsten. Check www.hiswavereniging.nl/agenda voor alle data!

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 705 14 18
 KVK 40534178 | www.hiswa.nl

<image001.jpg>

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
 Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

<image002.png><image003.png><image004.jpg>

Van: 10.2.e 10.2.e y@hotmail.com>

Verzonden: maandag 14 oktober 2019 13:13

Aan: 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e 10.2.e @hydrex.be>;
10.2.e 10.2.e @subind.net>; 10.2.e 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>;
10.2.e 10.2.e a@endures.nl>; 10.2.e 10.2.e @hydrex.be>
Onderwerp: Re: bijeenkomst praktijktest antifouling

Beste 10.2.e ,

Even een opmerking over de inhoud van uw email.

Ik zie dat u spreekt over biocide-vrije coatings. Ik wil er met nadruk op wijzen dat een aantal van de coatings die getest werden hoegenaamd niet biocide-vrij zijn. Er wordt met name in minstens drie van de coatings, waarvan een met folie als basisstructuur, organotin gemengd als catalyst. De fabrikant van de folie heb ik daarover bevestigd en die bevestigde mij dat het gaat om een met organotin aangemaakte coating op de folie.

Wij willen uitdrukkelijk afstand nemen van deze praktijk die er in bestaat om een bijzonder hoog-toxische biocide te gebruiken als catalyst en dan het mengsel "biocide-vrij" te noemen alleen maar omdat er geen biocides gebruikt werden van de officiële lijst in het basis product en de catalyst nog niet werd aan toegevoegd.

Het was de bedoeling na de beëindiging van de studiedag bij de RDM dat er een test werd georganiseerd van alternatieven die werkelijk milieuveilig waren. Laten we dat dan ook zo doen en geen shortcuts organiseren waar we de gevolgen niet van weten of kennen. Openheid is hier gewenst en nodig en dan vooral een level playing field. Een coating dient werkelijk biocide-vrij en non-toxisch te zijn om hieraan te voldoen.

Er is reeds heel wat te doen geweest in de pers over de terugkeer van organotin end dit dus in de siliconen coatings. Deze kennis was beschikbaar ruim voor de testen werden aangevangen.

Ik wens hierover met nadruk een specifiek onderzoek en een heel duidelijk standpunt van de HISWA en Endures. Deze discussie zal ook in alle openheid dienen gevoerd te worden en meer bepaald met deelname van de controlerende overheid. Er wordt hier namelijk een toxische invloed uitgeoefend op het mariene milieu waarvan alle mogelijke gevolgen dienen onderzocht te worden.

Met beste groeten,

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: maandag 28 oktober 2019 16:23
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e ; 10.2.e
CC: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Goed voorstel 10.2.e , dan wachten we 5 november af en ik houd in gedachten dat we een kort communicatieplan maken rekening houdend met de afspraken die er dinsdag 5 november gemaakt worden.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 10.2.e
 030 - 10.2.e
 10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

wij zijn genomineerd!
 klik hier en stem nu op ons!

Van: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: maandag 28 oktober 2019 14:04
Aan: 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e
 <10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Hoi allen,

Ik zie de bijeenkomst van 5 november niet bij 10.2.e in de agenda staan (weet niet of dat correct is?), en hij is er maandag weer, maar of hij BRW direct dinsdag er bij kan zijn weet ik niet. Mocht dat niet lukken dan lijkt het me sowieso goed als jullie een voorstel voor een communicatieplan kunnen maken.

Ik zelf werk nu nog halve dagen en kan 5 nov ook niet.

In principe doe ik de 'reguliere' opdrachten voor Milieu Centraal en Waterrecreatie NL, maar voorlopig staat ook dat wel heel erg in het teken van de communicatie rond de praktijktest. M.a.w. ik wacht even af na 5 nov en laten we daarna even kijken of nog een extra overleg nodig is (dan ook met RIVM).

Groeten,

10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>

Verzonden: maandag 28 oktober 2019 13:00

Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e

10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>

Onderwerp: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Goedemiddag allen,

Afgelopen vrijdag was de laatste check van de praktijktest dit jaar en zijn er filmopnames gemaakt, zodat we dat beeldmateriaal vast hebben wanneer we over de uitslagen van de praktijktest gaan communiceren.

Op mijn actielijst staat dat ik in november nog een overleg rondom antifouling zou plannen. Nu we op 5 november bij elkaar komen rondom de praktijktest, wil ik even peilen of het handig is om hiernaast nog een keer bij elkaar te komen?

Zo ja, tot hoe laat duurt de bijeenkomst rondom de test? Kunnen we daarna nog blijven zitten in kleiner verband? Of willen we op een later moment afspreken? Ik hoor het graag, als er nog behoefte is, stuur ik een datumprikker uit.

Op dinsdag 5 november zal trouwens ook onze onderzoeker 10.2.e meekomen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

wij zijn genomineerd!
klik hier en stem nu op ons!

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e <10.2.e@hiswa.nl>
Verzonden: maandag 4 november 2019 12:56
Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGMI;
 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?
Bijlagen: aanwezig 5 nov.xlsx

Goedemiddag 10.2.e ,

Onderstaande klopt, ik me voor kan stellen dat de uitnodiging verstopt zit tussen de mail s in je inbox **BRW**

We hebben geen vast programma.

Ik heet welkom.

10.2.e geeft een toelichting op zijn bevindingen en er is gelegenheid tot reactie.

Ik zal een gesprek opperen over een vervolgtraject. En over de weergave van de kosten per product.

En natuurlijk komt de communicatie rond het eindrapport aan de orde.

Er is vanaf half één een lunch, dus we hebben nog tijd om even te schakelen. Of naderhand.

Ik verwacht halverwege de middag gereed te zijn.

Bijgaand de deelnemers.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e
 KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
 Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

Van: 10.2.e 10.2.e s@milieucentraal.nl>

Verzonden: maandag 4 november 2019 12:47

Aan: 10.2.e - DGMI' 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e

<10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e DGMI <10.2.e

@minienw.nl>; 10.2.e

10.2.e @waterrecreatienederland.nl>

Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Goedemiddag 10.2.e

Bij deze de informatie zoals ik die over morgen heb gekregen vanuit HISWA. Ik beperk hem even tot wat ik vermoed dat nodig is voor jou morgen. Andere aanwezigen zijn namelijk verzocht om een prijsopgave te geven voor hun toepassing en kregen ze nog wat aanvullende vragen.

Met het invallen van de herfst loopt de praktijktest met antifoulingssystemen naar de afronding.

1. Bijeenkomst met deelnemende leveranciers

Alle deelnemende vaartuigen zijn inmiddels 3 maal geïnspecteerd. Ook is een referentie vaartuig meegenomen in de inspectie. We hebben nog de laatste inspectie in de agenda staan, eind oktober.

Graag nodigen wij je uit voor een bijeenkomst over de praktijktest.

Tijdens deze bijeenkomst zal 10.2.e van Endures zijn bevindingen presenteren. Deze bevindingen zullen de basis zijn van het eindrapport. Het eindrapport zal volgens planning rond de jaarwisseling aan jullie ter beschikking worden gesteld.

Ook gaan we graag in overleg over een eventuele voortzetting van deze praktijktest.

Waar: HISWA Amsterdam - Werfkade 2 - Amsterdam

Wanneer: Dinsdag 5 november 2019

Tijdstip: 12.30 u inloop met lunch - 13.00 u start presentatie.

Naast deelnemende bedrijven (leveranciers en verhuurders) worden WaterrecreatieNederland en Milieu Centraal uitgenodigd. Zij bereiden de communicatie voor over de resultaten van deze test met biocodenvrije antifouling.

Zie <https://www.varendoejesamen.nl/kenniscentrum/artikel/antifouling>

En

<https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/klussen/antifouling-tips-voor-milieuvriendelijk-bootonderhoud/>

Tijdens deze bijeenkomst wordt geen pers uitgenodigd, zodat we vrijelijk met elkaar de bevindingen kunnen bespreken. De pers wordt pas geïnformeerd met het uitbrengen van het eindrapport.

Er is voldoende parkeergelegenheid op het grindterrein voor de haven aan de Werfkade. Hou er wel rekening mee dat het (laag tarief) betaald parkeren betreft.

Tot morgen, 10.2.e !

Met vriendelijke groet,

10.2.e

030 - 10.2.e

06 - 10.2.e

10.2.e @milieucentraal.nl

10.2.e

Van: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: maandag 4 november 2019 11:53

Aan: 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e - DGMI

<10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e

<10.2.e @waterrecreatienederland.nl>

Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Hallo allemaal,

BRW Morgen staat er een afspraak in m'n agenda van 12.30 tot 15.00. Ik heb alleen nog geen locatie doorgekregen. Zou een van jullie dat nog even aan mij kunnen melden s.v.p.

Tweede vraag is of er nog vergaderstukken zijn. Dan kan ik daar nog even naar kijken. Zo niet is het ook goed.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e <10.2.e @hiswa.nl>

Verzonden: donderdag 31 oktober 2019 09:13

Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e

<10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e <10.2.e @waterrecreatienederland.nl>

CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e

De afspraak van 5 november zijn bekend bij 10.2.e en zijn collega 10.2.e

De datum is met 10.2.e vooraf afgestemd en hou zou dit vrijhouden.

Afgelopen vrijdag heeft Milieu Centraal beelden geschoten van de inspectie, in Bruinisse. We hadden redelijk mooi weer, dus ik verwacht dat het mooie beelden heeft opgeleverd.

10.2.e is er ook, dinsdag, dus we kunnen kort even afstemmen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

HISWA Vereniging | Werkkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

Van: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: maandag 28 oktober 2019 14:04

Aan: 10.2.e <10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e <10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e
10.2.e @waterrecreatienederland.nl>

CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

Reeds beoordeeld

Aanwezigen 5 november

Avery Dennison	10.2.e	
Aquavitesse	10.2.e	
Boat&Body	10.2.e	10.2.e
Endures	10.2.e	10.2.e
Finsulate	10.2.e	
HISWA	10.2.e	
Lamer System Care	10.2.e	
Milieu Centraal	10.2.e	
Min. I&W	10.2.e	10.2.e
Ottenhome Heeg	10.2.e	
Renolit	10.2.e	
RIVM	10.2.e	
Subsea	10.2.e	10.2.e
Waterrecreatie Nederland	10.2.e	

19 pers

afwezig:

Ship Sonic	10.2.e
------------	--------

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: maandag 4 november 2019 13:29
Aan: 10.2.e 10.2.e 10.2.e - DGMI; 10.2.e
10.2.e
Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

10.2.e, 10.2.e

Hartelijk dank. Ik probeer er morgen wat vroeger te zijn. Tot dan!

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: maandag 4 november 2019 12:56
Aan: 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>;
10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e
<10.2.e @waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e 10.2.e @endures.nl>
Onderwerp: RE: Nog aanvullend overleg antifouling nodig?

reeds beoordeeld

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: vrijdag 6 december 2019 13:11
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: factuur praktijktest

Ha 10.2.e ,

11.1

Zou jij begin volgende week een factuur in kunnen dienen, samen met een conceptrapport?

Vast heel hartelijk dank en met vriendelijke groet, 10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: woensdag 11 december 2019 09:25
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: FW: SAP bestelnummer 4500285048 OIN-nummer: 00000001003214321000
Bijlagen: Rapport staccato weergave HISWA antifouling test.pdf; HV191354.pdf

Hoi 10.2.e ,

Deze is niet cc naar jou gegaan, gisterenochtend, maar alsnog een kopietje.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: dinsdag 10 december 2019 09:49
Aan: IBIfacturen@minienw.nl
CC: 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e @hiswa.nl>;
10.2.e @minienw.nl
Onderwerp: SAP bestelnummer 4500285048 OIN-nummer: 10.2.e

Geachte relatie,

Hierbij ontvangt u uw digitale factuur met factuurnummer HV191354. Als u vragen heeft over deze factuur, wilt u dan bij uw vraag uw debiteurnummer 9010681 vermelden?

HISWA Vereniging is verhuisd. Per 1 december 2019 is ons nieuwe adres: Storkstraat 24, 3833 LB in Leusden. Ons telefoonnummer is 033 – 303 97 00

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

HISWA Vereniging | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | T 033 - 303 97 00
KVK 40534178 | www.hiswavereniging.nl | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de ondernemersorganisatie voor jachtbouw en watersport.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten

HISWA

HISWA Vereniging
P.O. BOX 37111
1030 AC Amsterdam
The Netherlands

+31 (0)33 303 97 00

Storkstraat 24
3833 LB Leusden

hiswa@hiswa.nl
www.hiswa.nl

ABN-AMRO 54.20.90.783
IBAN NL97 ABNA 05 42 09 07 83
BIC ABNANL2A
BTW 0025.65.961.B.01
KVK V40534178

FACTUUR**Factuuradres:**

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. IBI/F&I/089
Postbus 20906
2500 EX 'S-GRAVENHAGE

Factuurgegevens:

Factuurnummer: HV191354
Factuurdatum: 10-12-2019
Vervaldatum: 17-12-2019
Deb. nummer: **10.1.c**
BTW-nummer:

Code	Omschrijving	Aantal	Prijs/eenh.	Korting	Bedrag
5000.916	Vaartuigen hijsen. Door Ottenhome Heeg BV				
5000.916	Vaartuigen hijsen. Door Aquavitesse				
	Inspectie en rapportage				
5000.916	Visuele inspecties				
5000.916	Statische testen				
5000.916	Globale milieubeoordeling				
5000.916	Opstellen eindrapport Endures. Door Endures				
5000.916	Project communicatie incl. bijeenkomsten				
5000.916	Project coördinatie				
5000.916	Project rapportage. Door HISWA Vereniging				
	SAP bestelnummer 10.1.c			0,00	0,00
	Zaaknr. 31147826, 'praktijkproef antifoulingssystemen'			0,00	0,00

10.1.c

Typ hier uw tekst

Totale:

Totaal exclusief BTW

21,00% BTW over

Te betalen in EUR

10.1.c

Bij betaling s.v.p. het volgende betalingskenmerk gebruiken: 9010681/HV19135

Betaling binnen 7 dagen .

Partner in Business Van Emstede & Slager Advocaten - Aon - Seijsener Rekreatietechniek B.V. - Kuiper Verzekeringen

10.2.e) - DGMI

Van: 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: vrijdag 20 december 2019 13:14
Aan: 10.2.e) - DGMI
Onderwerp: FW: Betaling inzake antifouling

Beste 10.2.e ,

De betaling van het testproject antifouling is vandaag ontvangen.
Dank je wel.
We zullen het project in januari formeel en naar behoren afronden.

Ik wens je fijne feestdagen toe.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

HISWA Vereniging is verhuisd!

HISWA Vereniging | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | T 033 - 303 97 00

KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

Communicatieplan testresultaten antifouling alternatieven

Januari 2020, 10.2.e

Achtergrond

Waterrecreatie Nederland, HISWA en Milieu Centraal voeren al enkele jaren campagne rondom antifouling door alternatieven te promoten. In 2019 voerde Endures een onderzoek uit naar de werkzaamheid van alternatieven voor traditionele antifouling verf. De resultaten van deze test maken Waterrecreatie Nederland, HISWA en Milieu Centraal graag bekend onder een brede groep watersporters.

Doel van de communicatie

Het doel van de communicatie is het motiveren van booteigenaren om gebruik van alternatieven te overwegen wanneer hun situatie het toelaat. Dit betekent dat het belangrijk is om in communicatie duidelijk te maken wat de resultaten zijn voor zoet en zout water, want niet in alle situaties is een alternatief een goede mogelijkheid.

Doelgroepen

Gezien de resultaten zijn booteigenaren die varen op zoet water een kansrijke doelgroep voor een daadwerkelijke overstap. Eigenaren van boten die vooral of soms op zout water recreëren zijn ook doelgroep van de campagne, waarbij we uitleggen wat de mogelijke resultaten zijn in deze situatie.

Communicatiemiddelen

Om een zo breed mogelijke doelgroep te bereiken ontwikkelen we de volgende communicatiemiddelen of vullen we bestaande middelen aan met de testresultaten:

- Persbenadering door persoonlijk contact met warme perscontacten van HISWA
- Infographic
- Video + promotie op social media kanalen Milieu Centraal
- Social media berichten + promotie op social media kanalen Milieu Centraal

Milieu Centraal zal het initiatief nemen om de testresultaten per soort antifouling (voor zover dat mogelijk is) te communiceren. Waterrecreatie Nederland en HISWA zijn verantwoordelijk om de testresultaten op merkniveau te communiceren, in de huisstijl van Varen doe je Samen of HISWA. De huisstijl van Milieu Centraal wordt hiervoor niet gebruikt omdat er dan de indruk kan ontstaan dat Milieu Centraal als onafhankelijke partij toch advies geeft op merk- of productniveau.

Planning campagne

Wat	Wanneer op te leveren
Persbenadering HISWA	Februari
Infographic	Maart
Video	Maart
Social media campagne	April/Mei
Social media campagne	Oktober/November

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: woensdag 10 juli 2019 10:14
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: Re: concept persbericht

Iets later is ook geen probleem, we zijn zeker de hele ochtend bezig.

10.2.e

Sent from iPhone

Op 10 jul. 2019 om 10:05 heeft 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl> het volgende geschreven:

Ik kan proberen er om 09.00 ook te zijn.

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: woensdag 10 juli 2019 09:36
Aan: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Re: concept persbericht

10.2.e

We beginnen om 09.00 uur met uithalen van de bootjes, kan nog niet exact zeggen hoe lang we daarmee bezig zijn. 10.2.e is er ook bij, evenals 1 van de leveranciers.
 Wil je er bij zijn a.s. vrijdag of ergens afspreken als we klaar zijn en op weg terug?

Gr 10.2.e

Sent from iPhone

Op 10 jul. 2019 om 09:30 heeft 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e,

Misschien dat het nuttig is om te zien hoe een inspectie verloopt. Ik heb vrijdag geen afspraken dus misschien kunnen we in de middag bijpraten. Ik bespreek het morgen even met m'n collega's.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: woensdag 10 juli 2019 09:14
Aan: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Re: concept persbericht

Goeiemorgen 10.2.e,

Inderdaad al weer lang geleden. Praat je graag bij, a.s. vrijdag zitten we in Bruinisse voor een volgende inspectie.
 We kunnen ook op ander moment en/of andere plek een keer afspreken, mag ook in Den Helder als jou dat schikt.

Hoor wel van je.
Gr.

10.2.e

Sent from iPhone

Op 9 jul. 2019 om 17:51 heeft 10.2.e - DGMI
10.2.e @minienw.nl> het volgende geschreven:

Ha 10.2.e, lang niks meer gehoord over het project. Kunnen we binnenkort eens bijpraten als je in de buurt bent? Groet, 10.2.e

---

Van: 10.2.e 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: donderdag 18 april 2019 15:53
Aan: 10.2.e @hiswa.nl>
CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>;
10.2.e 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Onderwerp: RE: concept persbericht

Hoi 10.2.e,

Grotendeels prima tekst; ik heb alleen het laatste zinnetje iets specifieker gemaakt (zie rode markering).

11.1

Ik hoor wel wat je er van vindt.

Groeten,

10.2.e

From: 10.2.e @hiswa.nl]
Sent: donderdag 18 april 2019 15:09
To: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>;
10.2.e 10.2.e @endures.nl>; 10.2.e
10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Subject: FW: concept persbericht

Beste 10.2.e, 10.2.e en 10.2.e,

Ik ben van plan onderstaande bericht uit te sturen.
Kunnen jullie je er in vinden?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: donderdag 18 april 2019 11:38
Aan: 10.2.e 10.2.e @hiswa.nl>
Onderwerp: RE: concept persbericht

Persbericht

Test met biocidevrije antifoulings

Milieuvriendelijke verf voor boten werkt net zo goed

HISWA Vereniging gaat nieuwe antifoulings voor boten in de praktijk testen, op zoet en zout water. Er komen steeds meer milieuvriendelijke antifouings op de markt: verfsoorten die aangroei tegen gaan maar waarin geen biociden zijn verwerkt. Het gebruik van deze nieuwe producten staat echter nog in de kinderschoenen. HISWA wil met het onderzoek aan watersporters laten zien dat deze nieuwe producten goede alternatieven zijn.

Voor de praktijktest brachten de leveranciers van de nieuwe antifoulings onlangs de verf aan op de verhuurboten van Aquavitesse in Bruinisse en Ottenhome in Heeg. Deze zomer gaan de boten varen. Onafhankelijk deskundige Endures uit Den Helder zet de boten gedurende het seizoen regelmatig droog voor controle.

Veel watersporters kiezen al jaren dezelfde antifouling die past bij hun vaargebied en vaargedrag. De praktijktest wil laten zien dat er naast de bekende toegelaten antifoulings ook milieuvriendelijkere producten op de markt zijn. "Niemand gaat zomaar een nieuw product aanbrengen. Daarvoor zijn de risico's te groot", zegt Jeroen van den Heuvel, projectleider bij HISWA Vereniging. "We willen aantonen dat de producten goed werken op zoet en zout water en daarmee een goed alternatief zijn."

Tijdens een antifoulingconferentie afgelopen oktober in Rotterdam werd om de praktijktest gevraagd. HISWA Vereniging nam samen met de twee verhuurders en de leveranciers hiertoe het initiatief, met medewerking van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. Endures BV stelt als onafhankelijke deskundige een eindrapport met beeldmateriaal van de inspecties aan het einde van het seizoen op. Endures brengt ook de milieubelasting van alternatieven in de gebruiksfase 11.1 in kaart.

Noot voor de redactie, niet voor publicatie

HISWA Vereniging, 10.2.e
10.2.e @hiswa.nl

verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: donderdag 11 juli 2019 17:11
Aan: 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e
Onderwerp: RE: concept persbericht

Categorieën: Categorie Rood

10.2.e ,

Adres voor de inspectie is:

Zeilschool Aquavitesse,
Jachthavenweg 74, 4311 NC Bruinisse

<https://www.aquavitesse.nl/contact>

Zie je morgen.

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl]
Sent: donderdag 11 juli 2019 17:02
To: 10.2.e @endures.nl>
Subject: RE: concept persbericht

Nee, ik wil er wel graag bij zijn en een paar foto's maken. Wat is het adres?

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: woensdag 10 juli 2019 09:36
Aan: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Re: concept persbericht

reeds beoordeeld

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Organiseer jij deze zomer een open dag of ander evenement? Meld dit dan aan voor de De Watersportagenda en vergroot jouw bereik. Stuur een mail naar communicatie@hiswa.nl.

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: woensdag 31 juli 2019 14:43
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e) - DGMI
Onderwerp: RE: Antifoulen test
Bijlagen: Overzicht inspecties vlottest HISWA.pdf

Goeiemiddag 10.2.e ,

Dank voor doorgeven, 11.1 .

Als deze boot 2 dagen voordat wij komen gereinigd wordt, dan heeft het geen zin om daaraan op 23 augustus inspectie te doen.

Dat zal ik 10.2.e ook zeggen wanneer ik van haar zelf mocht horen over deze actie. 11.1

Wat mij betreft kan deze boot alleen meedoen in het project als wij (Endures en HISWA) de boot zien in conditie voor reiniging (en eventueel na reiniging).

@10.2.e & 10.2.e : ik zou graag jullie mening hierover ook horen.

@10.2.e : hoe is het verder gegaan met de boot waarop het product Bioclean zit/zat? Ik neem aan dat jullie hem gereinigd hebben, wat is er daarna mee gebeurd?

Ter informatie stuur ik nog een overzichtje van de testresultaten van de vlottest die wij hier in Den Helder doen. Daarin zitten alle producten op basis van folies en coatings. Dat zijn er meer dan bij jullie op bootjes getest worden. De ultrasoon-systemen testen we hier niet.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl
 Phone: +31 (0) 6 10.2.e
 PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands
Visiting address:
 Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands
www.endures.nl

An OCAS sister company

From: 10.2.e [mailto:10.2.e @aquavitesse.nl]
Sent: woensdag 31 juli 2019 13:24
To: 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e @endures.nl>

Cc: 10.2.e [redacted]@endures.nl>

Subject: RE: Antifoulen test

Hi heren,

Ik ben net gebeld door 10.2.e [redacted] ze komen de Valk reinigen op woensdag 21 augustus (2 dagen voor dat jullie komen). Als het goed is zal ze dit zelf ook bij jullie melden.

Groeten 10.2.e [redacted]

Aquavitesse
Jachthavenweg 74
Postbus 1
4310 AA Bruinisse
Telefoon +31(0)111 - 482039
Fax +31(0)111 - 482075
www.aquavitesse.nl

Van: 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted] [redacted]@hiswa.nl]

Verzonden: dinsdag 14 mei 2019 8:42

Aan: 10.2.e [redacted]@aquavitesse.nl>; 10.2.e [redacted]@endures.nl>

CC: 10.2.e [redacted]@endures.nl>

Onderwerp: RE: Antifoulen test

Beste 10.2.e [redacted] en 10.2.e [redacted]

Vanuit HISWA zal 10.2.e [redacted] de data gaan afspreken.
Ook met 10.2.e [redacted].

Ze zal jullie contacteren.

Groet,

10.2.e [redacted]

Van: 10.2.e [redacted]@aquavitesse.nl>

Verzonden: maandag 13 mei 2019 17:08

Aan: 10.2.e [redacted]@endures.nl>

CC: 10.2.e [redacted]@endures.nl>; 10.2.e [redacted]@hiswa.nl>

Onderwerp: Re: Antifoulen test

Hoi 10.2.e [redacted],

Door de weeks is het makkelijkst en dan bij voorkeur niet op vrijdag.

Verder denk ik dat het handigst is dat jullie een paar dagen per keer door geven zodat wij kunnen kijken met de verhuur periodes.

Groeten 10.2.e

Op 13 mei 2019 om 10:02 heeft 10.2.e @endures.nl> het volgende geschreven:

Goedemorgen 10.2.e

dank voor je email met foto's. Goed om te horen dat de beide schepen nu met ultrasoon zijn uitgerust.

Ik ga later vandaag met mijn collega 10.2.e een mogelijke planning van de inspecties opzetten en zal je die laten weten.

Die planning wil ik ook met 10.2.e afstemmen.

Hebben jullie een vaste wisseldag voor de huurvloot? Als we alle (of zoveel mogelijk) bootjes op 1 dag willen inspecteren, op welke dag zou dat voor jullie dan het beste uitkomen?

Ik hoor graag van je, dan kan ik die info meenemen in de planningsopzet.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

<image001.png>

-----Original Message-----

From: 10.2.e @aquavitesse.nl]

Sent: maandag 13 mei 2019 9:51

To: 10.2.e @endures.nl>

Subject: FW: Antifoulen test

Beste heren,

Vorige week is de first 260 uit het water geweest. We hebben alle aangroei schoongemaakt en verder niet op nieuw behandeld. De Shipsonic zou hier de aangroei tegen moeten gaan. Zie de foto's.

Onze andere first 25.7 is inmiddels voorzien van het sonihull systeem van lamers. Deze boot gaat maandag uit het water om ook na de winter alle aangroei te verwijderen.

Hoe ziet de verdere planning er uit?

Groeten 10.2.e

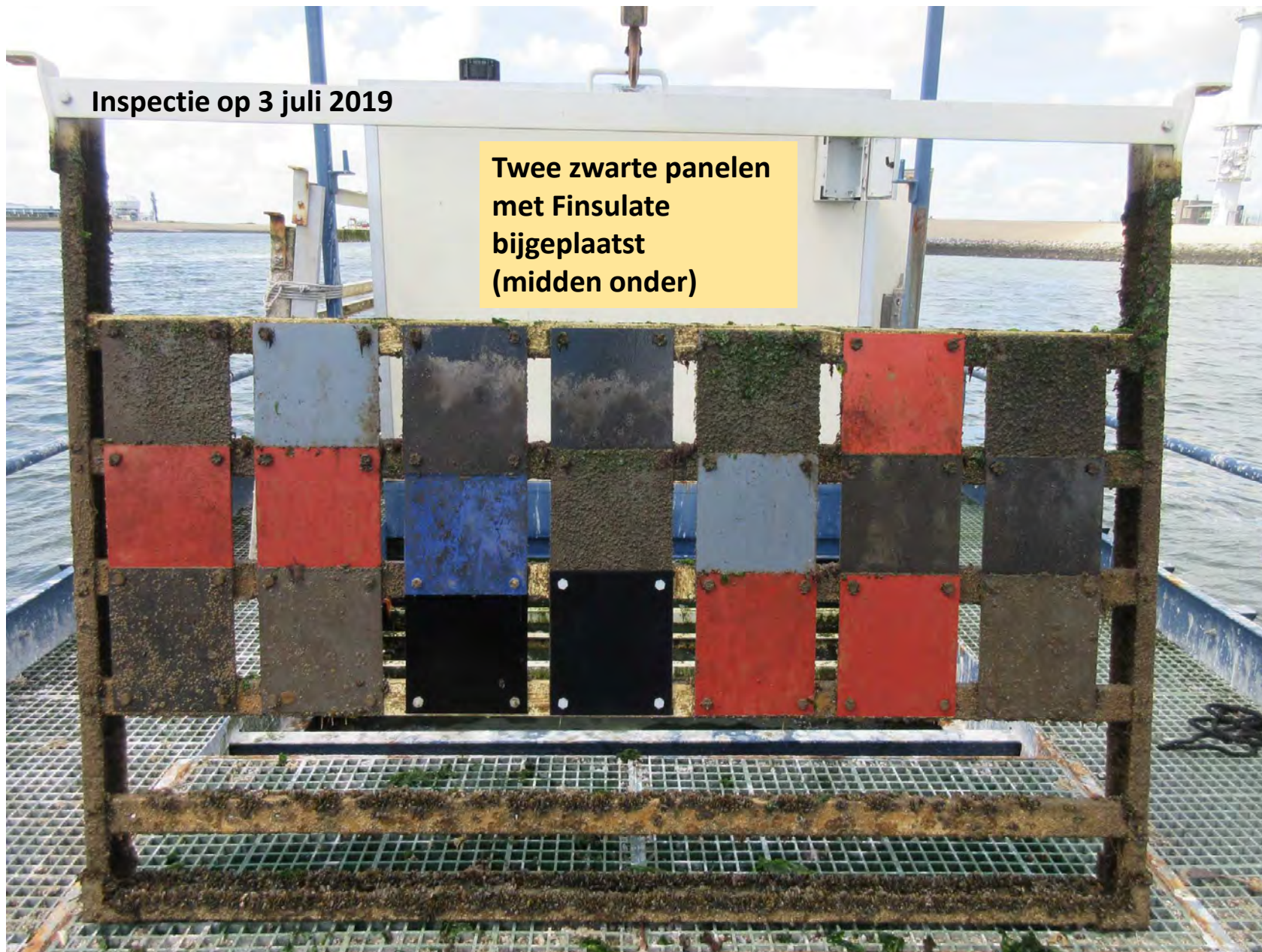
Start van de test op 28 mei 2019

PVC	Melkfett	Renolit	Bioclean	Green Power Nano	Hempel	Seajet ex3
AD 1	AD 2	Hempel	PVC	Melkfett	Renolit	Bioclean
Seajet ex3	Green Power Nano			AD 1	AD 2	PVC

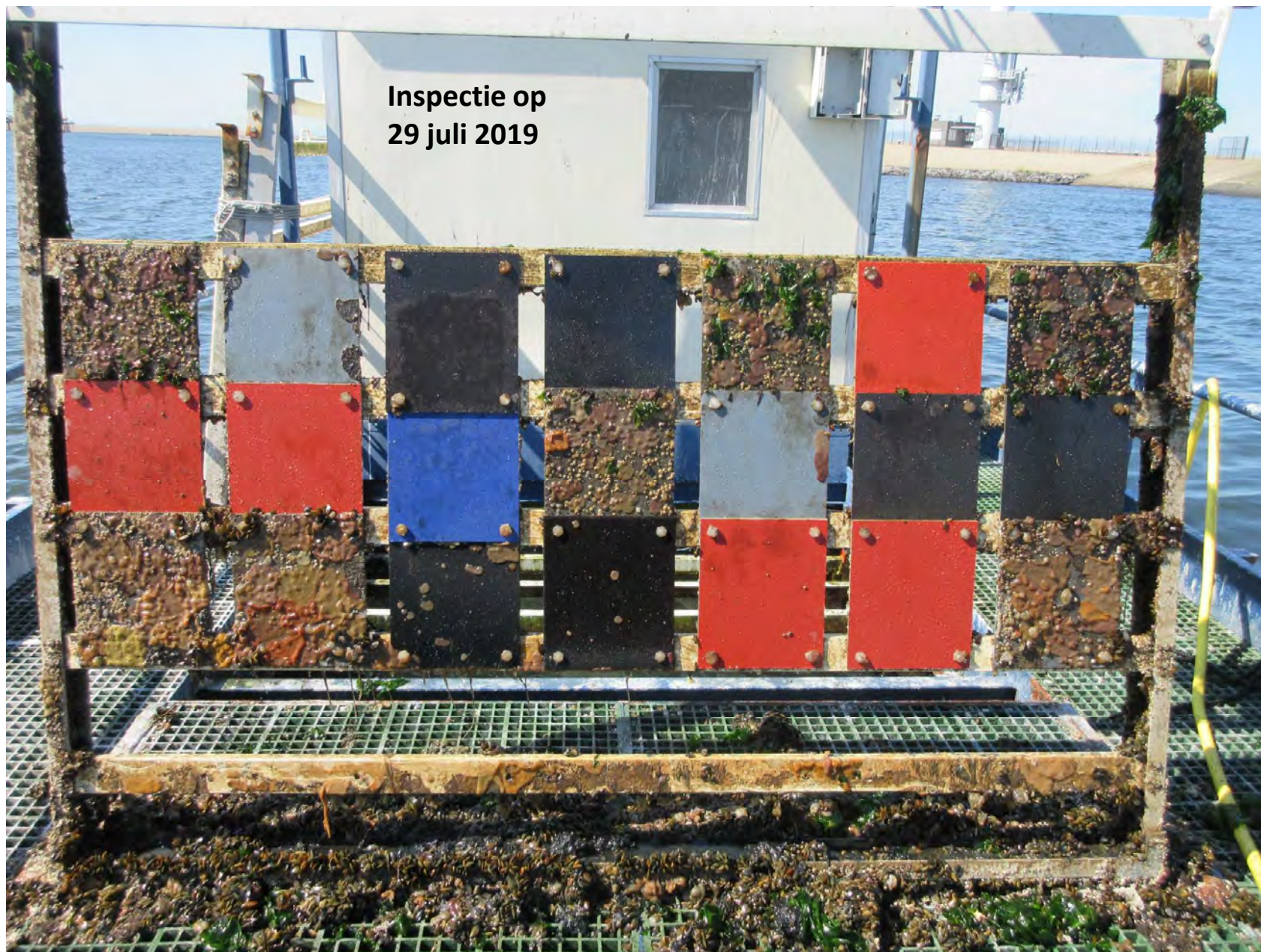
Inspectie op 3 juli 2019

**Twee zwarte panelen
met Finsulate
bijgeplaatst
(midden onder)**

Inspectie op
29 juli 2019

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 19 augustus 2019 17:25
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: FW: Foto's applicatie ecospeed
Urgentie: Hoog

Hij 10.2.e ,

In onderstaande email spreekt 10.2.e alleen jou aan maar de email is ook direct naar mij gestuurd. 11.1

Ben morgen en overmorgen buiten de deur maar meestal wel telefonisch bereikbaar.

groeten,

10.2.e

From: 10.2.e [mailto:10.2.e@hydrex.be]
Sent: maandag 19 augustus 2019 17:03
To: 10.2.e @hiswa.nl> 10.2.e @endures.nl>
Cc: 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @waterrecreatienederland.nl; 10.2.e @hydrex.be>; 10.2.e @subind.net>
Subject: Re: Foto's applicatie ecospeed

Beste 10.2.e ,

Wel bedankt voor je e-mail en we begrijpen je bezorgdheid.

Ecospeed is een coating systeem dat vergezeld gaat van een procedure en die procedure houdt onder meer in het regelmatig schoonmaken van het oppervlak.

Dit was ook zo gekend van bij het begin van onze voorbereidende gesprekken. Het kan dus niet dat nu plots de borden worden verhangen en er niet mag schoongemaakt worden. Weerom, de cleaning maakt integraal deel uit van het volledige systeem dat door ons wordt voorgesteld. De resultaten die aldus bereikt worden dienen volledig in het verslag opgenomen te worden.

In je e-mail van juli werd er ook geen mededeling gemaakt van het feit dat de testen niet zouden worden opgenomen in het verslag. Er werd alleen gesproken over het meenemen van de kosten van het cleanen. Dit zullen we dan ook heel zorgvuldig en waarheidsgetrouw doen.

Dus, wij vragen uitdrukkelijk dat onze technologie wordt beoordeeld op al zijn prestaties en dat dit volledig wordt weergegeven in de bevindingen van Endures. De cleaning van Ecospeed als inherente procedure was en is voldoende bekend bij alle partijen en wij hebben hierover zeer uitgebreid gecommuniceerd. Wij hebben hierover ook gepubliceerd onder meer met 14 white papers, een uitgebreid boek en 210 magazines en nieuwsbrieven op onze websites. Alle procedures worden daarin vermeld en beschreven.

Wij hopen dat bovenstaande duidelijk is en uiteraard zijn wij altijd bereid om dit meer uitgebreid telefonisch toe te lichten.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Hydrex nv

From: 10.2.e @hiswa.nl>

Sent: vrijdag 16 augustus 2019 14:38

To: 10.2.e @hydrex.be>

Cc: 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @endures.nl>

Subject: RE: Foto's applicatie ecospeed

Hoi 10.2.e ,

Dank voor je beschrijving.

Je schrijft onder andere dat jullie de boot gaan reinigen **voor** de inspectie.

In dat geval ontstaat er een probleem.

We zijn overtuigd dat jullie de boot prima kunnen reinigen. Als jullie de boot reinigen **voor** de inspectie, dan zien we tijdens de inspectie zonder twijfel een mooie schone romp. Dan heeft de inspectie geen nut en kan Endures ook niets zeggen over het systeem als geheel in relatie tot het onderwerp Antifouling.

Kortom, als de boot schoongemaakt wordt voor de inspectie, zal de inspectie vervallen en kunnen er geen bevindingen worden gerapporteerd.

We gaan aanstaande vrijdag, 23 augustus, inspecteren in Bruinisse.

Als jullie de romp niet reinigen en tijdens de inspectie jullie coating met de aanwezige aangroei kan worden beoordeeld, dan kan dit worden meegenomen in de eindrapportage van deze test.

Verzoek is dus om vooral **niet** de reiniging uit te voeren voor de inspectie.

Mocht de aangroei zo fors zijn dat reiniging noodzakelijk is, dan kan dat in overleg met Endures worden uitgevoerd na de inspectie van volgende week.

Goed weekeinde, alvast.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @hydrex.be>

Verzonden: dinsdag 23 juli 2019 13:25

Aan: 10.2.e @hiswa.nl>

CC: 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @endures.nl>

Onderwerp: Re: Foto's applicatie ecospeed

Beste 10.2.e ,

Ik heb je antwoord van vrijdag 19 juli goed ontvangen en we begrijpen dat de inspectie in Bruinisse een week geleden plaats vond.

Wij hebben de inspectie gemist omdat we nog geen toelating hadden geregeld voor het onderwater schoonmaken in de haven. Een eerste en enige schoonmaakbeurt is nodig omdat de coating dient geconditioneerd te worden. Dit aspect wordt uitgebreid beschreven in onze publicaties.

De boot is dus naar Antwerpen gebracht en het werk is daar uitgevoerd. Wij hebben dan meteen van de gelegenheid gebruik gemaakt om de loden kiel te voorzien van een ecospeed bescherming en isolatie. Door een misverstand met de applicator was dit nog niet uitgevoerd.

Wij gaan de boot ook niet elke week schoonmaken. Het schoonmaken dient alleen te gebeuren indien en wanneer de eigenaar of de gebruiker dit zo wenst. Ecospeed schepen kunnen voor onbepaald lange tijd in het water blijven zonder schoonmaken. De langste periode zonder cleaning was 1 jaar en dit in het Caribisch gebied op een schip van 130 meter dat voor een volledige ombouw aan de werf lag. de zware aangroei werd zonder gevolgen voor de kwaliteit van de coating en bescherming van het schip volledig verwijderd.

Het is dus slechts als de klant het wenst en noodzakelijk vindt dat een schoonmaak plaatsvindt.

Voor de onderhavige testen zullen wij het bootje schoonmaken telkens voor de inspectie. De kosten die hiervoor worden gemaakt zijn nu nog niet relevant gewoon omdat er nog geen specifieke infrastructuur aanwezig is. Als die er wel is zullen de kosten amper die van een carwash beurt overstijgen. Te noteren valt dat er wel geen wasmiddel dient aangewend te worden.

Een cleaning met een hoge druk reiniger van 100 bar zal op dit bootje een kwartier in beslag nemen. Met de juiste infrastructuur zullen de kosten minimaal zijn. Met een druk van 300 bar en voldoende volume duurt de cleaning amper 5 minuten.

Ik stuur je graag nog een filmpje waar men duidelijk kan zien wat het resultaat is van een cleaning met 80 bar hoge druk reiniger met erg laag volume. Dit is in een jachthaven in Zeeland. Dit kan ook meegenomen worden in de evaluatie van deze testen.

De kost van de wasbeurten dient ook nog eens afgezet te worden tegen het volledig wegvallen van elk jaar opnieuw aanbrengen van antifouling lagen en de kosten van het verwijderen van het vervuilde slib in de jachthavens. Dit laatste zal vroeg of laat moeten gebeuren in elke haven waar antifouling werkzaamheden hebben plaatsgevonden.

Met vriendelijke en milieuveilige groeten,

10.2.e

10.2.e

Hydrex NV

Haven 29 – 2030 Antwerp (BELGIUM)

Tel: +32 3 10.2.e

Mobile: +32 10.2.e

Fax: +32 10.2.e

Mail: 10.2.e@hydrex.be – hydrex@hydrex.be

Web: www.hydrex.be

This message, including any attachments, is confidential, privileged and for the sole benefit of the person(s) to whom it was intended to be addressed. It may contain information which is protected by intellectual property rights. If you receive it in error, please delete it from your system, make no copies of it, do not disclose its contents to any third party or use it for your own or any other person's benefit. You are hereby notified that any disclosure, reproduction, distribution or use of this message is strictly prohibited.

Please consider the environment before printing this e-mail.

Op 19 jul. 2019, om 17:40 heeft 10.2.e @hiswa.nl> het volgende geschreven:

Hoi 10.2.e ,

Ik ontvang nu (vrijdag 19 juli) je mail, maar de inspectie vond precies een week geleden plaats.

We gaan weer op 23 augustus.

Ik begreep dat jullie elke week de valk schoon laten maken. Een ding is dan zeker, er komt geen aangroei op.

Naast de mate van aangroei wordt natuurlijk ook de prijs (per jaar) gerapporteerd, Ik laat het aan jullie of jullie de kosten van elke week schoonmaken als zodanig ook in het eindrapport vermeld willen zien.

Allereerst goed weekeinde, en wellicht ook vakantieverlof.
Ikzelf ben even weg.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
10.2.e

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

<image001.jpg>

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

<image002.png><image003.png><image004.jpg>

Van: 10.2.e @hydrex.be>

Verzonden: vrijdag 19 juli 2019 15:13

Aan: 10.2.e @hiswa.nl>

Onderwerp: Re: Foto's applicatie ecospeed

Ja graag.

Om wat uur komen jullie ?

vg,
10.2.e

Op 4 jul. 2019, om 16:36 heeft 10.2.e @hiswa.nl> het volgende geschreven:

Ja, zeker.

Volgende inspectie in Bruinisse staat voor de 12de juli.
Komen jullie kijken?

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @hydrex.be>
Verzonden: donderdag 4 juli 2019 15:55
Aan: 10.2.e @hiswa.nl>
CC: 10.2.e @endures.nl
Onderwerp: Re: Foto's applicatie ecospeed

Dag 10.2.e,

Top.

Kan jij ook de planning van wanneer de testen uitgevoerd worden doormailen aub.

Fijn weekend,

10.2.e

Op 4 jul. 2019, om 15:51 heeft 10.2.e
10.2.e @hiswa.nl> het volgende geschreven:

Dank je wel, 10.2.e .

Ik heb ook het filmpje gedownload.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @hydrex.be>
Verzonden: donderdag 4 juli 2019 13:17
Aan: 10.2.e
10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e @endures.nl
Onderwerp: Foto's applicatie ecospeed

Beste 10.2.e en 10.2.e ,

Er komt 1 filmpje van de applicatie via we transfer.
De rest is bijgevoegd bij deze mail.
Witte laag is de 1ste laag Zwarte is de 2de laag. Samen
1000micron/1millimeter dik.

Wanneer zal de volgende test uitgevoerd ? Zouden jullie de
planning kunnen doormailen aub?

Het valkje is nu bij ons voor de conditionering.
De verzekering is in orde zodat er les mee gegeven kan worden.
Volgende week gaat hij terug naar Bruinisse.

Als er vragen zijn hoor ik het graag.

Vg,
10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: donderdag 22 augustus 2019 09:22
Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e @endures.nl
Onderwerp: RE: Voortgang werkzaamheidstest antifouling: KNB-nieuws en beoordeling milieuvriendelijkheid?

Hoi 10.2.e ,

Dank voor je reactie. Ik snap dat het te vroeg is om resultaten te melden. Maar nu hebben we nog niet eens gemeld dat we begonnen zijn en wat de test inhoudt. Daarover zou toch iets gemeld kunnen worden? Zodat mensen weten wat voor soort informatie er gaat komen.

Desgewenst kunnen wij op basis van het projectplan en informatie uit de uitvoering een voorzet doen voor een stukje en dat met jullie afstemmen.

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e @hiswa.nl]
Sent: 21 August 2019 11:37
To: 10.2.e ; 10.2.e @minienw.nl)
Cc: 10.2.e @endures.nl
Subject: RE: Voortgang werkzaamheidstest antifouling: KNB-nieuws en beoordeling milieuvriendelijkheid?

Beste 10.2.e ,

Het lijkt me voor de KNB nieuwsbrief iets te vroeg om al conclusies te geven aan het onderzoek. De vaartuigen zijn inmiddels allemaal 2 maal geïnspecteerd, een derde inspectie op zout water staat voor aanstaande vrijdag in de agenda. De resultaten met betrekking tot de aangroei uit de inspecties zijn veelbelovend, en dat is positief. We hebben echter nog geen samenhang tussen de eindresultaten na het seizoen, de kosten voor de systemen en de inschatting van de milieueffecten.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 10.2.e

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 705 14 18
 KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
 Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: maandag 19 augustus 2019 14:42
Aan: 10.2.e @minienw.nl) 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @hiswa.nl>

CC: 10.2.e @endures.nl

Onderwerp: Voortgang werkzaamheidstest antifouling: KNB-nieuws en beoordeling milieuvriendelijkheid?

Hoi 10.2.e en 10.2.e ,

Twee vragen:

1. Is er al iets te melden over de test voor in de KNB-Nieuwsbrief?
2. Ik ben benieuwd hoe/in hoeverre de beoordeling van de milieuvriendelijkheid van de geteste alternatieven is ingevuld. Is daar info over?

Groet, 10.2.e

Drs. 10.2.e

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
Centre for Safety of Substances and Products (VSP)

P.O. Box 1

3720 BA Bilthoven

The Netherlands

T: +31 30 10.2.e

M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e @rivm.nl

<http://www.rivm.nl/>

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: maandag 2 september 2019 10:27
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Goedemorgen 10.2.e ,

Bel ik je morgen even tussen 9 en half 10, hopelijk ben je dan nog onderweg. Anders probeer ik het morgen aan het einde van de dag, laat je dan even weten hoe laat je in de trein zit?

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 10.2.e
 030 - 10.2.e
 10.2.e

Milieu Centraal
www.milieucentraal.nl
 Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: vrijdag 30 augustus 2019 14:11
Aan: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Ha 10.2.e, Ik ben komende maandag en dinsdag (en ook woensdagochtend en donderdag op een cursus). Je zou me bijvoorbeeld kunnen bellen op weg naar de cursuslocaties als ik in de trein zit. Nu ben je natuurlijk al weg neem ik aan, maar vanmiddag of volgende week vrijdag kan bellen heel goed. Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: donderdag 29 augustus 2019 14:35
Aan: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: FW: Afspraak vooruitblik 2020

Goedemiddag 10.2.e ,

Graag maak ik voor komende maandag of dinsdag een belafsprake om een en ander rondom antifouling af te stemmen. Op die manier kost het jou waarschijnlijk niet al teveel tijd, maar kunnen wij hopelijk daarna toch door met de plannen voor antifouling in 2020. Wat is een handig moment voor jou? Hopelijk lukt het me daarvoor nog even de stand van zaken rond het testprogramma op te vragen bij 10.2.e van HISWA.

Morgen ben ik trouwens ook in Den Haag bij lenW, ik zou dan rond 9 uur of half 12 ook even kunnen langskomen.

Laat maar weten wat jou het beste uitkomt. Alvast bedankt voor je reactie.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e - DGMI <10.2.e@minienw.nl>

Verzonden: donderdag 8 augustus 2019 10:18

Aan: 10.2.e <@milieucentraal.nl>

CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Hoi 10.2.e

buiten reikwijdte, ook op 27 augustus nog, en ik weet niet hoe lang het gaat duren.
Mocht je voor de opdracht van MilieuCentraal in 2020 rond die tijd wat input willen mbt communicatie rond het testprogramma dan zou je 10.2.e misschien toch het beste kunnen contacten, en/of mijn collega 10.2.e (cc).

Groeten

10.2.e

Van: 10.2.e - DGMI

Verzonden: maandag 29 juli 2019 16:10

Aan: 10.2.e

Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Hoi 10.2.e

Ik opteer dan graag voor 27 augustus (op vrijdag werk ik niet). Je bent van harte welkom om hier langs te komen, maar het kan misschien ook telefonisch.
Lijkt me sowieso wel goed om even alles op een rij te zetten.
Voorkeur voor een tijd? 15 uur?
Ik vind het lastig iets te zeggen over communicatie over de testuitslagen in 2020 zonder 10.2.e erbij (die wij overigens moeilijk te pakken krijgen). Sowieso goed om dat een keer met Waterrecreatie NL en HISWA en jullie te bespreken.

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
Rijnstraat 8
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
telefoon 06 10.2.e
10.2.e @minienm.nl

10.2.e

Ministry of Infrastructure and Water Management
Directorate-General for Environmental Protection and International Affairs
Directorate for Safety and Environmental Risk Management
Rijnstraat 8
PO box 20901
2500 EX The Hague, The Netherlands
Telephone + 31 (0)6 10.2.e
10.2.e @minienm.nl

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl]

Verzonden: maandag 15 juli 2019 16:12

Aan: 10.2.e - DGMI

Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Goedemiddag 10.2.e ,

En dan is er nu ook nog een lichte voorkeur voor vrijdag 30 augustus bijgekomen, dan heb ik een andere afspraak bij lenW gepland staan tot ongeveer half 12. Daarna kan ik makkelijk op de Rijnstraat afspreken. Mocht vrijdag geen optie zijn, is dinsdagmiddag de 27^e nog een prima mogelijkheid.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 15 juli 2019 13:33

Aan: 10.2.e - DGMI' 10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: RE: Afspraak vooruitblik 2020

Sorry, 10.2.e ,

ik zie dat ik die week gewisseld heb van vrije dag, het zou wat mij betreft op dinsdag 27 of vrijdag 30 augustus kunnen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e

Verzonden: maandag 15 juli 2019 13:29

Aan: 10.2.e - DGMI' 10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Afspraak vooruitblik 2020

Goedemiddag 10.2.e ,

Wie weet tref ik je in je vakantieperiode, maar aangezien ik zelf na volgende week een aantal weken vrij ben, hoop ik dat ik vast het volgende kan inplannen, de tijd gaat namelijk enorm snel. Kunnen wij dinsdag 27 of woensdag 28 augustus een afspraak plannen om vast vooruit te kijken naar volgend jaar? Wij moeten onze eerste versie van de plannen rond 1 september aanleveren namelijk. Ik ben benieuwd of er nog wensen vanuit lenW zijn voor antifouling thema. De praktijktesten lopen nu, de resultaten zullen volgend jaar beschikbaar komen. Misschien kunnen we vast vooruit kijken naar hoe we communicatie rondom de testuitslagen gaan aanpakken in 2020? Mocht je insteek zijn: ga op dezelfde voet door, dan is samenkomen dan niet noodzakelijk en plannen we een ander (later) moment in om inhoudelijk met Waterrecreatie NL en HISWA bij te praten. Ik vraag in ieder geval hun input voor dit gesprek.

Alvast bedankt voor je reactie en een fijne zomer!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: zondag 19 januari 2020 21:37
Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e
Onderwerp: Re: Draft report

10.2.e, 10.2.e,

Ik ben het hoofdstuk Conclusies nog een beetje aan het aanscherpen; stuur jullie morgen een nieuwe versie. Dus die van vrijdag gaarne niet verder verspreiden.

Jullie horen van me.

Groet, 10.2.e

Sent from iPhone

> Op 17 jan. 2020 om 17:36 heeft 10.2.e @endures.nl> het volgende geschreven:

>
>

Van: 10.2.e - DGMI
Aan: 10.2.e HBJZ
Onderwerp: FW: Draft report
Datum: vrijdag 26 maart 2021 11:51:07
Bijlagen: [image001.png](#)
[Draft RPT19027 HISWA Project.pdf](#)
Prioriteit: Hoog

Buiten reikwijdte

Van: 10.2.e

Verzonden: vrijdag 17 januari 2020 17:37

Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI

cc: 10.2.e

Onderwerp: Draft report

Urgentie: Hoog

Beste 10.2.e en 10.2.e,

Het heeft langer geduurd dan ik van plan was en had gehoopt, maar hierbij de conceptversie van mijn rapport die ik voor commentaar naar de deelnemers wil sturen.

Vooralsnog alleen aan jullie want ik wil alle deelnemers tegelijkertijd het stuk sturen en ik heb niet van iedereen de contactgegevens.

Kan ik van jou een lijstje krijgen met mailadressen van de "officiële" contactpersonen van de leveranciers?

Ik wil per leverancier 1 persoon benaderen om van die persoon ook het "officiële" commentaar per partner terug te krijgen. Anders zit ik straks met tig reacties van één en dezelfde partner.

Ben blij dat het af is.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 13:45
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e - BSK
CC: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

10.2.e, 10.2.e

Hierbij de aankondiging van de presentatie van een rapport over de resultaten van een praktijktest naar alternatieve systemen om aangroei van recreatievaartuigen te voorkomen (ter vervanging van de tot dusver toegepaste koperhoudende coating), die wij hebben opgedragen aan HISWA (ik ben de opdrachtcoördinator) en die zij weer hebben uitbesteed aan onderzoek consultant Endures. Dit onderzoek staat op het Planbord DGMI voor de Staf. Ik wilde reageren dat ik beschikbaar ben tijdens het voorgestelde dagdeel. Verder wil ik HISWA laten weten dat ambtenaren niet te zullen spreken in het openbaar als er pers is en ook geen vragen van journalisten mondeling zullen beantwoorden (schriftelijk vragen kunnen via DCO beantwoord worden). De communicatie is overigens van groot belang voor het gewenste effect van de test. Het probleem dat we hier hopen aan te pakken is dat booteigenaren denken dat milieuvriendelijke middelen slechter werken of veel duurder zijn. Ze schakelen daardoor niet over. Graag jullie aanwijzingen over hoe te reageren op bijgaand verzoek en het verdere traject.

Met vriendelijke groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 12:11
Aan: 10.2.e @endures.nl>
CC: 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e - DGMI
 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Hoi 10.2.e

Dank je.

Om in de data meteen de eerste te pakken.

Ik kan de 11de ook, s'middags.

10.2.e, zou je er bij kunnen / willen zijn?

We kunnen de zaal bij de Federatie gebruiken op de 11de. Die is nog vrij en ik heb een reservering gedaan.

Dat is dezelfde zaal als waar we de laatste keer zaten.

Lijkt me het meest centraal en goed bereikbaar.

Ik wil de pers uitnodigen en de deelnemende bedrijven.

Vanuit de pers hebben zich gemeld:

Motorboot

Zeilen

Jachtbouw Nederland

HISWARAI

HISWAMagazine

WatersportTV

Ik denk dat er nog wel wat komen, maar veel meer zal het niet zijn.

Ik wil daarnaast ook uitnodigen:

Waterrecreatie Nederland

Milieu Centraal

Watersport verbond

Vereniging toerzeilers

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @endures.nl>

Verzonden: donderdag 23 januari 2020 11:16

Aan: 10.2.e @hiswarecron.nl>

CC: 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e - DGMI

10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Bijeenkomst HISWA project

Urgentie: Hoog

10.2.e ,

Mijn beschikbaarheid voor een projectbijeenkomst begin Februari:
week 7: dinsdag 11 t/m vrijdag 14 houd ik open. Maandag 10 niet beschikbaar!
week 8: maandag 17 of dinsdag beschikbaar; woensdag 19 NIET beschikbaar.

Hoor graag van je welke datum het wordt.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

An OCAS sister company

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 28 januari 2020 11:34
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: Draft Report Antifouling Test 2019, reactie op H1 t/m H3

Beste 10.2.e

Hier mijn reactie op H1 t/m H3. Ik kan pas donderdag verder. Hopelijk is dat geen probleem.

Allereerst vind ik het wel heel leuk/goed dat deze test is uitgevoerd. Het geeft een goed idee van wat 'fouling' inhoudt. Maar ook hoe lastig zo'n test is. De beschrijving van de resultaten in H3 vind ik goed beschreven, geïllustreerd en samengevat.

Hierbij mijn reactie op hoofdpunten op het concept rapport:

- Ik zou de term 'environmentally friendly', die nu ook in de titel staat, niet gebruiken. Verf of coating is sowieso niet milieuvriendelijk en in dit geval heb je ook te weinig informatie om te beoordelen of de geteste coatings echt 'safer' en met 'less environmental impact' zijn. Ik lees elders dat Seajet ex3 sterk zelfslijpend is en dat is in principe niet aan te raden voor het milieu.
- Deze zin 'The boat provided with the product Ecospeed was set dry and cleaned outside the water by the owner prior to each inspection.' betekent toch gewoon dat voor dit project de werkzaamheid dus niet kon worden beoordeeld? Wat heb je dan getest? Dat de fabrikant goed is in schoonmaken, waarbij je geen idee hebt welke inspanning dit vraagt?
- In paragraaf 3.3 zou ik ervoor pleiten een kolom over fouling en een kolom over schoonmaakgemak te maken. Dan zet je in de eerste bij Ecospeed een vraagteken. En bij de tweede groen met tussen haakjes een vraagteken. Voor de andere producten is wel belangrijk hoe makkelijk je ze schoonmaakt. Want je kunt als consument kiezen voor een product dat weliswaar wat aangroeit, maar wel makkelijk schoonmaakt. Nu komt Ecospeed er onterecht uit als goed antifoulingproduct. Daarover heb je geen idee. En helaas zelfs niet of het schoonmaken makkelijk is. Dat laatste moet je maar aannemen, wat wel erg jammer is. En Finsulate scoort slecht. Terwijl als je schoonmaken mee zou nemen (zoals bij Ecospeed) ze groen zouden scoren.

Details:

- Vertaling ministerie is: Ministry of Infrastructure and Water Management
- In de inleiding staat niet helemaal duidelijk dat de Suppliers het product ook op de panelen hebben aangebracht.
- In figuur 3 ontbreekt de schaal op de y-as voor de meeste parameters. Voor de schaal die er wel staat is onduidelijk wat de getallen weergeven.
- In 2.3 mis ik informatie over Hempel Classic. Met koper? Hoeveel? Zelfslijpend?
- Idem in 2.4 over Seajet 023.
- In 3.2 zie ik Gelcoat, geen idee wat dat is. Het moet de boot zonder antifouling zijn.
- Tabel 5: Finsulate aangebracht in 2016?

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Sent: vrijdag 24 januari 2020 17:00
To: 10.2.e @rivm.nl>
Cc: 10.2.e @endures.nl>
Subject: FW: Draft Report Antifouling Test 2019

Beste 10.2.e,

Kennelijk is het er bij 10.2.e bij ingeschoten om jou het conceptrapport te sturen, terwijl dat wel is besproken bij de laatste bijeenkomst met de producten bij HISWA.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 20 januari 2020 13:17
Aan: 10.2.e @endures.nl>
Onderwerp: Draft Report Antifouling Test 2019

Dear Partner,

Please find attached a copy of the final draft report of the field test of antifouling products in which you participated.

You get this copy to check for possible mistakes or factual errors.

I would appreciate getting your feedback (from only one person per partner) as soon as possible and ultimately by Wednesday, January 29.

Also in case you have no remarks, please give me a reply then I know you've seen the report.

I would like to emphasize that at this stage the report is still in draft and its content (as a whole or in parts) should not be made public or distributed to anyone outside the project consortium.

Looking forward to your feedback.

Best regards,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: woensdag 5 februari 2020 17:25
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: FW: Draft Report Antifouling Test 2019
Bijlagen: V2 Draft RPT19027 HISWA Project.pdf

Ha 10.2.e,

Hierbij het conceptrapport over de resultaten van de antifoulingtest die op 11 februari openbaar gemaakt zullen worden. Een afzonderlijke reactie lijkt me niet voor de hand liggen. Ik stel voor dat 11.1

Ik heb overigens nog wel wat commentaar geleverd op het rapport als lid van de begeleidingscommissie. Het is echter aan de opdrachtnemer of die dat overneemt. Groet, 10.2.e

Groet, 10.2.e

An OCAS sister company

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2020 14:04
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project
Bijlagen: Presentatie eindrapport praktijktest antifouling

Hoi 10.2.e ,

Bijgaand een van de uitnodigingen, zoals aan partijen zijn verzonden.

De bijeenkomst vindt plaats op de locatie waar we eerder ook hebben gezeten. HISWA is verhuisd, maar we kunnen de zaal nog wel gebruiken. De rekening betaalt HISWA buiten het project om, zoals ik eerder al aangaf.

*Waar: De Federatie - Werfkade 2 - Amsterdam
 Wanneer: Dinsdag 11 februari 2020
 Tijdstip: 13.30 u inloop met lunch - 14.00 u start presentatie.*

Ik heb 20 aanmeldingen.
 10 journalisten en verder deelnemers en wij.
 Andere journalisten wachten op het rapport, dat morgen online gaat.

Het eindrapport volgt uiterlijk vrijdag as., als je dat goed vind.
 Dit wil zeggen, afhankelijk of er een accountantsverklaring bij moet. Ik meen van niet, maar kijk het zekerheidshalve nog even na. Mocht dat het geval zijn, dan gaat het uiterlijk vrijdag naar de accountant.

Met vriendelijke groet en tot morgen,

10.2.e
 10.2.e

033-10.2.e | 10.2.e @hiswarecron.nl
 HISWA | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | 033 – 10.2.e
www.hiswa.nl | KVK: 75776529
[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)

HISWA

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).
 Indien dit bericht bij vergissing bij u terechtgekomen is, wilt u ons daarvan dan direct op de hoogte brengen via e-mailadres info@hiswarecron.nl.

Van: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: maandag 10 februari 2020 12:16
Aan: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Ha 10.2.e ,

Twee verzoeken:

Kan je me s.v.p. nog een uitnodiging sturen voor morgen met locatie en tijd?
Kan je zo snel mogelijk het eindrapport en de eindfactuur sturen volgens de in de opdracht aangegeven procedure en naar het daarin aangegeven mailadres?

Bij voorbaat hartelijk dank, met vriendelijke groet en tot morgen!

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 15:19
Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Okay, dat is goed bericht.

We gaan het regelen.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 15:18
Aan: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Ha 10.2.e, Ik zou gewoon de uitnodigingen de deur uit doen en niet van mij laten afhangen. Communicatie is onderdeel van de opdracht toch? Alle andere overwegingen daarbinnen zijn voor jou als opdrachtnemer. Ik denk niet dat ik vandaag of zelfs morgen al een reactie krijgt van de Directie Communicatie. 11.1

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 13:57
Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @endures.nl>
CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Hoi 10.2.e,

Fijn.

De pers is watersportpers. Zij willen hun lezers (watersporters) informeren.

Ik had nog niet bedacht dat we een persbericht zouden uitsturen. Kan wel, maar ik zie ook beren op de weg.

Ik wacht je terugkoppeling even af. Ik streef ernaar de uitnodiging vanmiddag of morgen weg te zenden.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: donderdag 23 januari 2020 13:50
Aan: 10.2.e @hiswarecron.nl>; 10.2.e @endures.nl>
CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Ha 10.2.e,

In principe wil ik er graag bij zijn. Ik kan 11 februari vanaf 14.00 in A'dam-N. Ik zoek nog contact met onze Directie Communicatie, omdat er pers bij is, en er mogelijk politieke aandacht voor het onderwerp ontstaat. Ik kom hier dus nog op terug.

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e <[redacted]@hiswarecron.nl>

Verzonden: donderdag 23 januari 2020 12:11

Aan: 10.2.e <[redacted]@endures.nl>

CC: 10.2.e <[redacted]@waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e - DGMI

10.2.e <[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: RE: Bijeenkomst HISWA project

Hoi 10.2.e,

Dank je.

Om in de data meteen de eerste te pakken.

Ik kan de 11de ook, s'middags.

10.2.e zou je er bij kunnen / willen zijn?

We kunnen de zaal bij de Federatie gebruiken op de 11de. Die is nog vrij en ik heb een reservering gedaan.

Dat is dezelfde zaal als waar we de laatste keer zaten.

Lijkt me het meest centraal en goed bereikbaar.

Ik wil de pers uitnodigen en de deelnemende bedrijven.

Vanuit de pers hebben zich gemeld:

Motorboot

Zeilen

Jachtbouw Nederland

HISWARAI

HISWAMagazine

WatersportTV

Ik denk dat er nog wel wat komen, maar veel meer zal het niet zijn.

Ik wil daarnaast ook uitnodigen:

Waterrecreatie Nederland

Milieu Centraal

Watersport verbond

Vereniging toerzeilers

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e <[redacted]@endures.nl>

Verzonden: donderdag 23 januari 2020 11:16

Aan: 10.2.e <[redacted]@hiswarecron.nl>

CC: 10.2.e <[redacted]@waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e - DGMI

10.2.e <[redacted]@minienw.nl>

Onderwerp: Bijeenkomst HISWA project

Urgentie: Hoog

10.2.e,

Mijn beschikbaarheid voor een projectbijeenkomst begin Februari:

week 7: dinsdag 11 t/m vrijdag 14 houd ik open. Maandag 10 niet beschikbaar!

week 8: maandag 17 of dinsdag beschikbaar; woensdag 19 NIET beschikbaar.

Hoor graag van je welke datum het wordt.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e@endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

An OCAS sister company

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 14:45
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e) - DGMI; 10.2.e) - DGMI; 10.2.e
) - DGMI; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifoulings

Beste 10.2.e en 10.2.e

Gisteren is het eindrapport gepresenteerd van een praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifoulings. Deze test heeft in onze opdracht plaatsgevonden gedurende het vaarseizoen 2019 en is uitgevoerd door HISWA Vereniging, Waterrecreatie Nederland, en MilieuCentraal, terwijl research consultant Endures de mate van fouling heeft vastgelegd en beoordeeld en tevens een globale beoordeling van de milieueffecten van de aangeboden systemen heeft gemaakt. De test volgde op een congres over antifouling in oktober 2018 te Rotterdam, waar bleek dat er veel vooroordelen bestaan over milieuvriendelijke antifouling. Verschillende leveranciers hebben voor de test hun product aangebracht onder verhuurboten op een locatie aan zoet water respectievelijk zout water. Met panelen die in zout water hebben gehangen is de 'worst case scenario' aangroei voor alle coatings en folies beoordeeld.

Op zoet water geven alle coatings en folies een goed en nagenoeg zelfde resultaat als de biocidehoudende antifouling. De twee geluidsystemen zijn hier niet getest.

Op zout water zijn alle antifoulingssystemen (inclusief de biocidehoudende referentie) niet effectief om het gehele seizoen aangroeivrij te blijven. De effectiviteit van een deel van deze producten bleek nagenoeg vergelijkbaar met de toegelaten biocidehoudende coating. Deze alternatieve producten zijn gemakkelijk te reinigen, in tegenstelling tot de biocidehoudende antifouling.

Het rapport is te bereiken via de volgende link:

<https://www.varendoejesamen.nl/storage/app/media/Nieuws/field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-waterrecreatie-nederland-varendoejesamen2.pdf>

Ik stel voor 11.1

Met vriendelijke groet, 10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 15:01
Aan: 10.2.e - DGB; 10.2.e @wur.nl;
 10.2.e@leemansmaritimeconsultancy.com; 10.2.e (WVL);
 10.2.e @vwa.nl; 10.2.e @yahoo.com; 10.2.e (ZD);
 10.2.e @gimaris.com; 10.2.e @nvwa.nl
CC: 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifoulings

Beste collega's,

Gisteren is het Engelstalige eindrapport gepresenteerd van een praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifouling op recreatievaartuigen, te weten Melkfett, Renolit Dolphin S foil, MacGlideTM foil (Mactac), MacGlideTM Pyramidal foil (Mactac), Bioclean (Chugoku Marine Paints), Seajet ex3 (Chugoku Marine Paints), Silic One (Hempel) - Green Power Nano (GPN), Finsulate (in twee versies, korte en lange vezels), Sonihull (Lamers System Care) ultrasoon antifouling, Shipsonic ultrasoon antifouling, en Ecospeed. Deze test heeft gedurende het vaarseizoen 2019 plaatsgevonden op verzoek van de directie DGMI/O&M, door HISWA Vereniging, Waterrecreatie Nederland, en MilieuCentraal, terwijl research consultant Endures de mate van fouling heeft vastgelegd en beoordeeld en tevens een globale beoordeling van de milieueffecten van de aangeboden systemen gemaakt. De test volgde op een congres over antifouling in oktober 2018 te Rotterdam, waar bleek dat er veel vooroordelen bestaan over milieuvriendelijke antifouling. Verschillende leveranciers hebben voor de test hun product aangebracht onder verhuurboten op een locatie aan zoet water (Ottenthome Heeg te Heeg) en op een locatie aan zout water (Aquavitesse te Bruinisse). Daarnaast is een statische test uitgevoerd met behandelde panelen te Den Helder. Met deze panelen kon het 'worst case scenario' worden beoordeeld.

Op zoet water geven alle coatings en folies een goed en nagenoeg zelfde resultaat als de biocidehoudende antifouling. De geluidsystemen zijn hier niet getest.

Op zout water zijn alle antifoulingssystemen (inclusief de biocidehoudende referentie) niet effectief om het gehele seizoen aangroeivrij te blijven. Een de effectiviteit van een deel van deze producten bleek nagenoeg vergelijkbaar met de toegelaten biocidehoudende coating. Deze producten zijn gemakkelijk te reinigen, in tegenstelling tot de biocidehoudende antifouling. Het rapport is te bereiken via de volgende link:

<https://www.varendoejesamen.nl/storage/app/media/Nieuws/field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-waterrecreatie-nederland-varendoejesamen2.pdf>

Ik kan me voorstellen dat deze alternatieven ook toegepast kunnen worden in de beroepsscheepvaart. Wellicht is het een idee om deze resultaten te presenteren aan DGLM, en kunnen we na afloop daarvan brainstormen over introductie van sommige van deze systemen op zee en in de binnenvaart. Zou ik jullie mogen vragen dit rapport door te sturen aan IMO, OSPAR en de Rijnvaartcommissie.

Met vriendelijke groet, 10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 15:01
Aan: 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e) - DGMI
Onderwerp: RE: link naar rapport

Klopt.

Bij deze.

<https://www.hiswarecron.nl/kennisbank/antifouling-streng-eisen-aan-anti-aangroeiverf-voor-boten>

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 13:46
Aan: 10.2.e @hiswarecron.nl>
CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: link naar rapport

Ha 10.2.e, je hebt 10.2.e nog niet de link gestuurd. Vast dank! Groet, 10.2.e

---

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e 10.2.e @ctgb.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 15:48
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifouling

Beste 10.2.e ,

Dank voor dit interessante rapport.
 Ik zal het intern hier verspreiden.

Groet,

10.2.e

Beleidsmedewerker | Policy Advisor
 Ctgb - College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden
 Board for the Authorisation of Plant Protection Products and Biocides

Bezoekadres / visiting address:
 Bennekomseweg 41, NL6717 LL Ede
 Type voor navigatie Hora park in

Postadres / postal address:
 Postbus / P.O. box 8030, NL6710 AA Ede, The Netherlands

T (31) 0317 10.2.e
 F (31) 0317 10.2.e
 I www.ctgb.nl
 E 10.2.e @ctgb.nl

Van: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: woensdag 12 februari 2020 14:31

Aan: 10.2.e @ctgb.nl> 10.2.e
 10.2.e @ctgb.nl>

CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e > 10.2.e - DGMI
 10.2.e @minienw.nl> 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl> 10.2.e
 - DGMI 10.2.e @minienw.nl> 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl> 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl> 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
 10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifouling

Beste 10.2.e en 10.2.e ,

Gisteren is het eindrapport gepresenteerd van een praktijktest met milieuvriendelijke alternatieve antifouling, te weten Melkfett, Renolit Dolphin S foil, MacGlideTM foil (Mactac), MacGlideTM Pyramidal foil (Mactac), Bioclean (Chugoku Marine Paints), Seajet ex3 (Chugoku Marine Paints), Silic One (Hempel) - Green Power Nano (GPN), Finsulate (in twee versies, korte en lange vezels), Sonihull (Lamers System Care) ultrasoon antifouling, Shipsonic ultrasoon antifouling, en Ecospeed. Deze test heeft gedurende het vaarseizoen 2019 plaatsgevonden op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat namens HISWA Vereniging, Waterrecreatie Nederland, en MilieuCentraal, terwijl research consultant Endures de mate van fouling heeft vastgelegd en beoordeeld en tevens een globale beoordeling van de milieueffecten van de aangeboden systemen gemaakt. De test volgde op een congres over antifouling in oktober 2018 te Rotterdam, waar bleek dat er veel vooroordelen bestaan over milieuvriendelijke antifouling. Verschillende leveranciers hebben voor de test hun product aangebracht onder verhuurboten op een locatie aan zoet water (Ottenhome Heeg te Heeg) en op een locatie aan zout water (Aquavitesse te Bruinisse). Daarnaast is een statische test uitgevoerd met behandelde panelen te Den Helder. Met deze panelen kon het 'worst case scenario' worden beoordeeld.

Op zoet water geven alle coatings en folies een goed en nagenoeg zelfde resultaat als de biocidehoudende antifouling. De geluidsystemen zijn hier niet getest.

Op zout water zijn alle antifoulingssystemen (inclusief de biocidehoudende referentie) niet effectief om het gehele seizoen aangroeivrij te blijven. Een de effectiviteit van een deel van deze producten bleek nagenoeg vergelijkbaar met de toegelaten biocidehoudende coating. Deze producten zijn gemakkelijk te reinigen, in tegenstelling tot de biocidehoudende antifouling. Het rapport is te bereiken via de volgende link:

<https://www.varendoejesamen.nl/storage/app/media/Nieuws/field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-waterrecreatie-nederland-varendoejesamen2.pdf>

Wij kunnen ons voorstellen dat deze resultaten van belang zijn voor het Ctgb bij het uitvoeren van hun taak.

Met vriendelijke groet, 10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e) - DGMI

Van: 10.2.e) - DGMI
Verzonden: donderdag 13 februari 2020 16:38
Aan: 10.2.e) - DGMI; 10.2.e 10.2.e @minienw.nl;
 10.2.e ; 10.2.e); 'ChemG'; SANTE-
 BIOCIDES@ec.europa.eu; 10.2.e @bmnt.gv.at; 10.2.e r@bmnt.gv.at;
 10.2.e @health.fgov.be; 10.2.e @health.fgov.be;
 10.2.e @environnement.belgique.be; 10.2.e @health.fgov.be;
 10.2.e @mh.government.bg; 10.2.e @mh.government.bg;
 10.2.e @bag.admin.ch; 10.2.e @bag.admin.ch;
 10.2.e @da.moa.gov.cy; 10.2.e @da.moa.gov.cy;
 10.2.e @mzcr.cz; 10.2.e @bmub.bund.de; 10.2.e @mst.dk;
 10.2.e @mfvm.dk; 10.2.e @mst.dk; 10.2.e @mfvm.dk; 10.2.e @sm.ee;
 10.2.e @terviseamet.ee; 10.2.e @minagric.gr; 10.2.e @minagric.gr;
 10.2.e @msssi.es; 10.2.e @mapama.es; 10.2.e @tukes.fi;
 10.2.e a@tukes.fi; 10.2.e @miz.hr; 10.2.e @nnk.gov.hu;
 10.2.e @agriculture.gov.ie; 10.2.e @agriculture.gov.ie;
 10.2.e @sanita.it; 10.2.e @eu.mfa.lt; 10.2.e @nvsc.lt;
 10.2.e @aev.etat.lu; 10.2.e @lvgmc.lv; 10.2.e @lvgmc.lv;
 10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e
 @mccaa.org.mt; 10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e ;
 10.2.e @miljodir.no; 10.2.e @urpl.gov.pl;
 10.2.e @urpl.gov.pl; 10.2.e @urpl.gov.pl; 10.2.e @dgav.pt;
 10.2.e @dgs.min-saude.pt; 10.2.e @dgav.pt; 10.2.e @dgav.pt;
 10.2.e @insp.gov.ro; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e
 @gov.si; 10.2.e @gov.si; 10.2.e @mhsr.sk;
 10.2.e @hse.gov.uk; 10.2.e @hse.gov.uk;
 10.2.e @echa.europa.eu
Onderwerp: RE: Practical test with environmentally friendly alternative antifoulings
Bijlagen: field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-waterrecreatie-nederland-varendoejesamen2.pdf

Dear colleagues,

Somehow the link got corrupted. It should be: <https://www.varendoejesamen.nl/storage/app/media/Nieuws/field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-waterrecreation-netherlands-varendoejesamen2.pdf>. But I have included the report itself now as well.

Thank you for understanding, Kind regards, 10.2.e and 10.2.e

Van: 10.2.e) - DGMI 10.2.e @minienw.nl>
Verzonden: woensdag 12 februari 2020 16:59
Aan: 10.2.e 10.2.e @anses.fr>; biociden_NL@minienw.nl; '10.2.e
 10.2.e @kemi.se>; 10.2.e @ctgb.nl>; 10.2.e @baua.bund.de>;
 SANTE-BIOCIDES@ec.europa.eu; 10.2.e @bmnt.gv.at; 10.2.e @bmnt.gv.at;
 10.2.e @health.fgov.be; 10.2.e @health.fgov.be; 10.2.e @environnement.belgique.be;
 10.2.e @health.fgov.be; 10.2.e @mh.government.bg; 10.2.e @mh.government.bg;
 10.2.e @bag.admin.ch; 10.2.e @bag.admin.ch; 10.2.e @da.moa.gov.cy;
 10.2.e @da.moa.gov.cy; 10.2.e @mzcr.cz; 10.2.e @bmub.bund.de; 10.2.e @mst.dk;
 10.2.e @mfvm.dk; 10.2.e @mst.dk; 10.2.e @mfvm.dk; 10.2.e @sm.ee; 10.2.e @terviseamet.ee;
 10.2.e @minagric.gr; 10.2.e @minagric.gr; 10.2.e @msssi.es; 10.2.e @mapama.es; 10.2.e @tukes.fi;
 10.2.e @tukes.fi; 10.2.e @miz.hr; 10.2.e @nnk.gov.hu; 10.2.e @agriculture.gov.ie;
 10.2.e @agriculture.gov.ie; 10.2.e @sanita.it; 10.2.e @eu.mfa.lt; 10.2.e @nvsc.lt;

10.2.e @aev.etat.lu; 10.2.e @lvgmc.lv; 10.2.e @lvgmc.lv; 10.2.e @mccaa.org.mt;
10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e @mccaa.org.mt; 10.2.e
10.2.e @ctgb.nl; 10.2.e @miljodir.no; 10.2.e @urpl.gov.pl;
10.2.e @urpl.gov.pl; 10.2.e @urpl.gov.pl; 10.2.e @dgav.pt; 10.2.e @dgs.min-saude.pt;
10.2.e @dgav.pt; 10.2.e @dgav.pt; 10.2.e @insp.gov.ro; 10.2.e
10.2.e @kemi.se; 10.2.e 10.2.e @kemi.se; 10.2.e @gov.si;
10.2.e @gov.si; 10.2.e @mhsr.sk; 10.2.e @hse.gov.uk; 10.2.e @hse.gov.uk;
10.2.e @echa.europa.eu

CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Practical test with environmentally friendly alternative antifoulings

Dear colleagues,

Yesterday, the final, English language report was presented of a practical test with environmentally friendly alternative antifoulings on recreational vessels. During the 2019 sailing season, this test was commissioned by the Ministry of Infrastructure and Water Management, by HISWA Association, Water Recreation Netherlands, and MilieuCentraal, while research consultant Endures has recorded and assesses the degree of fouling and also has a global assessment of the environmental effects of the offered systems made. The test followed the conference on antifouling in Rotterdam in October 2018. There it was concluded that there are many prejudices about environmentally friendly antifouling that impede innovation. For the test, several suppliers applied their product under rental boats at a location on fresh water and at a location on salt water. In addition, a static test was carried out with treated panels. The "worst case scenario" could be assessed with these panels.

All coatings and films on fresh water give a good and almost identical result as the biocidal antifouling. The sound systems have not been tested here.

On salt water, all antifouling systems (including the biocidal reference) are not effective to remain growth-free throughout the season. The effectiveness of some of these products turned out to be almost comparable with the permitted (nationally authorized) biocidal coating. These products are easy to clean, in contrast to the biocidal antifouling. The report can be reached via the following link:

<https://www.varendoejesamen.nl/storage/app/media/Nieuws/field-efficacy-test-of-environmentally-friendly-antifouling-products-for-pleasure-boats-in-the-netherlands-endures-water-recreation-netherlands-varendoejesamen2.pdf>.

Kind regards, 10.2.e and 10.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Rijnstraat 8 | 2515 XP | Den Haag

Postbus 20901 | 2500 EX | Den Haag

10.2.e @minienw.nl

10.2.e @minienw.nl

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: maandag 17 februari 2020 09:47
Aan: 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI; 10.2.e ;
 10.2.e @waterrecreatienederland.nl; 10.2.e
Onderwerp: Kort communicatieplan praktijktest alternatieven
Bijlagen: Communicatieplan testresultaten antifouling alternatieven v2.docx

Goedemorgen 10.2.e ,

Zoals beloofd stuur ik hierbij een kort communicatieplan rondom de praktijktestresultaten. Na de mediabepijdering door HISWA van afgelopen week, werken we nu aan het aanvullen van bestaande middelen, die we vervolgens gaan promoten via social media. Vorig jaar vergeleken we media-inkoop bij vakmedia met promotie via onze eigen social media kanalen. Hieruit bleek dat gerichte promotie via Milieu Centraal kanalen zeer efficiënt is. Daarom kiezen we er dit jaar voor om het budget hierin te investeren.

Aan het einde van de bijeenkomst hadden we het over telefonisch overleg, maar wellicht kunnen we dit moment wel aangrijpen om ons halfjaarlijkse overleg te plannen? Bespreken we de vertaling van de testresultaten in communicatiemiddelen en kunnen we tegelijkertijd kennismaken met de collega('s) van Waterrecreatie Nederland die dit dossier van 10.2.e gaan oppakken. Ik stuur jullie hiervoor een datumprikker, jullie zijn welkom bij ons in Utrecht. Als een andere locatie de voorkeur heeft, hoor ik het graag.

Binnenkort ontvangt lenW vanuit Milieu Centraal de jaarrapportage, daar kunnen jullie lezen over de mooie resultaten van de campagne in 2019.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

06 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: dinsdag 31 maart 2020 09:54
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Antifoulinggebruikers die mee willen denken met MC en lenW/HISWA

Ha 10.2.e, dank je wel voor deze update. Ik denk dat we dit seizoen voor een eventueel vervolg wel kunnen vergeten. Het vaargedrag zal wel sterk afwijken van wat normaal is. Snel na het aflopen van de isolatiemaatregelen misschien maar bij elkaar komen. Dan en groet, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e @hiswarecron.nl>
Verzonden: maandag 30 maart 2020 14:45
Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e 10.2.e @rivm.nl>;
 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e
 10.2.e @milieucentraal.nl>
Onderwerp: RE: Antifoulinggebruikers die mee willen denken met MC en lenW/HISWA

Goedemiddag,

Hoewel ik de open communicatie van 10.2.e en 10.2.e zeker waardeer, realiseer ik mij dat het watersporters zijn. Privé meningen, voor zover ik kan beoordelen.

Voor de review op de communicatie door de watersporter hecht ik vooral waarde aan de opvattingen van het Watersportverbond alsmede de reacties bij de helpdesk bij Waterrecreatie Nederland.

Ook is de persbijeenkomst inmiddels goed opgepakt, in vrijwel alle watersportbladen heeft een artikel gestaan. De reacties daarop, online, en voor zover wij daar bij kunnen, zijn over het algemeen positief van karakter.

We wisten dat het onderzoek zijn beperkingen had, maar hebben dat niet als onoverkomelijk ingeschat. En achteraf vind ik ze ook niet onoverkomelijk.

Op 3 maart heeft HISWA de watersportbedrijven uitgenodigd. Ondanks Corona toch nog 45 bedrijven. 10.2.e heeft de presentatie verzorgd, en dat deed hij zeer goed.

Op alle vragen hadden we een antwoord. Bijv. Waarom zit er geen product van Akzo (grootste leverancier antifouling) bij? (Ze zijn uitgenodigd, maar hebben geen product willen laten mee testen.) Waarom heeft NL een afwijkend beleid van de ons omringende landen, etc.

Belangrijk was ook dat men vreest dat boten met Melkfett (of andere vetten) zeer glad zijn en uit de hijsbanden glijden. We hebben daarop een wijziging in ons Werf- en Havenreglement voorgesteld.

De HISWA leden beseffen dat een overstap naar biocidevrij gemaakt zal worden als dat technisch en praktisch uitvoerbaar is. De definitie van 'uitvoerbaar' is bij velen anders ingevuld, dus daar zal HISWA nog aan blijven werken.

Blijf gezond!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

033-10.2.e | 10.2.e @hiswarecron.nl
 HISWA-RECRON | Storkstraat 24 | 3833 LB Leusden | 033 – 303 97 00
www.hiswarecron.nl | KVK: 75776529
[Facebook](#) | [LinkedIn](#) | [Twitter](#)

Deze e-mail is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n).

Indien dit bericht bij vergissing bij u terechtgekomen is, wilt u ons daarvan dan direct op de hoogte brengen via e-mailadres info@hiswarecron.nl.

Van: 10.2.e) - DGMI <10.2.e @minienw.nl>

Verzonden: maandag 30 maart 2020 09:38

Aan: 10.2.e @rivm.nl>; 10.2.e - DGMI

10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e

10.2.e @hiswarecron.nl>

Onderwerp: RE: Antifoulinggebruikers die mee willen denken met MC en lenW/HISWA

Beste collega's,

Ik hoop dat jullie het allemaal een beetje uithouden zo in je eentje thuis. In principe is het prima als deskundigen en stakeholders meedenken met de opzet van onderzoek, 11.1. Of en zo ja in welke richting verdere acties op antifouling vanuit O&M gewenst zijn is mij op dit moment nog niet duidelijk. We hadden afgesproken daarover een gesprek te voeren op basis van de feedback die 10.2.e van de HISWA-leden zou krijgen op 3 maart. Ik heb geen idee of dat gesprek is doorgegaan of niet. Een aantal kritiekpunten op de test hebben we voorzien en besproken (zoals de fouling meten aan de weerstandtoename), maar er is op praktische gronden besloten om dat niet te doen. Allerlei praktische overwegingen hebben er toe geleid dat de test is vormgegeven zoals dat binnen tijd en budget mogelijk was, en dat is inderdaad ten koste gegaan van de vergelijkbaarheid. Dat is wetenschappelijk gezien zonde, maar mijn doelstelling was primair een communicatieve.

10.2.e : kan jij een korte terugkoppeling geven over de reacties van jouw leden op het Enduresrapport?
@10.2.e krijgen jullie feedback op de nieuwe communicatie?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @rivm.nl>

Verzonden: vrijdag 27 maart 2020 11:15

Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e - DGMI

10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e

@hiswa.nl>

Onderwerp: Antifoulinggebruikers die mee willen denken met MC en lenW/HISWA

Beste allemaal,

Ik kreeg een reactie van 10.2.e en 10.2.e op het Endures-rapport. Zij bieden aan om vanuit praktijkkennis mee te denken met de info die Milieu Centraal aan het maken is en met de opzet van eventueel vervolgonderzoek. Het zou fijn zijn als jullie even kunnen reageren op hun aanbod. De email-adressen zijn:

10.2.e @xs4all.nl

10.2.e @samenzeilen.nl

Voor **MilieuCentraal** zeggen zij o.a.:

'In een aantal publicaties zien 10.2. en ik samenvattingen van het Enduresrapport. Die zijn nog steeds weinig specifiek en waarschijnlijk weinig aansprekend voor de zeiler in de praktijk. Jij gaf aan dat Milieu Centraal aan een meeromvattende samenvatting werkt. Wellicht is het voor Milieu Centraal prettig wanneer wij als gebruikers meelesen met hun samenvatting, om deze nog beter aan te laten sluiten bij de behoeften van de zeiler in de praktijk. Heb jij een ingang daartoe bij MC?'

Ik heb gereageerd met:

'Ik zal jullie email-adressen doorgeven aan Milieu Centraal en vragen of ze jullie als 'reviewer vanuit de praktijk' willen inschakelen. Mij lijkt dat nuttig. Ook Milieu Centraal heeft er last van dat nog lang niet

alles duidelijk is. En hun beleid is geen merknamen te noemen, wat het lastiger maakt om duidelijkheid te geven. Maar juist daarom lijkt me betrokkenheid vanuit de praktijk relevant.'

Voor **overheid en HISWA** zeggen ze:

'Daarnaast is het voor de HISWA en de overheid als opdrachtgevers wellicht prettig wanneer wij onze gebruikers met enige kennis van biologie en kennis van de botenwereld meedenken bij de opzet van vervolgonderzoek.'

Ik heb het volgende aangegeven:

'Ik ben niet betrokken bij eventueel vervolgonderzoek, althans wij hebben er momenteel geen vragen over vanuit het ministerie. Het staat daar dacht ik nog wel 'op de agenda'. Ik zal in ieder geval jullie email-adressen doorgeven (en de rol die jullie dan kunnen spelen) aan het ministerie van IenW en aan HISWA, mocht er worden nagedacht over de invulling van vervolgonderzoek.'

Groet, 10.2.e

10.2.e

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)

Centre for Safety of Substances and Products (VSP)

P.O. Box 1

3720 BA Bilthoven

The Netherlands

T: +31 30 10.2.e

M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e @rivm.nl

<http://www.rivm.nl/>

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van berichten verzonden via elektronische berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van berichten verzonden via elektronische berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: vrijdag 13 september 2019 13:09
Aan: 10.2.e 10.2.e - DGMI
Onderwerp: RE: antifouling praktijktest

10.2.e 10.2.e ,

Wat betreft de datum: ik ben 4 november niet beschikbaar, 5 en 6 november wel.
 Zou het een idee zijn om een locatie te zoeken bij een jachthaven, beetje centraal in het land?

Op de bijeenkomst zal ik inderdaad een presentatie geven over de resultaten van de test.
 Ik kan me voorstellen dat er meer belangstelling is voor deze bijeenkomst dan (alleen) de deelnemers in de test.
 Wellicht kijken in de adressenlijst van de workshop die vorig jaar is gehouden?

Wat wordt er precies bedoeld met een "Eindbijeenkomst stakeholders": is dat iets anders dan de te plannen bijeenkomst in november?

Enig uitstel van de datum van oplevering eindrapport, bijv. tot 15 januari 2020, zou mij wel wat lucht in de agenda geven. Ook dan zijn we nog ruim op tijd voor begin van het nieuwe vaarseizoen (en wellicht voortzetting van het project in welke vorm dan ook).

Hoor wel wat jullie hier van vinden.

Groet,

10.

From: 10.2.e @hiswa.nl]
Sent: vrijdag 13 september 2019 11:16
To: 10.2.e @endures.nl>; 10.2.e @minienw.nl)
 10.2.e @minienw.nl>
Subject: antifouling praktijktest

Beste 10.2.e er 10.2.e

We spraken eerder over de slotbijeenkomst, met als gedachte deze in de eerste week november te houden.

Graag verneem ik van jullie welke dag het beste schikt. Ik neem aan dat een middag het beste past?
 Maandag middag 4 november
 Dinsdag middag 5 november
 Woensdag middag 6 november

Dinsdag de 5de zou mijn voorkeur hebben,

Dan de plaats van de bijeenkomst.
 We kunnen hier bij ons kantoor eerst kijken of er een zaal beschikbaar is, maar ik sta open voor andere suggesties.

En dan de genodigden.
 Wat mij betreft nodigen we de projectdeelnemers uit.
 En nodigen we de andere aanbieders uit die we kennen, maar die niet hebben meegedaan.
 Vraag is of we pers moeten uitnodigen? Of willen volstaan met een persbericht.
 Hierbij de opmerking dat 10.2.e heeft aangegeven de presentatie gereed te hebben in de eerste week november, maar het eindrapport komt later. De publicatie van het eindrapport is ook een moment om de pers te benaderen.

In het projectplan staat:

Oktober: opstellen openbare rapportage

November: Communicatie resultaten / Persbericht

December: Rapportage Project / Eindbijeenkomst stakeholders

NB Met het rapport in december wordt het eindrapport bedoeld dat naar I&W gezonden moet worden om het project af te sluiten.

In de opdrachtbrief staat echter dat we rapport voor 15 november moeten inleveren. We kunnen drie maanden uitstel aanvragen.

10.2.e, wanneer denk je een eindrapport gereed te hebben?

Verneem graag en goed weekeinde, alvast.

Groet,

10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 16 september 2019 08:50
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI; Info Aquavitesse
Onderwerp: RE: Info Praktijktest Antifouling 2019

Goeiemorgen 10.2.e ,

Heb jij de mensen van Ecospeed nog op de hoogte gebracht dat we a.s. donderdag weer gaan inspecteren?
Vanuit projectcommunicatie-opzicht wellicht aan te bevelen?

Ik zal zelf de ultrasoon-leveranciers wel even laten weten dat we donderdag weer in Bruinisse zijn.

Hoor graag van je.

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e @hiswa.nl]
Sent: vrijdag 13 september 2019 12:04
To: 10.2.e @finsulate.com>; 10.2.e @endures.nl>
Cc: 10.2.e @endures.nl>; 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Subject: RE: Info Praktijktest Antifouling 2019

Beste 10.2.e ,

Aanstaande donderdag vinden de inspecties plaats in Bruinisse.

Ik heb 10.2.e van Aquavitesse gevraagd of de twee kajuitboten in de haven van Bruinisse zelf worden gekraand, dat zou dan bij Jachtwerf Van Swaaij zijn.

Als dat zo is, wil jij (of de eigenaar van de boot) dan een afspraak maken voor het kranen van 'jullie' schip, aansluitend aan de twee van Aquavitesse?

Ik informeer je als ik reactie heb van 10.2.e

Ik ben er zelf deze keer niet bij, helaas, maar 10.2.e zal er wel bij zijn. En Endures, natuurlijk.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

Kennis opfrissen? Netwerk vergroten? Het najaar staat bij ons bol van de workshops, trainingen en ledenbijeenkomsten. Check www.hiswavereniging.nl/agenda voor alle data!

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 705 14 18
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

HISWA

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten

Van: 10.2.e [redacted]@hiswa.nl]

Verzonden: woensdag 27 februari 2019 21:52

Aan: 10.2.e [redacted]

Onderwerp: Info Praktijktest Antifouling 2019

Beste 10.2.e [redacted],

Bijgaand de aangepaste notitie over de praktijktest biocidevrije antifouling 2019.

Ik wil je vriendelijk verzoeken zelf contact op te nemen met de verhuurders voor het maken van een afspraak om de applicatie te verrichten.

Zodra we een definitief JA van het ministerie hebben, laat ik het per ommegaande weten!

Wil je me berichten wanneer je de applicatie gaat uitvoeren?

Ik moet het web-deel voor de projectcommunicatie nog inrichten, maar dat wordt na de HISWA RAI, volgende week.

Met vriendelijke
groet,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]

Bezoek ons op het Veiligheidseiland in hal 1 tijdens de HISWA van 6 t/m 10 maart in RAI Amsterdam. Alles over veilig gebruik van gas aan boord:

www.hiswa.nl/gasveilig.

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e [redacted]
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

<image001.jpg>

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

<image002.png><image003.png><image004.jpg>

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2019 09:36
Aan: Info Aquavitesse; 10.2.e
CC: 10.2.e; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: Datum voor laatste inspectie in Bruinisse

Urgentie: Hoog

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e

Na afloop van de inspectie vorige week, hebben we alvast gekeken naar mogelijke data voor de laatste inspectie aan het eind van het seizoen. Afgesproken dat ik mijn beschikbaarheid zou doorgeven.

Voor mij zou die inspectie plaats kunnen vinden op donderdag 24 of vrijdag 25 oktober.

Van 10.2.e begrepen dat Milieu Centraal wil komen filmen tijdens de inspectie; goed dus om de afspraak zo snel mogelijk vast te leggen.

Ik hoor graag van jullie welke datum de voorkeur heeft.

Groet,

10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: maandag 23 september 2019 11:10
Aan: 10.2.e; 10.2.e
CC: 10.2.e; 10.2.e
Onderwerp: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Ha allemaal,

Ik denk dat het goed is om de systemen te karakteriseren zoals 10.2. voorstelt. Dat is net even een beetje concreter.

Het woord *vrijwel* roept inderdaad vragen op. Ik kan me voorstellen (maar weet het niet) dat geen van deze systemen hun werking ontleenen aan een biocide, maar dat in sommige middelen wel een biocide zit dat is bedoeld om te zorgen dat de coating in de verpakking niet wordt aangetast door schimmels of bacteriën. Klopt dat?

Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2019 11:01
Aan: 10.2.e @endures.nl>
CC: 10.2.e - DGMI 10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e
 10.2.e @hiswa.nl>; 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Onderwerp: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Beste 10.2.e,

Dank voor je info. We hebben er bijgevoegd bericht van gemaakt. Oké?

Wel een vraag: er staat 'Vrijwel al deze producten zijn biocidevrij'. Dat roept bij ons vragen op. Kun je iets meer info geven welk type producten worden getest? B.v. één van de coatings bevat een lage concentraties biocide en de anderen zijn biocidevrij? Of 'koper' noemen? En het gaat om heel gladde coatings (non-stick of foul release coatings), eenvoudig schoon te maken coatings, ultrasoon geluid??? Zou fijn zijn als we daar iets meer zicht op kunnen geven!

Bij voorbaat dank voor je reactie!

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e @endures.nl]
Sent: 20 September 2019 17:33
To: 10.2.e
Cc: 10.2.e @minienw.nl); 10.2.e; 10.2.e
Subject: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Hoi 10.2.e,

Excuus dat het wat laat is, gesprekken vandaag liepen langer uit.

Kun je met onderstaand stukje uit de voeten? Stuur deze email meteen naar HISWA en 10.2.e, zodat zij ook op de hoogte zijn.

Vanaf mei dit jaar loopt er een praktijktest gericht op de werkzaamheid van antifouling voor pleziervaartuigen.

Deze test, gefinancierd door Min. I&W, wordt door HISWA gecoördineerd en voor een belangrijk deel uitgevoerd door Endures BV in Den Helder.

Op twee locaties in Nederland zijn kleine zeilboten (grotendeels Valken) van verhuurbedrijven uitgerust met alternatieve antifoulingproducten. Vrijwel al deze producten zijn biocidevrij.

In Heeg (Friesland, zoet water) zijn 6 boten betrokken in de test; in Bruinisse (Zeeland, zout water) zijn het 7 Valken en 2 kajuitjachten.

Tot en met augustus zijn op beide locaties 3 inspecties uitgevoerd.

Parallel aan de test op de bootjes wordt ook een blootstellingstest uitgevoerd op het testvlot van Endures in de haven van Den Helder.

Dit is een statische expositietest in zout water waarin alle betrokken producten onder dezelfde omstandigheden worden blootgesteld.

De resultaten van inspecties en blootstellingstest zullen in November van dit jaar worden gepresenteerd.

Mocht je vragen hebben, dan hoor ik het wel.

groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

An OCAS sister company

From: 10.2.e @rivm.nl

Sent: vrijdag 20 september 2019 16:32

To: 10.2.e @endures.nl>

Subject: FW: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Hoi 10.2.e

De week is bijna voorbij. Gaat het nog lukken?

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e

Sent: 16 September 2019 15:40

To: 10.2.e

Cc: 10.2.e i@minienw.nl); 10.2.e

Subject: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Hoi 10.2.e,

Ja, dat zou helemaal passen! Onze nieuwsbrief is gepland voor 25 of 26 september en dan moeten de stukjes ongeveer eind deze week klaar zijn voor de eindredactie. Dank voor je snelle reactie!

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e [redacted]@endures.nl]
Sent: 16 September 2019 15:28
To: 10.2.e [redacted]
Cc: 10.2.e [redacted]@minienw.nl); 10.2.e [redacted]
Subject: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Hoi 10.2.e [redacted]

Dank voor je email en ik snap dat je de buitenwereld graag iets wilt laten weten.
Geen probleem om een stukje op te stellen met korte beschrijving; als ik dat uiterlijk eind deze week oplever, is dat goed wat jou betreft?

Ik zal de anderen in cc houden.

Groet,

10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]

Email: 10.2.e [redacted]@endures.nl
Phone: +31 (0) 6 10.2.e [redacted]
PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands
Visiting address:
Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands
www.endures.nl

An OCAS sister company

From: 10.2.e [redacted]@rivm.nl]
Sent: maandag 16 september 2019 14:58
To: 10.2.e [redacted]@endures.nl>
Cc: 10.2.e [redacted]@minienw.nl) 10.2.e [redacted]@minienw.nl>; 10.2.e [redacted]
10.2.e [redacted]@hiswa.nl>
Subject: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Beste 10.2.e [redacted],

Vanuit het KennisNetwerk Biociden vinden we het lang 'stil' rond antifouling. Graag zouden we een bericht opnemen, waarin b.v. staat:

- Dat er een test wordt uitgevoerd gericht op werkzaamheid;
- Met hoeveel producten en wat voor type producten;
- Op wat voor soort boten, in wat voor soort wateren;
- Wanneer het eindresultaat kan worden verwacht.

Zou je de gevraagde info kunnen leveren voor een stukje in de KNB-Nieuwsbrief? Als dat kan, dan stemmen we het stukje uiteraard af met jou, HISWA (10.2.e [redacted]) en IenW (10.2.e [redacted]).

Bij voorbaat dank voor je reactie!

Groet, 10.2.e [redacted]

10.2.e

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
Centre for Safety of Substances and Products (VSP)
P.O. Box 1
3720 BA Bilthoven
The Netherlands
T: +31 30 10.2.e
M: +31 6 10.2.e
E: 10.2.e @rivm.nl
<http://www.rivm.nl/>

10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to *health and sustainability*

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: maandag 23 september 2019 15:15
Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e - DGMI; 10.2.e ; 10.2.e
Onderwerp: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Hoi 10.2.e (en 10.2.e ,

Dank voor je info, veel beter zo. Maar ik heb wel een vraag: voor zover ik weet zijn er in NL geen biocidale antifouling's toegelaten voor pleziervaart met een andere werkzame stof dan koper. Is dit veranderd? Of heb je dan een niet toegelaten biocidale antifouling getest? Ook is een laag gehalte relatief. Als dat biocide 100 keer zo giftig is als koper, is 0,5% nog steeds 'veel'.

Je hebt nu:

Eén van de geteste producten is kopervrij maar bevat wel een laag gehalte van een ander biocide. Andere producten in de test zijn o.a. non-stick of fouling release coatings, een drietal producten op basis van folies en een tweetal ultrasoon systemen.

Ik stel voor:

Er zijn verschillende typen coatings getest, een aantal producten op basis van folies en twee systemen op basis van ultrasoon geluid.

Oké?

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e @endures.nl]
Sent: 23 September 2019 14:41
To: 10.2.e ; 10.2.e @minienw.nl)
Cc: 10.2.e @minienw.nl); 10.2.e ; 10.2.e
Subject: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Beste 10.2.e en 10.2.e

Ik heb het stukje een beetje aangepast, kunnen jullie en Biociden-netwerk hiermee uit de voeten?

Als ik er nog meer over moet zeggen, dan kan ik niet meer om productnamen heen en dat lijkt me hier niet juist.

Groet,

10.2.e

10.2.e

10.2.e

Email: 10.2.e @endures.nl

Phone: +31 (0) 6 10.2.e

PO Box 505, 1780 AM Den Helder, The Netherlands

Visiting address:

Bevesierweg 1 DC002, 1781 AT Den Helder, The Netherlands

www.endures.nl

An OCAS sister company

From: 10.2.e [redacted]@rivm.nl]

Sent: maandag 23 september 2019 11:01

To: 10.2.e [redacted]@endures.nl>

Cc: 10.2.e [redacted]@minienw.nl) 10.2.e [redacted]@minienw.nl>; 10.2.e [redacted]

10.2.e [redacted]@hiswa.nl>; 10.2.e [redacted] 10.2.e [redacted]@waterrecreatienederland.nl>

Subject: RE: Berichtje voor KNB-nieuwsbrief over de antifouling werkzaamheidstest?

Reeds beoordeeld

Werkzaamheidstest alternatieve antifouling pleziervaart in uitvoering

Booteigenaren die willen overstappen naar een milieuvriendelijkere antifouling hebben een belangrijke vraag: werkt het wel? Momenteel worden verschillende biocidevrije alternatieven getest op werkzaamheid op pleziervaartuigen in zoet en zout water.

Praktijktest op zeilboten

Op twee locaties in Nederland zijn kleine zeilboten (grotendeels Valken) van verhuurbedrijven uitgerust met alternatieve antifoulingproducten. ~~Eén van de geteste producten is kopervrij maar bevat wel een laag gehalte van een ander biocide. Andere producten in de test zijn o.a. non-stick of fouling release coatings, een drietal producten op basis van folies en een tweetal ultrasoon systemen. Vrijwel al deze producten zijn biocidevrij.~~ In Heeg (Friesland, zoet water) worden zes boten getest. In Bruinisse (Zeeland, zout water) doen zeven Valken en twee kajuitjachten mee aan de test. Tot en met augustus zijn op beide locaties drie inspecties uitgevoerd.

Statische test op een testvlot

Parallel aan de praktijktest op de bootjes wordt ook een test uitgevoerd op het testvlot van Endures in de haven van Den Helder. Dit is een aangroetest in zout water, waarin alle betrokken producten aan dezelfde omstandigheden worden blootgesteld. De resultaten van de inspecties van de boten en de aangroetest op het testvlot zullen in november dit jaar worden gepresenteerd.

Organisatie werkzaamheidstest

Deze werkzaamheidstest is een vervolg op de Innovation Workshop on Safer and Sustainable Antifouling in 2018. Informatie over de activiteiten en publicaties rond de vervanging van biocidale antifouling is te vinden op de website van [ECHA](#). De werkzaamheidstest wordt gefinancierd door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, gecoördineerd door de HISWA en voor een belangrijk deel uitgevoerd door Endures BV in Den Helder.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: woensdag 25 september 2019 09:30
Aan: 10.2.e - DGMI
Onderwerp: Concept ter check: Antifouling plannen 2020
Bijlagen: KP 2020 Antifouling (aanvulling gezond in en om huis)_concept.docx

Goedemorgen 10.2.e ,

Komende vrijdag legt onze programmamanager de laatste hand aan de plannen voor 2020 voordat ze naar IenW gestuurd worden. Heb je al een blik kunnen werpen op omvang en inhoud van de antifouling-plannen? Mochten je nog punten van aandacht hebben wat betreft inhoud of omvang, dan zou het fijn zijn als ik deze vandaag of morgen ontvang. Alvast bedankt!

Overigens gaan de filmopnames van de laatste check van alternatieven lukken, dan hebben we vast de beelden die later gecombineerd kunnen worden met de testuitslagen.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030 - 10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e

Verzonden: woensdag 18 september 2019 09:24

Aan: 10.2.e - DGMI' 10.2.e @minienw.nl>

Onderwerp: Concept ter check: Antifouling plannen 2020

Goedemorgen 10.2.e ,

Helaas duurde het even voordat ik input kreeg van de partners op het antifouling project. Bij deze de concept plannen en begroting zoals Milieu Centraal die wil opnemen in het Kaperprogramma Duurzaam Consumeren 2020. Lukt het om hier zo snel mogelijk een reactie op te sturen?

Ik stuur je ter vergelijking ook de goedgekeurd Antifouling onderdeel van 2019 mee. Zoals aan de telefoon besproken is de orde van grootte al een paar jaar hetzelfde, maar verschillende activiteiten per jaar zodat we een groot bereik creëren onder watersporters.

Alvast bedankt!

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

030-10.2.e

10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

5.9.3 Antifouling

Het ministerie van IenW heeft de wens uitgesproken om het onderwerp antifouling meerjarig onder de aandacht te brengen. Dit lijkt logisch omdat vaarseizoenen kort zijn en er feitelijk twee momenten zijn waarop consumenten geïnformeerd kunnen worden over de mogelijkheden: met name in het vroege voorjaar (voordat de boot te water gaat) en – in mindere mate – in het najaar (als de boot uit het water wordt gehaald en schoongemaakt). Om de informatievoorziening rondom antifouling goed te laten lopen en er aandacht moet zijn voor innovaties op het gebied van alternatieven voor conventionele antifouling, blijft Milieu Centraal in 2019 het onderwerp onder de aandacht brengen. We doen dit samen met HISWA en Waterrecreatie NL. De kosten van HISWA en Waterrecreatie NL zijn in dit plan opgenomen als externe kosten.

Samenwerking stakeholders en partners

Tijdens de Innovatie Expo 2018 staan alternatieve antifouling innovaties één dag centraal. Hier bespreken stakeholders de alternatieven en wat er nodig is om tot echt duurzame oplossingen te komen. Booteigenaren zijn namelijk sceptisch of milieuvriendelijke alternatieven goed werken, in sommige gevallen wellicht terecht. De situatie is per boot zo verschillend (vaargedrag, zoet/zout water, type en materiaal boot, temperatuur, etc.) dat je niet kunt aangeven welk middel wel of niet goed gaat werken. Ook zijn mensen gewend aan het middel dat ze voorheen gebruikten. Hierdoor gaan mensen niet actief op zoek naar andere middelen. Doordat de markt in Europa op dit moment nog niet

geharmoniseerd is, zijn middelen die in Nederland al verboden zijn nog makkelijk te verkrijgen over de grens of makkelijk online te bestellen. Aandacht voor juist gebruik en alternatieven blijven daarom belangrijk.

Om de continuïteit van het verspreiden van de informatie te waarborgen zal Milieu Centraal tweemaal per jaar een bijeenkomst organiseren voor de partners, te weten opdrachtgever IenW en partners HISWA, Waterrecreatie Nederland en het RIVM.

Up-to-date houden van de middelen

Milieu Centraal is nog steeds in afwachting van een onderzoek van het RIVM naar de mogelijkheden voor aangroeiwering voor de recreatievaart en de milieueffecten daarvan. Daarnaast onderzoeken stakeholders mogelijkheden om de effectiviteit van alternatieven in de praktijk te testen. Indien uit deze onderzoeken blijkt dat er goede nieuwe alternatieven op de markt zijn die een lagere milieubelasting hebben dan koper- en zinkhoudende middelen, en een reëel handelingsperspectief bieden, passen wij onze website en middelen (stroomdiagram en video) daarop aan.

Toepassen Consumer Insights

In 2018 stelde een gedragsonderzoeker van Milieu Centraal een document op met Consumer Insights op basis van een enquête onder booteigenaren. Deze inzichten gebruikt Milieu Centraal om communicatie te verbeteren. Naast de verbeterde communicatieaanpak gaan we met HISWA en Waterrecreatie Nederland in gesprek hoe eventuele andere acties in gang kunnen worden gezet in 2019.

Media en social media aandacht voor milieuvriendelijk onderhoud van boten

In 2018 is de infographic over antifouling (als het goed is) aangepast. In 2019 kopen we een advertorial in bij een blad dat booteigenaren aanspreekt.

Social media blijft een goed medium om informatie bij booteigenaren te krijgen. Hiervan maakt Milieu Centraal ook in 2019 weer gebruik door tweemaal (vroege voorjaar en in het najaar) via Facebook berichten te promoten rondom het thema 'milieuvriendelijk boot-onderhoud en antifouling'. Uit gesprekken met o.a. de HISWA blijkt dat het merendeel van de booteigenaren antifouling aanbrengt in het voorjaar, voordat de boten het water in gaan. De focus van de campagne zal daarom liggen in het vroege voorjaar (eind feb/begin maart).

Uitvoeren helpdesk (door Waterrecreatie NL)

Waterrecreatie Nederland heeft een helpdesk voor allerlei vragen op het gebied van waterrecreatie. Deze is in 2017 van start gegaan en worden regelmatig gebeld en gemaild met vragen over het milieuvriendelijk onderhouden van het onderwaterschip van recreatievaartuigen. De Q&A die in 2017 ontwikkeld is zal worden uitgebreid met vragen die meer dan eens ontvangen zijn. In overleg met Milieu Centraal en HISWA zal deze uitgebreide Q&A worden gepubliceerd. Een rapport van bevindingen wordt aan het einde van het jaar opgemaakt.

Begroting

Onderdeel	Capaciteit (uur)	Gemiddeld uurtarief	Kosten in euro
Antifouling	120	110	13.200
Externe kosten (HISWA, WNL)			20.800
Externe kosten (media-inkoop, social promotie)			10.800

Antifouling

Het ministerie van IenW heeft de wens uitgesproken om het onderwerp antifouling meerjarig onder de aandacht te brengen. Dit lijkt logisch omdat vaarseizoenen kort zijn en er feitelijk twee momenten zijn waarop consumenten geïnformeerd kunnen worden over de mogelijkheden: met name in het vroege voorjaar (voordat de boot te water gaat) en – in mindere mate – in het najaar (als de boot uit het water wordt gehaald en schoongemaakt). Om de informatievoorziening rondom antifouling goed te laten lopen en er aandacht moet zijn voor innovaties op het gebied van alternatieven voor conventionele antifouling, blijft Milieu Centraal in 2020 het onderwerp onder de aandacht brengen. We doen dit samen met HISWA en Waterrecreatie NL. De kosten van HISWA en Waterrecreatie NL zijn in dit plan opgenomen als externe kosten.

Samenwerking stakeholders en partners

In 2019 vindt een praktijktest voor alternatieven voor antifouling plaats. In 2020 treden we graag met de resultaten van deze praktijktest naar buiten. Om zo sceptische booteigenaren te helpen een goed alternatief te kiezen voor hun situatie. Daarnaast blijft aandacht voor juist gebruik van antifouling belangrijk omdat lang niet iedere booteigenaar op dit moment openstaat voor alternatieven.

Met bestaande en nieuwe middelen blijven Milieu Centraal en partners HISWA en Waterrecreatie Nederland communiceren over antifouling en

alternatieven hiervoor.

Om de continuïteit van het verspreiden van de informatie te waarborgen zal Milieu Centraal tweemaal per jaar een bijeenkomst organiseren voor de partners, te weten opdrachtgever IenW en partners HISWA, Waterrecreatie Nederland en het RIVM.

Communicatiemiddelen

Naar aanleiding van de praktijktest past Milieu Centraal de informatie in de kennisbasis en op de website aan. Zodat booteigenaren weten welke alternatieven goed aangroeierend werken. Indien de praktijktest duidelijke verschillen laat zien, kan de bestaande infographic die een overzicht laat zien van de verschillende alternatieven aangevuld worden met de testresultaten. In 2020 wordt ook de video over de praktijktest gefinaliseerd.

Media en social media aandacht voor milieuvriendelijk onderhoud van boten

Social media blijft een goed medium om informatie bij booteigenaren te krijgen. Met vernieuwde informatie naar aanleiding van de praktijktest promoten we tweemaal (in het vroege voorjaar en in het najaar) via Facebook berichten rondom het thema 'milieuvriendelijk boot-onderhoud en antifouling'.

Voorlichting en uitvoeren helpdesk (door Waterrecreatie NL)

Waterrecreatie Nederland heeft een helpdesk voor allerlei vragen op het gebied van waterrecreatie. Deze is in 2017 van start gegaan en worden regelmatig gebeld en gemaïld met vragen over het milieuvriendelijk onderhouden van het onderwaterschip van recreatievaartuigen. Een rapport van bevindingen wordt aan het einde van het jaar opgemaakt.

Water Recreatie Nederland geeft onder de vlag van Varen Doe Je Samen! voorlichting aan watersporters op beurzen. Hiervoor drukken en verspreiden ze voorlichtingsmateriaal over antifouling op basis van de visuele middelen die Milieu Centraal ontwikkelt. In 2018 bleken deze materialen populair tijdens de beurzen. In 2020 wordt er daarom een groter aantal folders gedrukt. Een duurzame gadget zal nog extra aandacht moeten trekken en aanleiding vormen om het gesprek over de mogelijkheden en werkzaamheid van alternatieven voor antifouling verf aan te gaan.

Begroting

Onderdeel	Capaciteit (uur)	Gemiddeld uurtarief	Kosten in euro
Antifouling	100	110	11.000
Externe kosten (HISWA, WNL)			22.800
Externe kosten (media-inkoop, social promotie)			13.000

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: donderdag 11 oktober 2018 13:53
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGMI
CC: 10.2.e |@hiswa.nl'; 10.2.e
Onderwerp: Een schone boot in een schone sloot
Bijlagen: Een schone boot in een schone sloot.docx

Beste collega's,

Hierbij een opzetje voor een kort artikeltje over de antifoulinginnovatieworkshop van 5 oktober. Graag jullie suggesties. Ook graag eventuele rechtenvrije foto's.

@10.2.e, zouden wij deze foto mogen gebruiken, of zit er auteursrecht op?

@10.2.e, ik heb geen whatsapp. Misschien kan je de foto er zelf bij plakken.

Vast hartelijk dank en groet, 10.2.e

Een schone boot in een schone sloot

Er was grote belangstelling voor de workshop over duurzame antifouling voor de recreatievaart. Er kwamen 90 mensen op af variërend van antifouling-producenten, scheepswerven, booteigenaren, HISWA, tot onderzoekers uit binnen- en buitenland. Belangrijkste uitkomst: een gezamenlijk testprogramma om de werkzaamheid van de verschillende systemen op varende schepen met elkaar te vergelijken.

Iedereen die een boot heeft weet dat er al snel van alles op gaat groeien. Algen, zeepokken, sponzen, mosselen. En dat is vervelend. Het ziet er niet uit, maar zorgt ook voor meer weerstand en daarmee voor een lagere snelheid en een hoger brandstofgebruik. Als een schip een flinke afstand aflegt, kunnen zich zo ook invasieve soorten verspreiden. Op dit moment wordt er daarom op grote schaal koperhoudende lak gebruikt. Met een goed Engels woord antifouling. De werking berust op het vrijkomen van koper die vervolgens de organismen vergiftigt. Dat is natuurlijk schadelijk voor al het waterleven. Het wordt tijd voor iets groeners!

De laatste jaren worden er steeds meer innovatieve alternatieven ontwikkeld. Sommige producten bevatten enzymen die peroxide produceren, andere doden met harde ultraviolette straling of met ultrageluid. Ook zijn er producten die niet werken als biocide, maar zorgen voor een glad en hard oppervlak zodat organismen slecht hechten. Door hard te varen of te poetsen wordt de scheepshuid dan weer schoon. Maar poetsinstallaties zijn er nog maar mondjesmaat en daardoor vergt een harde coating meer werk (kip-ei).

Volgens hun branchevereniging willen de eigenaren van recreatieboten heel graag verduurzamen. Ze willen graag genieten van een mooie en gezonde natuur. Daar mag dus best iets tegenover staan. Maar veel booteigenaren weten weinig over alternatieven of staan er nog sceptisch tegenover. Claims van producenten over de werkzaamheid en de milieuvriendelijkheid worden niet helemaal vertrouwd.

Er is dus veel behoefte aan het in praktijk uittesten op echte varende recreatieboten. Producenten gaan hun anti-foulingssystemen voor de test ter beschikking stellen, de gebruikers gaan boten ter beschikking stellen, en de overheid en de belangenorganisaties gaan samen zorgen dat vastgesteld wordt hoe goed de systemen werken en of deze systemen werkelijk milieuvriendelijker zijn dan koperhoudende lak.

Daarnaast is afgesproken om communicatie tussen de deelnemers aan de workshop in een kennisnetwerk voort te zetten. Tot slot gaan we als overheid na welke mogelijkheden er zijn om de kip-eisituatie met gladde en harde coatings en schoonmaakinstallaties te doorbreken.

Ondertussen hebben we ook een bijkomend doel. We willen namelijk graag ervaring opdoen met deze methode waarbij de hele keten samen praat over alternatieven, gebruikerswensen, en ontbrekende kennis om innovatie te bevorderen. Zo kunnen we de aanpak verder verbeteren en toepassen op andere innovatie-uitdagingen.

10.2.e kan meer informatie geven over deze workshop, die op 5 oktober werd georganiseerd door de directie Omgevingsveiligheid & Milieurisico's op de Innovatiecampus bij de voormalige RDM-scheepswerf.

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e) - DGMI
Verzonden: maandag 28 januari 2019 16:01
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e
Onderwerp: offerteaanvraag praktijktest net verzonden

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e) - DGMI
Verzonden: dinsdag 29 januari 2019 11:43
Aan: 10.2.e '
Onderwerp: E-mailen - brief offerteaanvraag praktijkproeg antifoulingsystemen.PDF
Bijlagen: brief offerteaanvraag praktijkproeg antifoulingsystemen.PDF

Ha 10.2.e , als het goed is is gisteren de bijgaande brief aan Hiswa verstuurd, en ik dacht dat we dat via de email doen. Mijn mailtje was bedoeld om je daarop te attentenderen, zodat hij niet per ongeluk een aantal dagen zou blijven liggen. Hierbij dan een afschrift van de brief waarvan het systeem zegt dat hij gisteren is verstuurd. Zorg jij dan snel voor een offerte? Groet, 10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e - DGMI
Verzonden: maandag 11 maart 2019 18:05
Aan: 10.2.e
Onderwerp: RE: Praktijktest

Ha 10.2.e goede aanleiding om te vragen hoe het er nu mee staat. Ik begrijp het. De opdracht staat in het systeem en is door de directie die zich bezighoudt met financiën on-hold gezet, net als alle andere opdrachten vanuit onze directie. Op de een of andere manier is er een fors tekort ontstaan op onze begroting alleen al met de onvermijdelijke opdrachten aan RVO en RIVM. Uiteraard vindt hierover overleg plaats, maar ik ben niet op de hoogte van wanneer er duidelijkheid ontstaat. We kunnen jullie natuurlijk niet veel langer in onzekerheid laten zitten. Ik hou 10.2.e op de hoogte van de laatste ontwikkelingen. Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 11 maart 2019 17:58
Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
CC: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>
Onderwerp: Praktijktest
Urgentie: Hoog

Hoi 10.2.e ,

Ik begrijp dat er vanochtend in een persbericht van de NOS gesproken/ geschreven is over antifoulingverven en de milieueffecten daarvan.

Zag citaten van RIVM 10.2.e) en van AKZO langskomen en de vermelding dat er een praktijktest gaat komen.

Kun jij aangeven hoe het staat met de opdrachtverlening aan HISWA?

Alvast bedankt.

10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e) - DGMI
Verzonden: vrijdag 15 maart 2019 14:08
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e 10.2.e - DGMI
Onderwerp: opdracht praktijktest antifouling

Beste 10.2.e ,

Er is besloten een beperkte hoeveelheid middelen vrij te maken zodat onze directie alsnog enkele opdrachten kan laten uitvoeren dit jaar. De antifoulingtest heeft daarbij prioriteit gekregen. Er is in beginsel geen belemmering meer is voor verlenen van de opdracht. Maar het verlenen van de opdracht moet nog wel gebeuren. Ik zal kijken wat ik kan doen om dat te bespoedigen.

Groet, 10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @endures.nl>
Verzonden: maandag 25 maart 2019 11:02
Aan: 10.2.e ; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: status financiering

Goedemorgen 10.2.e en 10.2.e ,

Is er al meer duidelijkheid over de opdrachtverlening voor het antifouling project?
De tijd gaat knijpen met de start van het seizoen.

Groet,

10.2.e

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e 10.2.e@hotmail.com>
Verzonden: woensdag 10 april 2019 14:09
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e@hydrex.be'
CC: 10.2.e (WVL)
Onderwerp: Re: Ecospeed rompbescherming

Beste 10.2.e ,

buiten reikwijdte

Ik wil u erg bedanken ondertussen voor de gegevens van de 10.2.e Wij zullen hem contacteren.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Hydrex nv

www.hydrex.be

Hydrex

Hydrex offers fast underwater ship repair and maintenance solutions to ship owners and the offshore industry and keeps vessels out of drydock.

www.hydrex.be

www.subind.net

From: 10.2.e - DGMI 10.2.e@minienw.nl>
Sent: Tuesday, April 2, 2019 13:38
To: 10.2.e@hydrex.be'
Cc: 10.2.e (WVL)
Subject: FW: Ecospeed rompbescherming

Beste meneer 10.2.e ,

Vanuit de Rijksrederij is 10.2.e (10.2.e@rws.nl) contactpersoon voor vragen op dit gebied. Hij heeft al enige ervaring met antifouling-systemen. U kunt hem desgewenst benaderen.

Ik hoop u hierbij voldoende te hebben geïnformeerd. Mocht je nog andere vragen hebben, hoor ik het graag!

Met vriendelijke groet, 10.2.e

Van: 10.2.e 10.2.e@hydrex.be>
Verzonden: woensdag 27 maart 2019 16:55
Aan: 10.2.e - DGMI 10.2.e@minienw.nl>

CC: 10.2.e @subind.net>; 10.2.e @subind.net>

Onderwerp: Ecospeed rompbescherming

Beste heer 10.2.e

Aansluitend op het telefonisch onderhoud dat u onlangs had met 10.2.e ; zend ik u deze email met onze voorstellen en vragen.

Wij hebben elkaar vorig jaar in Rotterdam tijdens de antifouling workshop en vorige maand bij de Hiswa in Amsterdam ontmoet om onze oplossingen voor rompbescherming voor te stellen. Wij doen ook actief mee met de praktijkproef die bij Hiswa is besproken. Binnenkort wordt een Polyvalk met Ecospeed behandeld als deelname aan deze proef.

Een zeer duurzame en milieuveilige coating in combinatie met het regelmatig schoonmaken is volgens ons de best beschikbare techniek. Dat is wat wij met Ecospeed kunnen bieden. Bovendien is deze aanpak in 2008 reeds uitvoerig getest door Rijkswaterstaat. Een kopie van het rapport kunt u als bijlage terugvinden.

Er is gesproken over het vervangen van antifouling in Nederland. Met Ecospeed kan dit afdoende en volledig worden bereikt.

Vandaar dat het heel interessant zou zijn dat de schepen van Rijkswaterstaat dit bewezen systeem ook gaan toepassen. Bovendien is dit al in detail geanalyseerd door het laboratorium van Rijkswaterstaat in Middelburg, zoals hierboven aangegeven. Helaas is het tot op heden niet gelukt om daarover met de juiste mensen van Rijkswaterstaat in gesprek te gaan. Mogelijk kunt u ons daarin verder helpen.

Wij hebben zelf 2 werkboden die 8 jaar geleden met Ecospeed zijn behandeld. Deze boden worden op regelmatige basis schoongemaakt en zien er na al die jaren nog perfect uit. Dit is het ultieme bewijs dat ons concept werkt. Het is perfect mogelijk om met deze werkboden demonstraties te geven, om te laten zien dat er een volwaardig alternatief is voor de huidige antifoulingssystemen. Demonstraties kunnen worden gegeven in Rotterdam of elders.

Bovenstaande zouden wij graag telefonisch of persoonlijk met u of met mensen van het departement verder bespreken.

Met vriendelijke groeten,

10.2.e

Hydrex nv

Subsea Industries nv

www.subind.net

+ 32 10.2.e gsm

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

10.2.e

10.2.e

Hydrex nv

10.2.e @hydrex.be

From: 10.2.e hiswa.nl>

Sent: Wednesday, October 9, 2019 16:13

To: 10.2.e @hydrex.be; 10.2.e @subind.net; 10.2.e @hydrex.be

Subject: bijeenkomst praktijktest antifouling

Beste 10.2.e , 10.2.e , 10.2.e

Met het invallen van de herfst loopt de praktijktest met antifoulingssystemen naar de afronding.

1. Bijeenkomst met deelnemende leveranciers

Alle deelnemende vaartuigen zijn inmiddels 3 maal geïnspecteerd. Ook is een referentie vaartuig meegenomen in de inspectie. We hebben nog de laatste inspectie in de agenda staan, eind oktober.

Graag nodigen wij je/jullie uit voor een bijeenkomst over de praktijktest.

Tijdens deze bijeenkomst zal 10.2.e van Endures zijn bevindingen presenteren. Deze bevindingen zullen de basis zijn van het eindrapport. Het eindrapport zal volgens planning rond de jaarwisseling aan jullie ter beschikking worden gesteld.

Ook gaan we graag in overleg over een eventuele voortzetting van deze praktijktest.

Waar: HISWA Amsterdam - Werfkade 2 - Amsterdam

Wanneer: Dinsdag 5 november 2019

Tijdstip: 12.30 u inloop met lunch - 13.00 u start presentatie.

Naast deelnemende bedrijven (leveranciers en verhuurders) worden WaterrecreatieNederland en Milieu Centraal uitgenodigd. Zij bereiden de communicatie voor over de resultaten van deze test met biocodevrije antifouling.

Zie <https://www.varendoejesamen.nl/kenniscentrum/artikel/antifouling>

En

<https://www.milieucentraal.nl/in-en-om-het-huis/klussen/antifouling-tips-voor-milieuvriendelijk-bootonderhoud/>

Tijdens deze bijeenkomst wordt geen pers uitgenodigd, zodat we vrijelijk met elkaar de bevindingen kunnen bespreken. De pers wordt pas geïnformeerd met het uitbrengen van het eindrapport.

Er is voldoende parkeergelegenheid op het grindterrein voor de haven aan de Werfkade. Hou er wel rekening mee dat het (laag tarief) betaald parkeren betreft.

2. Prijsopgave

In het eindrapport willen we graag een kostenindicatie geven voor de verschillende systemen.

Graag ontvangen we een prijsopgave (prijs incl BTW) voor:

- De valk, zoals in de test, (6,65 x 2,00 m)
- 31 ft zeilboot (9,50 x 2,70 m), onderwaterschip a 15,5 m2
- 40 ft zeilboot (12,00 x 3,95 m), onderwaterschip a 26,0 m2
- 31 ft motorboot (9,50 x 2,85 m), onderwaterschip a 14,5 m2
- 35 ft motorboot (11,35 x 3,45 m), onderwaterschip a 25,5 m2

Dit onderwaterschip is exclusief kiel en roer.

Wil je daarbij overige relevante informatie opgeven?

Bijvoorbeeld, onder welke condities uw product kan worden aangebracht? In welke mate de huid schoon moet zijn, of juist moet worden voorzien van een primer. Of de werkzaamheden geschikt zijn voor Doe-het-zelf, of uitsluitend professioneel?

Of er tijdens de werkzame periode onderhoud noodzakelijk is aan het product en/of aan het vaartuig, en in welke mate? En tenslotte, de verwachte levensduur van het product?

Graag ontvangen we je informatie rond eind oktober.

Mocht je nog vragen hebben, dan hoor ik graag.

Ik hoop je/jullie te ontmoeten op 5 november. Graag ontvangen we vooraf jullie bericht of je deelneemt aan de bijeenkomst.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

HISWA Vereniging | Werfkade 2 | Postbus 37111 | 1030 AC Amsterdam | T 020 - 10.2.e
KVK 40534178 | www.hiswa.nl

<image001.jpg>

HISWA Vereniging is de brancheorganisatie van de watersportindustrie.
Klik [hier](#) voor de disclaimer van verzonden berichten.

<image002.png><image003.png><image004.jpg>

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @milieucentraal.nl>
Verzonden: maandag 6 mei 2019 15:29
Aan: 10.2.e r'; 10.2.e ; 10.2.e) - DGMI
CC: 10.2.e - DGMI; 10.2.e
Onderwerp: RE: actielijstje overleg antifouling 15 april

Goedemiddag allen,

Bij deze ook mijn toevoegingen in groen. Hiermee is het lijstje van afspraken volledig.

Met vriendelijke groet,

10.2.e
 10.2.e
 030 - 10.2.e
 10.2.e

Milieu Centraal

www.milieucentraal.nl

Hoe gaan we om met je gegevens? Lees de [privacyverklaring](#).

Van: 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Verzonden: dinsdag 23 april 2019 09:03
Aan: 10.2.e @rivm.nl>; 10.2.e) - DGMI'
 10.2.e @minienw.nl>
CC: 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @hiswa.nl>
Onderwerp: RE: actielijstje overleg antifouling 15 april

Allen,

Hieronder ook nog mijn aanvullingen in de tekst.

Groet,

10.2.e

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: donderdag 18 april 2019 16:34
Aan: 10.2.e) - DGMI' 10.2.e @minienw.nl>
CC: 10.2.e @milieucentraal.nl>; 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>;
 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>; 10.2.e @hiswa.nl>
Onderwerp: RE: actielijstje overleg antifouling 15 april

Hoi 10.2.e ,

Ziet er goed uit. Hieronder enkele kleine aanpassingen in jouw tekst.

Verder nog wat opmerkingen van mij:

- Op de MC-site staat dat chitosan momenteel wordt getest. Wij en 10.2.e denken dat dit product nog niet marktklaar is. Tekst wijzigen?
- Op de MC-site staat dat ultrasoon momenteel wordt getest. Het zou hier beter zijn als iets over de gehele test wordt gezegd. Tekst wijzigen?
- Op de video is het jammer dat er gewerkt wordt aan een groot zeeschip en dat er iemand geheel ingepakt aan het werk is met een product dat je ook zelf zou moeten kunnen aanbrengen. Dit zijn aandachtspunten voor een eventuele update.

Verder ter info. Ik kreeg een mailtje van Finsulate dat hij niet kon meedoen met de test omdat zijn loods met productvoorraad is afgebrand. Wel heel jammer. Ik heb hem getipt om te proberen alsnog later aan te sluiten, indien mogelijk.

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e - DGMI [10.2.e @minienw.nl]
Sent: 15 April 2019 16:35
To: 10.2.e ; 10.2.e) - DGMI; 10.2.e ; 10.2.e ; 10.2.e @hiswa.nl
Subject: actielijstje overleg antifouling 15 april

Dag mensen,

Bij deze het actielijstje van ons overleg vanmiddag, laat weten als ik iets verkeerd begrepen heb.

Ik ben zo vrij het toch ook maar meteen aan 10.2.e en 10.2.e te sturen. 10.2.e, omdat je er niet bij kon zijn, zijn er nog een paar resterende vragen aan jou, misschien kun je deze beantwoorden?

Hartelijke groeten,

10.2.e

Overleg antifouling 15 april 2019

Aanwezig: 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e, 10.2.e

Reguliere opdrachten

- Nieuwtjes: HISWA gaat samen met Recron en weg uit Amsterdam, Stichting Waterrecreatie NL verhuist ook. ANWB stopt met water.
- Activiteiten 2019 Milieu Centraal 10.2.e: veel acties al gedaan. Social media campagne, en advertentieruimte ingekocht bij Motorboot, Jacht Focus en Zeilen (ook Facebook), met infographic als uitgangspunt. Video's veel gebruikt. Najaar weer campagne.
- 10.2.e heeft overleg met UvW over het feit dat waterschappen vaak geen vergunning geven voor een bootlift ivm baggeren. Geeft signaal aan IenW indien nodig.
- 10.2.e heeft bijdrage geleverd aan diverse bijeenkomsten (duurzaamheidsagenda UvW, Watersportverbond, blauwe vlag jachthavens. Verder beurzen en helpdesk.
- RIVM vooralsnog geen vervolgactiviteiten gepland in afwachting van het testprogramma. Wel zinvol om de kennisleemtes genoemd in het rapport op enig moment op te pakken (voor zover mogelijk al in het testprogramma).
- Helpdesk WNL krijgt veel vragen over zink (geen biocide). 10.2.e zal op website verduidelijken dat dit aandachtspunt is, ook zowel voor toegelaten als voor niet-toegelaten middelen.

Testprogramma

- Goede startbijeenkomst geweest. 10.2.e vraagt 10.2.e stuurt projectplan rond te sturen (dynamische en statische test). De deelnemers van 5 oktober moeten ook op de hoogte worden gehouden van de voortgang.
- 10.2.e vraagt aan 10.2.e of het nuttig is als RIVM meekijkt met het onderdeel mbt beoordeling van de milieu-aspecten. Het lijkt dat niet alle leveranciers info over samenstelling aanleveren. (10.2.e), ik neem aan dat Endures de info van de fabrikanten beoordeelt. Hier dacht ik dat het wellicht nuttig kon zijn als 10.2.e bij deze beoordeling meekijkt, voor zover 10.2.e daar behoefte aan heeft)
- Idee is om ook tussentijdse gezamenlijke communicatiemomenten te hebben – Milieu Centraal kan dit delen via social media, graag nog afstemmen met HISWA wat hiervoor de beste manier is. 10.2.e vraagt 10.2.e

details 10.2.e, misschien kun je de planning van communicatiemomenten rondmailen?). Update ook via de KNB-nieuwsbrief.

- 10.2.e maakt met 10.2.e een conceptmail aan de deelnemers van 5 oktober over de voortgang van vervolgacties en stemt deze in de groep af. Let op AVG (bcc gebruiken).
- Opdracht Milieu Centraal aan WNL wacht op vaststelling totale opdracht door IenW. Ondertussen werkt 10.2.e al aan de offerte. Vaststelling is inmiddels binnen. Offerte wordt nu definitief opgemaakt door WRN en ter akkoord aangeboden aan MC.
- 10.2.e vraagt aan 10.2.e of de Duitse studie (verband van motorboten zie mail 10.2.e van 25 maart) wordt meegenomen in het testprogramma – 10.2.e, we kwamen er op dat het misschien goed is als een van ons contact opneemt met de opdrachtgever van deze studie om te kijken wat ze precies doen en hoe dat aansluit – in het artikel wordt ook gesproken over samenwerking met Nederland; vraag is wat daarmee bedoeld wordt. Misschien het handigst als jij contact legt? Of wil je dat wij dat doen?

Groeten,

10.2.e

10.2.e

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
Directoraat-Generaal Milieu en Internationaal
Directie Omgevingsveiligheid en Milieurisico's
Rijnstraat 8
Postbus 20901
2500 EX Den Haag
telefoon 06 10.2.e
10.2.e @minienm.nl

10.2.e

Ministry of Infrastructure and Water Management
Directorate-General for Environmental Protection and International Affairs
Directorate for Safety and Environmental Risks
Rijnstraat 8
PO box 20901
2500 EX The Hague, The Netherlands
Telephone + 31 (0)6 10.2.e
10.2.e @minienm.nl

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van berichten. This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die voortvloeit uit het gebruik van berichten. www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages. www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e) - DGMI
Verzonden: dinsdag 7 mei 2019 10:59
Aan: 10.2.e ; 10.2.e 10.2.e
CC: 10.2.e - DGMI; 10.2.e) - DGMI
Onderwerp: RE: concept persbericht

Ha 10.2.e . Ziet er goed uit. Paar kleine suggesties in jouw tekst ingevoegd in **Rood**. Groet, 10.2.e

Van: 10.2.e @hiswa.nl>
Verzonden: donderdag 18 april 2019 15:09
Aan: 10.2.e - DGMI <10.2.e @minienw.nl>; 10.2.e @endures.nl>; 10.2.e @waterrecreatienederland.nl>
Onderwerp: FW: concept persbericht

reeds beoordeeld

reeds beoordeeld zie doc. p. 41

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 21 juni 2019 08:28
Aan: 10.2.e - DGMI; 10.2.e - DGMI
Onderwerp: Antifoulingnieuws

Hoi,

<https://nos.nl/l/2289905>

Ter info. Leuk vind ik! Ze hebben geciteerd uit het vorige interview.

Groet, 10.2.e

10.2.e
National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
Centre for Safety of Substances and Products (VSP)
P.O. Box 1
3720 BA Bilthoven
The Netherlands
T: +31 30 10.2.e
M: +31 6 10.2.e
E: 10.2.e @rivm.nl
<http://www.rivm.nl/>
10.2.e

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.
www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.
www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

10.2.e - DGMI

Van: 10.2.e @rivm.nl>
Verzonden: vrijdag 27 maart 2020 16:04
Aan: 10.2.e
CC: 10.2.e @milieucentraal.nl; 10.2.e 10.2.e -
 DGMI
Onderwerp: RE: Alternatieve antifouling werkt op zoet water

Beste 10.2.e (en 10.2.e),

10.2.e zegt het volgende: 'Vooral jammer is dat de mogelijke milieueffecten van siliconen gebagatelliseerd worden. Alternatieve antifouling's zijn bedoeld om het milieu minder te belasten. Dat siliconen niet acuut toxisch zijn blijkt uit een ander onderzoek. Maar er zijn ook twijfels bij de milieubelasting door de fysische eigenschappen. Wat halen we ons aan als we op grote schaal siliconen gaan gebruiken onder water?'

Je hebt gelijk dat zijn argumenten hiervoor onduidelijk zijn. Ik kan dus alleen maar gissen. Misschien omdat er bij beschadigingen siliconen in het water komen? Misschien omdat er soms tinverbindingen worden gebruikt die toxisch zijn, ook al is dat als katalysator toegelaten? Misschien omdat er siliconen oliën in kunnen zitten? Misschien omdat er persistente PDMS-deeltjes vrijkomen?

Wat me wel opvalt is dat je in je rapport voor de siliconen een levensduur noemt van 10 jaar of meer. Ik kwam bij de relatief zachte siliconencoatings op 3-5 jaar. Als ik bij Silic One kijk op de website van Hempel staat er twee jaar aangroeiwerende bescherming, dus dat zou ik dan aanhouden. En dat roept dus ook wel vragen op: is het na 2 jaar zo beschadigd dat er toch aangroei op komt? Dan is er dus allerlei materiaal in het water terecht gekomen.

In ons rapport vielen de siliconen coatings onder de foul release coatings en zeggen we dat er ook 'hard foul release coatings' schijnen te bestaan. Daaronder viel toen Neosil, dat zei op basis van siliconen te zijn. Daar vind ik geen website meer van, dus ik vraag me af of die nog bestaat. Daarnaast was er Oceanspeed als harde foul release coating. Dat is nu op de website van Lamers een 'siloxaan-fluoraat-hybride coating' maar goed: samenstelling geheim en dus onduidelijk. Die fluoraat roept vragen op: PFAS-achtig?

Kortom: @10.2.e het lijkt me beter de harde foul release coatings uit jullie infographic te halen. Ze lijken niet te bestaan of het is de vraag of je dit milieuvriendelijk kunt noemen als het op basis van fluoropolymeren is. En ik zou de levensduur van de 'gewone' foul release coatings niet te lang inschatten. 2 jaar voor Silic One dus, en de andere geteste producten in deze groep zou ik even opzoeken. @10.2.e; misschien wil je nog toelichten waar die levensduur van 10 jaar of meer vandaan komt? Er staat ook 'zonder beschadigen', maar is dat realistisch voor een boot die je moet afmeren?

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e @endures.nl>
Sent: donderdag 26 maart 2020 14:12
To: 10.2.e @rivm.nl>
Cc: 10.2.e @milieucentraal.nl; 10.2.e @hiswarecron.nl>
Subject: RE: Alternatieve antifouling werkt op zoet water

Goeiemiddag 10.2.e,

Dank voor je email met achterliggende correspondentie met 10.2.e. Hij heeft mij eerder ook al zijn stuk met reactie op ons onderzoek toegezonden.

Wat mij opvalt in zijn reactie is dat hij vraagtekens zet bij de milieuvriendelijkheid van producten (coatings en folies) op basis van siliconen, maar argument daarvoor noemt hij niet.

Groet,

10.2.e

From: 10.2.e @rivm.nl]

Sent: donderdag 19 maart 2020 14:58

To: 10.2.e @minienw.nl]; 10.2.e @minienw.nl]; 10.2.e - DGMI

10.2.e @minienw.nl]; 10.2.e 10.2.e @milieucentraal.nl]; 10.2.e

@hiswa.nl]; 10.2.e @endures.nl>

Subject: FW: Alternatieve antifouling werkt op zoet water

Beste allemaal,

Ter info de reactie van 10.2.e op het Endures-onderzoek en hieronder mijn mail naar hem als reactie op zijn analyse. Dirk was in een eerder stadium ook betrokken en geïnteresseerd in milieuvriendelijke alternatieven voor zijn aluminium boot. Kennelijk heeft hij al contact gehad met 10.2.e en met 10.2.e .

Groet, 10.2.e

From: 10.2.e - Samen Zeilen 10.2.e @samenzeilen.nl>

Sent: donderdag 19 maart 2020 14:04

To: 10.2.e @rivm.nl>

Subject: Re: Alternatieve antifouling werkt op zoet water

Beste 10.2,

Dank je wel voor je uitgebreide reactie. Ook van 10.2.e en 10.2.e kreeg ik al enige toelichting. Jouw puntsgewijze uitleg is een goede aanvulling op de inleiding en conclusie van het Endures rapport. Uitstekend om die verder te verspreiden, naast kritische kanttekeningen.

Fijn om te lezen dat Milieu Centraal werkt aan het beter toegankelijk maken van de resultaten voor het publiek. Dit lijkt mij heel belangrijk. De door jou geschetste beperkingen van het onderzoek mogen daarbij best vermeld worden. Ik ben het met je eens dat het heel nuttig is dat dit onderzoek gedaan is. Als wetenschapper weet ik dat achteraf oordelen gemakkelijk is en dat er meestal, en nu ook, meer vragen achter vandaan komen. Daarom is het goed van 10.2.e te horen dat de HISWA verder gaat met dit onderwerp. Ook dat zou wel aan het publiek gemeld kunnen worden.

Succes en vriendelijke groet,

10.2.e

Samen Zeilen - Teamcoaching
Samenwerking en communicatie voor professionals
www.samenzeilen.nl

Ter Horst 10
9411 TR Beilen
tel: 06 10.2.e
E-mail: 10.2.e @samenzeilen.nl

Op 19-3-2020 om 11:58 schreef 10.2.e

Beste 10.2.e,

Sorry dat je het beantwoorden van je bericht even heeft geduurd. Hartelijk dank voor je uitgebreide analyse van het Endures-onderzoek. Vind je het goed als ik jouw reactie (en mijn reactie hieronder) doorstuur naar IenW, Endures en HISWA?

Er was maar een beperkt budget voor dit onderzoek, zodat de insteek vooral praktisch en niet vooral wetenschappelijk is geweest. Als reactie op jouw opmerkingen:

- Testlocaties zijn inderdaad praktisch gekozen: Endures heeft de panelen in Den Helder en de andere twee locaties waren afhankelijk van botenverhuurders die

mee wilden doen. Inderdaad: de aangroei verschilt per locatie en ik hoorde dat zelfs binnen een jachthaven de aangroei op de ene plek anders kan zijn dan op de andere. Aangroeiverschillen binnen NL vraagt een ander uitgebreid onderzoek.

- De te testen alternatieven waren afhankelijk van leveranciers die belangeloos wilden meedoen. Sommige kozen b.v. alleen voor zout water.
- Testen van waterweerstand gekoppeld aan type aangroei vraagt ander onderzoek. Dat was niet de hoofdfocus.
- Effectiviteit is niet berekend, maar ingeschat op basis van expert judgement.
- Een duidelijke verzameltabel op hoofdlijnen (maar zonder merken) wordt momenteel gemaakt door MilieuCentraal. Vergelijkbaar met de eerdere tabel op hun website.
- De referentieverven zijn niet echt 'gekozen', maar was datgene dat door de bootverhuurder werd gebruikt.
- Achteraf gezien is 'schoonmaken' inderdaad te weinig en niet structureel meegenomen in het onderzoek. Het idee was te kijken hoe de alternatieven werken zonder schoonmaken. Achteraf blijkt zeker op zout water aanvullend schoonmaken de enige optie als je milieuvriendelijk wilt zijn.
- Ik weet niet waarom verkeerd aangebrachte producten of tussendoor schoongemaakte boten toch zijn gerapporteerd. Misschien om de inspanningen van de leveranciers toch te melden?
- De hoofdfocus van het onderzoek was kijken naar werkzaamheid. De informatie over 'milieuvriendelijkheid' is wel besproken, maar die geeft nog weinig zekerheid of de alternatieven echt milieuvriendelijk zijn. Ik ben het met je eens dat het stimuleren van het op grote schaal gaan gebruiken van siliconen (of andere foul release/non stick oplossingen) als antifouling om meer onderzoek naar de 'milieuvriendelijkheid' vraagt. MC zal net als in de vorige infographic wel melden dat ze perfluor- en tinverbindingen afraden. Over de 'micro-plastics' die in het water kunnen komen is nog erg weinig bekend. Dit vraagt om echt wetenschappelijk onderzoek dat b.v. universiteiten zouden kunnen oppakken. Ook over de andere alternatieven (ultrasoon, wrap met vezels, vetten) zou je meer willen weten over de milieuvriendelijkheid. De zelfslippende verf met een ander biocide valt wat mij betreft ook niet in de categorie 'milieuvriendelijk'. Het biocide zou milieuvriendelijker kunnen zijn dan koper, b.v. als het snel afbreekt. Maar zelfslippend betekent dat er allerlei verfdeeltjes (microplastics) en ook zink in het water komt.
- Zoals gezegd: de hoofdfocus van dit onderzoek was werkzaamheid en ik vind dat daarover nuttige informatie is verzameld. De 'milieuvriendelijkheid' vraagt nog meer aandacht en dat zou in de vorm van wetenschappelijk onderzoek moeten.

Met vriendelijke groet,

10.2.e

10.2.e

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
Centre for Safety of Substances and Products (VSP)

P.O. Box 1
3720 BA Bilthoven
The Netherlands

T: +31 30 10.2.e

M: +31 6 10.2.e

E: 10.2.e@rivm.nl

<http://www.rivm.nl/>

10.2.e

From: 10.2.e - Samen Zeilen 10.2.e@samenzeilen.nl>

Sent: dinsdag 10 maart 2020 16:11

To: Info Kennisnetwerkbiodiden <info@kennisnetwerkbiodiden.nl>

Subject: Re: Alternatieve antifouling werkt op zoet water

L.S.

Uw stukje was nog vrij duidelijk. Het onderliggende rapport van Endures vond ik echter teleurstellend, zie bijlage. Vooral het impliciete pleidooi voor het gebruik van siliconen vind ik verontrustend. Kan het RIVM hierin nog iets doen?

Hopelijk pakt de pers het publieksvriendelijk maken verder op.

met vriendelijke groet,

10.2.e

Copie: Hiswa-recron 10.2.e) en Waterrecreatie Nederland

Samen Zeilen - Teamcoaching

Samenwerking en communicatie voor professionals

www.samenzeilen.nl

Ter Horst 10

9411 TR Beilen

tel: 06 10.2.e

E-mail: 10.2.e@samenzeilen.nl

Op 27-2-2020 om 14:35 schreef Kennisnetwerk Biodiden:

[Bekijk onli](#)

Nieuwsbrief Kennisnetwerk Biociden

27 februari 2020

10 jaar Kennisnetwerk Biociden

10 jaar Kennisnetwerk Biociden

- 10 jaar KNB: Interview met 10.2.e
- Alternatieve antifouling werkt op zoet water
- Feedback gevraagd op de vernieuwde gegevensvereisten van de BPR
- Bevordering van geïntegreerde plaagdierbeheersing in Europa
- Rodenticiden gemeten in niet-doelsoorten
- De herbeoordeling van biociden werkzame stoffen moet sneller
- Slim desinfecteren
- Save the date: Ctgb relatiedag 11 juni 2020
- Openbare raadpleging gestart voor Alpha-bromadiolone
- Advies desinfectiemiddelen vogelgriep (HPAI)
- Nieuwe Technical Agreements Biocides
- Ctgb bekendmakingen biociden

Met deze nieuwsbrief informeert het Kennisnetwerk Biociden professionals over biociden. Onder andere met nieuws over de regelgeving, juist gebruik van biociden en mogelijke alternatieven. Het RIVM heeft een organiserende en ondersteunende rol in het netwerk en verzorgt de KNB-nieuwsbrief. We selecteren, ordenen en duiden nieuw beschikbare informatie uit relevante bronnen. Uitingen van het KNB zijn geen RIVM- of

Rijksoverheid-visie of -standpunt. Ook uw input is welkom! Stuur een reply op deze nieuwsbrief of e-mail naar info@kennisnetwerkbiociden.nl.

---

10 jaar KNB: Interview met Jan Willem Andriessen

Dit jaar bestaat het Kennisnetwerk Biociden 10 jaar. In deze en de komende nieuwsbrieven besteden we hier aandacht aan. Met interviews, columns en andere terugblikken kijken we terug op 10 jaar KNB. In deze nieuwsbrief een interview met Jan Willem Andriessen, beleidsmedewerker bij het Ctgb. Namens het Ctgb is hij sinds 2015 van de Adviesgroep.

[Lees meer](#)

Alternatieve antifouling werkt op zoet water

Op verzoek van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat hebben Milieu Centraal, HISWA en Waterrecreatie Nederland in 2019 een praktijktest gehouden naar de werkzaamheid van alternatieve antifouling voor de pleziervaart. De test is uitgevoerd door Endures. Op zowel zoet als zout water blijken de meeste biocidevrije alternatieven ongeveer even goed te werken als de koperhoudende referentieverf.

[Lees meer](#)

Feedback gevraagd op de vernieuwde gegevensvereisten van de BPR

Van 13 februari tot 12 maart biedt de Europese Commissie de mogelijkheid om feedback te geven op de nieuwe gegevensvereisten voor werkzame stoffen en middelen die beoordeeld worden binnen de BPR.

[Lees meer](#)

Bevordering van geïntegreerde plaagdierbeheersing in Europa

De Europese brancheorganisatie voor plaagdierbeheersing Ceba roept Europese plaagdierbeheersbedrijven en hun klanten op om een overeenkomst over geïntegreerde plaagdierbeheersing (IPM) te ondertekenen. Ondertekening verplicht hen om rodenticiden en andere biociden voor ongediertebestrijding alleen als laatste redmiddel te gebruiken.

[Lees meer](#)

Rodenticiden gemeten in niet-doelsoorten

Rodenticiden komen onbedoeld voor in veel wilde vogels en zoogdieren. Dat geldt vooral voor knaagdiereters zoals de steenmarter, steenuil, vos, bunzing, kerkuil en buizerd. Ook de vogeljagende havik en sperwer scoren hoog. De doorvergiftiging van rodenticiden is nog steeds groot.

[Lees meer](#)

De herbeoordeling van biociden werkzame stoffen moet sneller

Het herbeoordelingsprogramma van biociden werkzame stoffen eindigt eind 2024. Met nog vijf jaar te gaan moet nog tweederde van de stoffen beoordeeld worden. Daarom heeft ECHA samen met de nationale autoriteiten en de Europese Commissie een plan opgesteld om het proces te versnellen.

[Lees meer](#)

Slim desinfecteren

De NVZ, de brancheorganisatie voor fabrikanten en importeurs van onder andere desinfectiemiddelen heeft een brochure 'Slim desinfecteren – In en om het huis' uitgebracht. [De brochure is ontwikkeld om consumenten voor te lichten over het juist gebruiken van desinfectiemiddelen.

[Lees meer](#)

Save the date: Ctgb relatiedag 11 juni 2020

College voor de toelating van
gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

Donderdag 11 juni 2020 is de jaarlijkse Ctgb-Relatiedag in Ede. Het centrale thema dit jaar is 'communicatie'. De meest directe communicatie over toegelaten middelen loopt via het etiket. Breder zijn de vragen 'Hoe transparant moeten we zijn vanuit de wetgeving' en 'Hoe transparan willen we zijn als branche?' Hoe denken we om gaan met maatschappelijke thema's als 'duurzaamheid' of 'vertrouwen'. In verschillende sessies komt dit aan de orde, uiteraard voor biociden én gewasbeschermingsmiddelen.

Openbare raadpleging gestart voor Alpha-bromadiolone

Op 14 februari 2020 is een openbare raadpleging gestart voor Alpha-bromadiolone voor gebruik in productsoort 14. Het is een openbare raadpleging voor potentiële kandidaten voor vervanging.

Lees meer

Advies desinfectiemiddelen vogelgriep (HPAI)

College voor de toelating van
gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

Bent u op zoek naar goedgekeurde desinfectiemiddelen voor vervoermiddelen vanwege de vogelgriep (HPAI) uitbraak in Duitsland? Deze zijn terug te vinden in de Ctgb toelatingendatabank.

[Lees meer](#)

Nieuwe Technical Agreements Biocides

Sinds december 2019 publiceert ECHA nieuwe versies van de Technical Agreements Biocides voor milieu, werkzaamheid en fysisch-chemisch eigenschappen en analysemethoden. Hierin staan algemene afspraken die de Working Groups (WGs) maakten maar die nog niet zijn opgenomen in BPR-richtsnoeren.

[Lees meer](#)

Ctgb bekendmakingen biociden

Bekendmakingen collegebesluiten biociden
d.d. 26 februari 2020.

College voor de toelating van
gewasbeschermingsmiddelen
en biociden

Naar het overzicht

Service

U ontvangt deze e-mail op het mailadres **10.2.e** [@samenzeilen.nl](mailto:10.2.e@samenzeilen.nl), omdat u hebt aangegeven e-mailberichten te willen ontvangen.

[Aanmelden](#) | [Wijzig voorkeuren](#) | [Direct afmelden](#)

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl *De zorg voor morgen begint vandaag*

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en *Committed to health and sustainability*